

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας

Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΠΤΥΧΙΑΚΗ:

**Ο ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ
ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ**

ΠΑΠΠΑ ΕΥΑΓΓΕΛΗ

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Μαραβά Νεκταρία

ΠΡΕΒΕΖΑ 2008

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ: 'Ο ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ
ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ'

Στην πτυχιακή εργασία «Ο εναλλακτικός τουρισμός και η συμβολή του στην τοπική ανάπτυξη, το παράδειγμα του Νομού Πρέβεζας» αναφέρεται ότι ο τουρισμός αποτελεί βασικό μοχλό οικονομικής ανάπτυξης καθώς συμβάλει στην αύξηση του Α.Ε.Π. και της απασχόλησης, επιφέροντας μια γενικότερη ανάπτυξη στις περιοχές όπου αναπτύσσεται προκαλώντας όμως και αρνητικές επιπτώσεις συμβάλλοντας κυρίως στην καταστροφή και φθορά του περιβάλλοντος. Για την καταπολέμηση αυτών των επιπτώσεων κρίθηκε απαραίτητη η ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμός, οικοτουρισμός, τουρισμός υγείας, κοινωνικός, συνεδριακός, περιπέτειας κλπ.). Μορφές που προωθούν την τοπική ανάπτυξη, συγκρατούν τον μόνιμο πληθυσμό και συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας.

Η χώρα μας στηρίζει τον εναλλακτικό τουρισμό μέσω των φορέων της (Υπουργείο Ανάπτυξης, Ε.Ο.Τ., Ο.Τ.Ε.Κ., Αγροτουριστική Α.Ε., Εταιρία Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε., Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος, και Ελληνικό Κέντρο Αγροτουρισμού) και διαμορφώνει την τουριστική πολιτική μέσω του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης που χρηματοδοτείται από :

- α) το Γ' Κ.Π.Σ. (περίοδος 2000-2006 με τα προγράμματα Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Π.Ε.Π), Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα(Ε.Π.Α.Ε), Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (Ο.Π.Α.Α.Χ) και Κοινοτική πρωτοβουλία Leader+)
- β) το Ε.Σ.Π.Α. (περίοδος 2007-2013 με τα προγράμματα Π.Ε.Π. και Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα (Ε.Π.Α.Ε)
- γ) και από εθνικής πλευράς (Ελληνικό Σχέδιο Ανάπτυξης Ελληνικού Τουρισμού 2004-2010 και Αναπτυξιακός Νόμος 3299/2004).

Προγράμματα που στοχεύουν στην αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού αποθέματος, στην δημιουργία και αναβάθμιση των υποδομών του τουρισμού και στην εκπαίδευση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού με σκοπό τους την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και την διατήρηση της χώρας μας στους σημαντικότερους τουριστικούς προορισμούς με χαρακτηριστικά που θα το διαφοροποιήσουν από τις άλλες χώρες της Ευρώπης.

Η Πρέβεζα που αποτελεί τον μικρότερο σε έκταση νομό της Ηπείρου (1.036 τ. χλμ.), με 59.356 κατοίκους (οριακή αύξηση 1,24%) και υψηλή ανεργία (19,84%) έχει στηρίξει τις ελπίδες της για ανάπτυξη στον τουρισμό. Ο νομός διαθέτει πλούσιο και σπάνιο οικοσύστημα (Αμβρακικός κόλπος, λίμνη Ζηρού και ποταμοί Αχέροντας και Λούρος), πλούσια θρησκευτική και πολιτιστική κληρονομιά, πλήθος αρχαιολογικών χώρων, πανέμορφες παραλίες και ζεστούς κατοίκους που έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη του αγροτουρισμού, οικοτουρισμού, θρησκευτικού, κοινωνικού, πολιτιστικού, θαλάσσιου, τουρισμού υγείας και περιπέτειας.

Η μέχρι τώρα πορεία ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού στον Νομό αποδεικνύει ότι έχει βοηθήσει στην ανάπτυξη των περιοχών όπου αναπτύσσεται. Παρόλα αυτά η ανομοιόμορφη ανάπτυξη, η μειωμένη προβολή του Νομού, η μη σωστή ανάδειξη ιστορικών και αρχαιολογικών χώρων και η ελλιπή ενημέρωση των πολιτών σε συνδυασμό με τις ελλείψεις από πλευράς υποδομών και την μόλυνση που έχει υποστεί το περιβάλλον είναι ζητήματα που πρέπει να λάβουν σοβαρά υπόψη τους η τοπική αυτοδιοίκηση α' και β' βαθμού ώστε να επιτευχθεί η ισόρροπη ανάπτυξη του Νομού.

*Στον Σωτήρη
που έφυγε νωρίς.*

ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΟ

Α.Ε.Π.: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Α.Δ.Ε.Π.: Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πρέβεζας
ΒΕ.ΠΕ.: Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές
ΒΙ.ΠΕ.: Βιομηχανική Περιοχή
Ε.Γ.Τ.Π.Ε.: Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων
Ε.Κ.Τ.: Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΛ.Ο.Τ.: Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης
Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.: Εθνικός Οργανισμός Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
Ε.Ο.Τ.: Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
Ε.Π.Α.Ε.: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα
Ε.Π.ΑΝ.: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα
Ε.Σ.Π.Α.: Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΕΤ.ΑΝ.Α.Μ.: Εταιρία Ανάπτυξης Αμβρακικού
Ε.Τ.Π.Α.: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
Ε.Φ.Δ.: Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης
Κ.Π.Σ.: Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
Κ.Υ.Ε.: Κέντρο Υποδοχής Επενδυτών
Μ.Μ.Ε.: Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
Ν.Π.Δ.Δ.: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ο.Π.Α.Α.Χ.: Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου
Ο.Τ.Α.: Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Ο.Τ.Ε.Κ.: Οργανισμός Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
Ο.Τ.Δ.: Ομάδα Τοπικής Δράσης
Π.Ε.Π.: Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Π.Δ.: Προεδρικό Διάταγμα
Π.Ο.Τ.Α.: Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης
Π.Ο.Π.: Προστασία Ονομασίας Προέλευσης
Σ.Τ.Ε.: Σχολή Τουριστικών Επαγγελματιών
Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.: Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
Χ.Υ.Τ.Α.: Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛ

ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 8

ΜΕΡΟΣ Α΄ : ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....10

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ
ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗ.....11

2.1. Τουριστικό προϊόν

2.2 τουριστική προσφορά και ζήτηση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....12

3.1. Η έννοια της ανάπτυξης

3.2 Τουρισμός και κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη13

3.3. Οι επιπτώσεις της τουριστικής ανάπτυξης

3.4. Η έννοια της αειφορου ανάπτυξης14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ..... 15

4.1. Αγροτουρισμός

4.2. Πολιτιστικός τουρισμός17

4.3. Οικοτουρισμός

4.4. Γεωτουρισμός18

4.5. Θρησκευτικός Τουρισμός

4.6. Συνεδριακός Τουρισμός

4.7. Κοινωνικός Τουρισμός.....19

4.8. Τουρισμός Υγείας

4.9. Αθλητικός Τουρισμός20

4.10. Θερινός Τουρισμός

4.11. Ορεινός τουρισμός

4.12. Χειμερινός Τουρισμός21

4.13.Τουρισμός Περιπέτειας

4.14. Θαλάσσιος Τουρισμός22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2006.....24

5.1. Το Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Γ΄ΚΠΣ).....24

5.2. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. 'ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ'

5.3. Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ)26

5.4. Τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου

(Ο.Π.Α.Α.Χ.)27

5.5. Το Ελληνικό Σχέδιο Ανάπτυξης Ελληνικό Σχέδιο Ανάπτυξης

Ελληνικού Τουρισμού 2004-2010

5.6.Η κοινοτική πρωτοβουλία Leader+ (2000-2006).....29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΤΗΝ

ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013	30
6.1. Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.).....	30
6.2. Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Π.Ε.Π.).....	31
6.3. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα– Επιχειρηματικότητα	32
6.4. Αναπτυξιακός Νόμος 3299/2004 «Κίνητρα ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη και την περιφερειακή σύγκλιση».....	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	35
7.1. Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης	35
7.2. Υπουργείο Ανάπτυξης	
7.3. Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.)	
7.4. Οργανισμός Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Τ.Ε.Κ.).....	36
7.5. Εταιρία Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε	
7.6. Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο της Ελλάδος.....	37
7.7 Φορείς Αγροτουρισμού	
7.7.1. Ελληνικό Κέντρο Αγροτουρισμού	
7.7.2. Αγροτουριστική Α.Ε.	

ΜΕΡΟΣ Β΄ : ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	40
1.1. Θέση – έκταση – Πρωτεύουσα	
1.2. Μορφολογία εδάφους	
1.3. Ύδατα	41
1.4. Χλωρίδα.....	42
1.5. Πανίδα	
1.6. Παραγόμενα προϊόντα Νομού	43
1.7. Κλιματολογικές συνθήκες	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	43
2.1. Διοικητική διαίρεση του Νομού	
2.2. Πληθυσμιακή εξέλιξη του Νομού.....	44
2.3. Απασχόληση ανά τομέα.....	45
2.3.1. Πρωτογενής τομέας.....	46
2.3.2. Δευτερογενής τομέας	
2.3.3. Τριτογενής τομέας	47
2.3.3.1. Τουρισμός	
2.3.3.2. Εμπόριο	
2.3.3.3. Υγεία – Πρόνοια	
2.3.3.4. Εκπαίδευση	
2.4.3.5. Αθλητισμός	48
2.4. Ανεργία	
2.5. Τουριστική υποδομή Νομού.....	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	51
3.1 Ιστορική αναδρομή	

3.2 Λαογραφία –Μοναστήρια	52
3.3 Αρχαιολογικοί χώροι- Κάστρα	53
3.4 Πολιτιστικές δραστηριότητες	54

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΟΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΕΒΕΖΑ

Εισαγωγή.....	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΠΡΕΒΕΖΑ.....	57
1.1.Αγροτουρισμός	
1.2. Οικοτουρισμός	58
1.3. Τουρισμός υγείας.....	59
1.4. Θρησκευτικός τουρισμός	
1.5. Κοινωνικός τουρισμός	60
1.6. Πολιτιστικός τουρισμός	
1.7. Θαλάσσιος- θερινός τουρισμός.....	62
1.8. Τουρισμός περιπέτειας	63
1.8.1. River trekking	
1.8.2. Trekking.....	64
1.8.3. Canyoning	
1.8.4. Rafting.....	65
1.8.5. Kayak	
1.8.6. Canoe	
1.8.7.Mountain bike	
1.8.8. Ιππασία.....	66
1.8.9. Orienteering	
1.8.10. Αλεξίπτωτα πλαγιάς- αιωρόπτερο – ανεμόπτερο	
1.8.11. Παιδικές κατασκηνώσεις	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	67
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	69
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΦΟΡΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	70
4.1.Εταιρεία Ανάπτυξης Νότιας Ηπείρου- Αμβρακικού Α.Ε. Ο.Τ.Α (ΕΤ.ΑΝ.ΑΜ. Α.Ε. Ο.Τ.Α.)	
4.2. Κέντρο υποδοχής επενδυτών Νόμου Πρέβεζας	72
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	73
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ «ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΠΡΕΒΕΖΑΣ».....	76
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	83

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....85

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....86

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από πολύ παλιά οι άνθρωποι χρησιμοποιούσαν τον ελεύθερο τους χρόνο για τουρισμό. Σήμερα η ανάγκη αυτή είναι μεγαλύτερη όσο ποτέ και κυρίως λόγω του έντονου τρόπου ζωής και της καθημερινότητας για τον λόγο αυτόν οι τουρίστες που έχουν κορεστεί από τα απρόσωπα τουριστικά πακέτα αναζητούν την δράση και την περιπέτεια και την διαμονή σε ένα φυσικό περιβάλλον που θα τους δώσει την δυνατότητα της γνωριμίας με την φύση και την παράδοση της κάθε περιοχής.

Μέσω αυτής της εργασίας, επιδιώκεται γενικά μια προσέγγιση της έννοιας του εναλλακτικού τουρισμού και ειδικά των μορφών εναλλακτικού τουρισμού που αναπτύσσονται στον νομό Πρέβεζας αλλά και η συμβολή τους στην τοπική ανάπτυξη. Για την καλύτερη παρουσία του θέματος κρίθηκε απαραίτητη η ανάλυση των βασικών εννοιών του εναλλακτικού τουρισμού καθώς και των φορέων που συμβάλουν στην ανάπτυξη του τουρισμού στην χώρα μας.

Αναλυτικότερα στο Α' μέρος που αποτελείται από επτά κεφάλαια παρουσιάζονται βασικές έννοιες όπως του τουρισμού, οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις του τουρισμού αλλά και έννοιες όπως αιεφόρος ανάπτυξη, τουριστική προσφορά και ζήτηση και τουριστικό προϊόν. Επιπλέον γίνεται αναφορά στις μορφές εναλλακτικού τουρισμού, στο θεσμικό πλαίσιο αλλά και στους κυριότερους φορείς τουρισμού στην χώρα μας.

Το Β' μέρος αποτελείται από τρία κεφάλαια και αναφέρεται στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και φυσική κατάσταση του Νομού Πρέβεζας.

Το Γ' μέρος αποτελείται από έξι κεφάλαια εκ των οποίων το ένα αναφέρονται στις μορφές εναλλακτικού τουρισμού που αναπτύσσονται στον Νομό. Επιπλέον παρουσιάζονται τα πλεονεκτήματα και οι αδυναμίες του Νομού, η συμβολή των εναλλακτικών μορφών στην τοπική ανάπτυξη, οι φορείς του Νομού μέσω των οποίων εφαρμόζονται τα προγράμματα ανάπτυξης, ένα σύνολο έργων που έχουν υλοποιηθεί στην περιοχή και τα αποτελέσματα με την χρήση ερωτηματολογίου έπειτα από προσωπική έρευνα.

Τέλος παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν και ένα σύνολο προτάσεων για τον εναλλακτικό τουρισμό που μπορούν να συμβάλουν στην ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη της περιοχής του νομού Πρέβεζας.

ΜΕΡΟΣ Α'
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.

Από την αρχαιότητα ακόμη οι άνθρωποι χρησιμοποιούσαν τον ελεύθερο χρόνο τους κυρίως για εμπορικούς λόγους. Ο τουρισμός με την μορφή που τον ξέρουμε σήμερα εμφανίζεται στις αρχές του 20^{ου} αι. μέσω της επίσκεψης σε εμπορικούς και πολιτιστικούς χώρους κυρίως από οικονομικά εύπορα στρώματα και στην συνέχεια διευρύνεται σε όλα τα κοινωνικά και οικονομικά στρώματα.

Ο τουρισμός με την σημερινή του μορφή θα μπορούσε να οριστεί ως *“η πρόσκαιρη μετακίνηση ανθρώπων από τον τόπο της μόνιμης διαμονής τους σε έναν άλλον εκτός αυτού με αποκλειστικό σκοπό την ικανοποίηση των τουριστικών αναγκών ή επιθυμιών τους, που όμως δεν είναι πάντα ανάγκες ή επιθυμίες ξεκούρασης και αναψυχής, καθώς και η οργανωμένη προσπάθεια για την προσέλκυση, υποδοχή και καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση αυτών των ανθρώπων”*¹.

Ο τουρισμός αποτελεί ένα οικονομικό και κοινωνικό φαινόμενο αφού όπως έχει αποδειχτεί συμβάλει στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη μιας χώρας καθώς αποτελείται από ένα πλήθος στοιχείων. Τα στοιχεία αυτά είναι κοινωνικά όπως το φυσικό περιβάλλον μέσα στο οποίο κατοικεί ο μόνιμος πληθυσμός, τα ήθη και τα έθιμα του δηλαδή ο πολιτισμός του κάθε τόπου αλλά και οικονομικά όπως το Α.Ε.Π., οι τιμές και το εισόδημα των ατόμων που επηρεάζονται άμεσα από τον τουρισμό.

Η χώρα μας λόγω της έλλειψης της ‘βαριάς βιομηχανίας’ καθιστά τον τουρισμό ως μία από τις βασικές πηγές εσόδων και έχει σήμερα το υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης των τελευταίων 20 ετών (4,1% το 2002), που αναμένεται να διατηρηθεί υψηλός για αρκετό καιρό. Το 70% της τουριστικής δραστηριότητας της χώρας οφείλεται στον διεθνή τουρισμό με περίπου 13 εκατομμύρια αφίξεις (15^η χώρα παγκοσμίως στις αφίξεις αλλοδαπών). Ο τουρισμός απασχολεί περίπου 8.000 μεγάλες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις με συνολική δυναμικότητα 600.000 κλινών καθώς και άλλες 30.000 μικρές επιχειρήσεις ενοικιαζόμενων δωματίων συνολικής δυναμικότητας 500.000 κλινών (Ετος 2005). Η τουριστική δραστηριότητα ενεργοποιεί για την υποστήριξη της ακόμη άλλες 55.000 περίπου συναφείς επιχειρήσεις (τουριστικά γραφεία, γραφεία ενοικίασης αυτοκινήτων, σκαφών αναψυχής, εστιατόρια, ξεναγούς).

Σε ορισμένες περιοχές της χώρας ο τουρισμός αντιπροσωπεύει μέχρι και το 60% του Α.Ε.Π. Οι τρεις τουριστικότερες περιοχές της περιφέρειας της χώρας μας είναι η Κρήτη, το Νότιο Αιγαίο και τα νησιά του Ιονίου με συμμετοχή που ξεπερνά τα 200 εκατομμύρια ευρώ και συγκεντρώνουν πάνω από το 35% των συνολικών επενδύσεων στον τουριστικό τομέα.²

Παρόλα τα θετικά του τουρισμού που εστιάζονται κυρίως στην οικονομία μίας χώρας και στην γενικότερη ανάπτυξη της, ο τουρισμός ευθύνεται και για μια σειρά επιπτώσεων κοινωνικών και φυσικών, μέσω της ανεπανόρθωτης καταστροφής που δέχεται το φυσικό περιβάλλον αλλά και η ποιότητα ζωής των κατοίκων. Οι επιπτώσεις αυτές αναλύονται παρακάτω εκτενέστερα.

¹ Ν.Ηγουμενάκης, Κ.Κραβαρίτης, Π.Λύτρας, (1998) «Εισαγωγή στον τουρισμό» Εκδόσεις: Interbooks, Αθήνα 1998 σελ. 81

² <http://www.antagonistikotita.gr> Ελληνική ιστοσελίδα Ε.Π.ΑΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗ.

2.1 Τουριστικό προϊόν.

Ως τουριστικό προϊόν ορίζεται το σύνολο των στοιχείων που ικανοποιούν τις ανάγκες ενός επισκέπτη από την στιγμή της αναχώρησης του από τον τόπο μόνιμης διαμονής του ως την στιγμή της επιστροφής του σε αυτόν.

Τα τουριστικά προϊόντα μπορεί να είναι υλικά ή άυλα δηλαδή αγαθά και υπηρεσίες και ακόμα απλά ή σύνθετα (τουριστικό πακέτο).

Τα στοιχεία που συνθέτουν το προσφερόμενο τουριστικό προϊόν διακρίνονται στους εξής παράγοντες :

- Φυσικοί παράγοντες (μορφολογία εδάφους, χλωρίδα, πανίδα).
- Ανθρώπινοι παράγοντες (τοπική κουλτούρα, νοοτροπία).
- Τουριστικές υποδομές (χώροι υποδοχής, χώροι υποδομής, μεταφορικά μέσα, οδικό δίκτυο)

Οι παραπάνω παράγοντες συνθέτουν μια ανάλυση που καταγράφει τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες των στοιχείων που συνθέτουν το τουριστικό προϊόν μιας περιοχής αλλά αποτελούν και την βάση πάνω στην οποία λαμβάνονται αποφάσεις για την αντιμετώπιση των αδυναμιών.

Βασικός στόχος των ενασχολούμενων με τον τουρισμό, είναι ο εμπλουτισμός των τουριστικών προϊόντων ώστε να γίνουν αυτά ελκυστικά και γνωστά στο ευρύ κοινό και να προσελκύσουν τουρίστες με υψηλά εισοδήματα, η διατήρηση χαμηλού κόστους που θα προσελκύσει μεγαλύτερο αριθμό τουριστών αλλά και η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου. Όλα αυτά αποτελούν στοιχεία που καταστούν τον τουρισμό αποδοτικότερο οικονομικά.

2.2 Τουριστική πρόσφορα και ζήτηση.

Ο τουρισμός αποτελεί όπως είδαμε μια πρόσκαιρη μετακίνηση ανθρώπων από τον τόπο της μόνιμης διαμονής τους σε ένα άλλο τόπο με σκοπό την ικανοποίηση των τουριστικών τους αναγκών, καθώς και την οργανωμένη προσπάθεια για την προσέλευση, υποδοχή και καλύτερη εξυπηρέτηση αυτών των ανθρώπων. Ο γενικός αυτός ορισμός του τουριστικού φαινομένου έχει δύο πλευρές. Η πρώτη πλευρά, που αφορά την πρόσκαιρη μετακίνηση των ανθρώπων για τουριστικούς λόγους, είναι η πλευρά της *τουριστικής ζήτησης*. Η δεύτερη πλευρά του τουρισμού, που αναφέρεται στην υποδοχή και εξυπηρέτηση αυτών που μετακινούνται για τουριστικούς λόγους, είναι το παραγωγικό μέρος, η *τουριστική προσφορά*.

Η ανάλυση της τουριστικής ζήτησης περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία :

- Αφίξεις στους σταθμούς εισόδου (κατά μέσο, μήνα και εθνικότητα)
- Αφίξεις - διανυκτερεύσεις επισκεπτών στα καταλύματα του νομού, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του Ε.Ο.Τ. και μία εμπειρική εκτίμηση.
- Τουριστική δαπάνη και εμπειρική εκτίμηση του τουριστικού εισοδήματος του νομού.
- Επισκέπτες αρχαιολογικών χώρων, μουσείων και αξιοθέατων
- Ενέργειες προβολής και προώθησης της περιοχής και αξιολόγηση αυτών.

Όπως προαναφέρθηκε η τουριστική προσφορά αναφέρεται στην υποδοχή και εξυπηρέτηση αυτών που μετακινούνται για τουριστικούς λόγους δηλαδή των τουριστών και διακρίνεται σε:

- πρωτογενής τουριστική προσφορά (φυσικά τοπία, χλωρίδα, πανίδα, μνημεία, πολιτισμός, φιλοξενία κ.λ.π.) αποτελεί την βάση της τουριστικής δραστηριότητας
- δευτερογενής τουριστική προσφορά (υποδομές κα) δημιουργήθηκε μερικά ή ολικά από τον άνθρωπο για να διευκολύνει την εκμετάλλευση των τουριστικών πόρων.

Η ανάλυση της τουριστικής προσφοράς περιλαμβάνει :

- Υποδομή: κατάσταση της γενικής (μεταφορές, οδικό δίκτυο, αποχέτευση – ύδρευση, τηλεπικοινωνίες, κλπ.) και ειδικής υποδομής (μαρίνες, συνεδριακές διευκολύνσεις, κλπ.)
- Επιχειρηματική δραστηριότητα: ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία σχετικά με τα τουριστικά καταλύματα, επιχειρήσεις πρακτορείων ταξιδιών, επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων και μηχανών, λοιπές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών προς τους τουρίστες, ειδικές επιχειρηματικές δραστηριότητες (water parks, λαογραφικά μουσεία, κλπ.), καθιερωμένες εκδρομές στο νομό.
- Τουριστικοί πόροι και αξιοθέατα: ιστορικοί πόροι, φυσικοί πόροι, πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- Άλλα σημαντικά στοιχεία: συγκοινωνίες πρόσβασης, γραφεία πληροφοριών, κλπ.
- Ενέργειες, μελέτες και προγράμματα προσφοράς για τον τουρισμό.
- Κοινοτικό πλαίσιο και δράσεις για τον τουρισμό.

Σύμφωνα με τον νόμο της ζήτησης, όταν η τιμή ενός αγαθού μειώνεται έχουμε αύξηση της ζητούμενης ποσότητας ενώ όταν η τιμή αυξάνεται τότε έχουμε μείωση της ζητούμενης ποσότητας. Οι παράγοντες που προσδιορίζουν την ζήτηση είναι :

- Η ένταση της προτίμησης.
- Η ύπαρξη υποκατάστατων προϊόντων.
- Το χρηματικό ποσό που δαπανάται από τον καταναλωτή σε αντιστοιχία με το εισόδημά του .

Η προσφορά και η ζήτηση επηρεάζονται από το περιβάλλον της κάθε περιοχής και αναφέρονται στα πλεονεκτήματα και στις αδυναμίες που είναι ο φυσικό της πλούτο, οι υπάρχουσες υποδομές, ο ανθρώπινος παράγοντας κ.α.³

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.

3.1. Η έννοια της ανάπτυξης.

Ο όρος ανάπτυξη αναφέρεται στην οικονομική ανάπτυξη μιας περιοχής που προέρχεται από τις μεταβολές των οικονομικών της μεγεθών, την αύξηση της απασχόληση και επομένως την αύξηση του εισοδήματος των κατοίκων. Μπορεί όμως να αναφέρεται και στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και στην επίτευξη της ευημερίας τους μέσω της εκπαίδευσης και κατάρτισής τους, της χρήσης νέων τεχνολογιών και της συμμετοχής του στις λήψεις αποφάσεων.

Η τοπική ανάπτυξη είναι η ανάπτυξη που πραγματοποιείται σε ένα συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο και αναφέρεται στην διαδικασία εκείνη όπου όλα τα μέλη της τοπικής κοινωνίας, πολίτες και φορείς, συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων λαμβάνοντας υπόψη όλα

³ Ν. Ηγουμενάκης (1997) «Τουριστική οικονομία» Εκδόσεις: Interbooks, Αθήνα

εκείνα τα στοιχεία που συνθέτουν την κατάσταση μιας περιοχής, οικονομικά, φυσικά και πολιτιστικά.

Καθώς ο τουρισμός αποτελεί έναν τομέα που συμβάλει στην τοπική ανάπτυξη εντέλει η εμφάνιση του σε μία περιοχή προκαλεί ούτως ή άλλως σημαντικές αλλαγές στα υπάρχοντα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δεδομένα αυτής και ο περιορισμός των αρνητικών και η αύξηση των θετικών προϋποθέτει έναν ορθό σχεδιασμό της ανάπτυξης ώστε να είναι αποδοτική για την τοπική κοινωνία αρχικά και για την οικονομία της χώρας γενικά.

3.2. Τουρισμός και κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη.

Όπως είναι γνωστό, οι περιοχές που αναπτύσσεται η τουριστική δραστηριότητα επιδέχονται μια γενικότερη ανάπτυξη σε οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό επίπεδο. Ο τομέας όπου αλλάζει ριζικά από την ανάπτυξη του τουρισμού σε κάθε περιοχή είναι ο οικονομικός, καθώς με την ανάπτυξη του τουρισμού δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας και αυξάνονται οι ήδη υπάρχουσες αυξάνοντας το εισόδημα των ντόπιων κατοίκων και δημιουργώντας νέες κοινωνικές τάξεις. Για τον λόγο αυτό τα έργα τουριστικής υποδομής και ανωδομής, που είναι αναγκαία για την ανάπτυξη του τουρισμού, θα πρέπει να αναπτύσσονται σε μικρές υποδομές διασκορπισμένες ώστε να συμβάλλουν στην ομοιόμορφη ανάπτυξη όλων των περιοχών μιας χώρας.

Η αύξηση αυτή του εισοδήματος των κατοίκων συνεπάγεται με την βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Ο τοπικός πληθυσμός απαιτεί την αύξηση των έργων υποδομής για την καλύτερευση της καθημερινότητας του και επιπλέον αναπτύσσει τοπικές πρωτοβουλίες σε θέματα εκπαίδευσης, περιβάλλοντος και προβολής του τόπου του ενισχύοντας τον κοινωνικό ιστό και συμβάλλοντας στην ανάπτυξη.

Επιπλέον η συναναστροφή του τοπικού πληθυσμού με τους τουρίστες του δίνει την δυνατότητα της ανταλλαγής απόψεων, της γνωριμίας με άλλα ήθη, έθιμα και κουλτούρες.

Παρά τα θετικά που επιφέρει η ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας σε μία περιοχή και στους κατοίκους της συμβάλει και μια σειρά αρνητικών επιπτώσεων που αναλύονται διεξοδικά παρακάτω.

3.3. Οι επιπτώσεις της τουριστικής ανάπτυξης.

Η μορφή του τουρισμού που επικρατεί σήμερα στην χώρα μας είναι αυτή του μαζικού τουρισμού και παρά τις θετικές του επιπτώσεις, κυρίως στον οικονομικό τομέα, παρουσιάζει και πολύ σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις όπως :

- Έντονη εποχικότητα αφού ο μαζικός τουρισμός έχει διάρκεια πεντάμηνη, από τον Μάιο έως τον Σεπτέμβριο, με κυριότερο αποτέλεσμα την εποχιακή απασχόληση. Επίπτωση που μπορεί να επιλυθεί μόνο μέσω συντονισμένων δράσεων για την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και τον εμπλουτισμό του ήδη προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος.
- Άνιση κατανομή ανάπτυξης. Τα οφέλη από τον τουρισμό τα «γεύονται» κυρίως μόνο οι νησιωτικές και παραθαλάσσιες περιοχές με επακόλουθα την ερήμωση των αγροτικών και ορεινών περιοχών, την εγκατάλειψη των επαγγελμάτων του πρωτογενή τομέα και τον κορεσμό των τουριστικών προορισμών
- Η μόλυνση και η καταστροφή του περιβάλλοντος που παρατηρείται στους τουριστικούς προορισμούς λόγω του μεγάλου αριθμού των επισκεπτών με αποτέλεσμα την υποβάθμιση της ποιότητας του περιβάλλοντος, η φθορά αρχαιολογικών, θρησκευτικών χώρων και μνημείων μέσω των καταστροφών που προκαλούνται λόγω της έλλειψη των κατάλληλων σχεδίων και δράσεων που θα προβλέπουν την ανάπτυξη των περιοχών αυτών.

- Η άναρχη δόμηση στις τουριστικά αναπτυγμένες περιοχές και η ανεπαρκής κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού που οδήγησε στην χαμηλή ποιότητα τουριστικών καταλυμάτων και προσφερόμενων υπηρεσιών κάθε είδους.
- Η έκπτωση των ηθών και εθίμων, η απώλεια γλωσσικών στοιχείων και ο μιμητισμός, λόγω της έντονης συναναστροφής με τους ξένους επισκέπτες επιφέρουν την είσοδο νέων εθίμων και αντιλήψεων επηρεάζουν σοβαρά τους ανθρώπους, τους θεσμούς, την οικογένεια και την κοινωνία γενικότερα και οδηγούν στην απώλεια των στοιχείων που συνθέτουν την παράδοση και τον πολιτισμό της κάθε περιοχής
- Η αύξηση του κόστους της ζωής στις τουριστικές περιοχές όπου επιβαρύνονται όχι μόνο οι επισκέπτες αλλά και κυρίως οι μόνιμοι κάτοικοι όπου αναγκάζονται να καταβάλουν το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματός τους για να εξασφαλίσουν τα βασικά τους αγαθά.
- Η ενθάρρυνση της χρήσης αλκοόλ και ναρκωτικών ουσιών καθώς και αύξηση της εγκληματικότητας και της πορνείας στις τουριστικές περιοχές λόγω της ραγδαίας αύξησης τουριστών την τουριστική περίοδο και της αδυναμίας των δυνάμεων δημόσιας τάξης και αστυνόμευσης που δεν επαρκούν για την κάλυψη των νέων πληθυσμιακών αναγκών.

Για να αντιμετωπιστούν οι παραπάνω επιπτώσεις του μαζικού τουρισμού κρίθηκε σκόπιμη η εφαρμογή της έννοιας αειφόρος ανάπτυξη, σύμφωνα με την οποία οι πόροι της φύσης χρησιμοποιούνται με τέτοιο τρόπο που δεν μειώνεται η επάρκειά τους και η χρήση τους από τις επόμενες γενιές και η εμφάνιση νέων μορφών εναλλακτικού τουρισμού.

3.4. Η έννοια της αειφόρου ανάπτυξης.

Τις τελευταίες δεκαετίες γίνεται λόγος από τις εθνικές και κοινοτικές κυβερνήσεις αλλά κυρίως από τους διεθνείς οργανισμούς προστασίας του περιβάλλοντος για τις επιπτώσεις της οικονομικής ανάπτυξης στην πολιτική προστασίας του περιβάλλοντος.

Ο τουρισμός με την σειρά του, ως μοχλός οικονομικής ανάπτυξης, έχει οδηγήσει στις πιο πάνω αναφερόμενες επιπτώσεις συμβάλλοντας με την σειρά του στην καταστροφή και υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Κρίθηκε λοιπόν σκόπιμο να βρεθεί μια ενιαία πολιτική ανάπτυξης και περιβάλλοντος, στο πνεύμα της αειφόρου ή βιώσιμης ανάπτυξης. Σύμφωνα με την Παγκόσμια Επιτροπή για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (World Commission on Environment and Development's – WCED) αειφόρος ανάπτυξη είναι "η κάλυψη των αναγκών του παρόντος χωρίς να μετριάζεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες".⁴ Ο όρος αυτός περιγράφει τη διαδικασία μετασχηματισμού, κατά την οποία η εκμετάλλευση των πόρων, η κατεύθυνση των επενδύσεων, ο προσανατολισμός της τεχνολογικής ανάπτυξης και οι προσαρμογές του θεσμικού πλαισίου να εναρμονίζονται με τις σημερινές και κυρίως τις μελλοντικές ανάγκες.

Για να μπορέσει λοιπόν να επιτευχθεί η αειφόρος ανάπτυξη θα πρέπει οι επιχειρηματικές δραστηριότητες να εναρμονίζονται με τις εθνικές και διακρατικές νομοθεσίες αλλά κυρίως με την προστασία και την διάσωση του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η αειφόρος ανάπτυξη είναι σημαντική καθώς συμβάλει στην ανάδειξη της μοναδικότητας του κάθε τόπου και στην διατήρηση της πολιτιστικής του ταυτότητας μέσω της αξιοποίησης των ιστορικών, αρχαιολογικών, πολιτιστικών και περιβαλλοντικών στοιχείων που συνθέτουν τον πλούτο μιας περιοχής και αποτρέπει κάθε είδους φθορά.

Το ανθρώπινο δυναμικό που αποτελεί την τοπική κοινωνία εκπαιδεύεται και καταρτίζεται με σκοπό την αξιοποίηση του, παραμένει στην περιοχή μέσω των νέων θέσεων εργασίας που

⁴ Ν.Ηγουμενάκης, Κ.Κραβαρίτης, Π.Λύτρας, (1998) «Εισαγωγή στον τουρισμό» Εκδόσεις: Interbooks, Αθήνα

δημιουργούνται και συνεργάζεται με την τοπική διοίκηση στην λήψη αποφάσεων συμβάλλοντας στην αειφόρο τοπική ανάπτυξη.

Οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται γίνονται με αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο και εναρμονίζονται με το φυσικό περιβάλλον καθώς αποφεύγεται η διατάραξη του οικοσυστήματος μέσω των ήπιων μορφών τουρισμού που διασφαλίζουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και την ικανοποίηση των επισκεπτών.

Οι αρχές που διέπουν την αειφόρο ανάπτυξη στις περιοχές τουριστικής δραστηριότητας είναι :

1. ο σεβασμός των ιστορικών, αρχαιολογικών και θρησκευτικών στοιχείων και η αποτροπή από κάθε είδους φθοράς
2. η θέσπιση αυστηρών κριτηρίων νομοθετικού πλαισίου για την ανέγερση ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων
3. η επέκταση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού
4. η διατήρηση και προστασία των βιοτόπων, των υγροβιότοπων, των εθνικών δρυμών κ.α.
5. η λήψη μέτρων ανάδειξης του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος στις τουριστικές περιοχές ώστε να μεταλλαχθούν σε τουριστικούς πόρους μεγάλης σπουδαιότητας
6. και η χρήση 'καθαρότερων' τεχνολογιών μεταφοράς των τουριστών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Για να καταπολεμηθούν τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι τουριστικές περιοχές μεταξύ των οποίων η εποχικότητα αλλά και η γενικότερη μόλυνση του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τον κορεσμό που έχει επέλθει στους τουρίστες από τα απρόσωπα και αντιαισθητικά πακέτα διακοπών και την αναζήτηση τους για πραγματική επαφή με το περιβάλλον και τον τοπικό πληθυσμό κρίθηκε απαραίτητη η ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού, του εναλλακτικού τουρισμού.

Η χώρα μας λόγω της μορφολογίας του εδάφους της, το πλήθος των ορεινών όγκων και των ακρογιαλιών της αλλά και το μεσογειακό της κλίματος ευνοεί την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού.

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού που αναπτύσσονται σε έναν τόπο δεν επεμβαίνουν στο φυσικό περιβάλλον επιβαρύνοντας το αλλά συμβιώνουν με αυτό. Επιπλέον ο εναλλακτικός τουρισμός προωθεί την τοπική ανάπτυξη καθώς συγκρατεί τον μόνιμο πληθυσμό που ενισχύει οικονομικά το εισόδημα του μέσω της ανάπτυξης τοπικών πρωτοβουλιών.

Παρακάτω αναφέρονται ορισμένες από τις πιο γνωστές και ευρύτερα διαδεδομένες εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

4.1. Αγροτουρισμός

Ο αγροτουρισμός εφαρμόζεται σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες όπως η Γαλλία, η Ιταλία και η Αυστρία εδώ και πολλά χρόνια και αποτελεί κεντρική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενίσχυση του αγροτικού εισοδήματος, της περιφερειακής ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Παρόλα αυτά στην χώρα μας δεν είναι σαφές το τι είναι ακριβώς ο αγροτουρισμός και έχει γίνει πολλές φορές κακή χρήση του όρου με αποτέλεσμα να έχει δημιουργηθεί μια σχετική σύγχυση.

Σύμφωνα με το Ελληνικό Κέντρο Αγροτουρισμού "αγροτουρισμός είναι η παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων, που αποσκοπεί στην οικονομική και κοινωνική αναβάθμιση των αγροτικών χώρων και της υπαίθρου, με την στήριξη της τοπικής αγροτικής παραγωγής, της εμπορίας, της ήπιας και μικρής κλίμακας προσφοράς τουριστικών υπηρεσιών και της ανάδειξης του πολιτιστικού και φυσικού πλούτου κάθε περιοχής".

Ο αγροτουρισμός λοιπόν είναι μία ήπια μορφή βιώσιμης ανάπτυξης και πολυδραστηριότητας στον αγροτικό χώρο που ως στόχους του έχει :

- να κινητοποιήσει τις παραγωγικές, πολιτισμικές και αναπτυξιακές δομές του κάθε τόπου, συμβάλλοντας έτσι στην αειφόρο περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του αγροτικού χώρου
- να φέρει τον επισκέπτη σε επαφή με την φύση, καθώς και με τις δραστηριότητες στην ύπαιθρο, στις οποίες θα μπορεί να συμμετάσχει, να ψυχαγωγηθεί και να νιώσει την χαρά της περιήγησης, της γνώσης και της ανακάλυψης
- να συμβάλλει στο να γνωρίσει ο επισκέπτης τις αγροτικές περιοχές, τις αγροτικές ασχολίες, τα τοπικά προϊόντα, την παραδοσιακή κουζίνα την καθημερινή ζωή των κατοίκων και τα αυθεντικά χαρακτηριστικά του κάθε τόπου.

Επιπλέον ο αγροτουρισμός με την σωστή χρήση του μπορεί να αποτελέσει τον μοχλό περιφερειακής ανάπτυξης μέσω του οποίου η ελληνική περιφέρεια μπορεί να αναπτυχθεί συμπληρώνοντας το εισόδημα των κατοίκων της αλλά και συμβάλλοντας:

- στην συγκράτηση των κατοίκων στην περιφέρεια με την εξασφάλιση ενός συμπληρωματικού εισοδήματος
- στην ανάπτυξη επιχειρηματικότητας φιλικής προς το περιβάλλον
- στην διατήρηση, προώθηση και διαφύλαξη των τοπικών πολιτισμικών μας παραδόσεων
- στην προώθηση παραγωγής αγροτικών προϊόντων ποιότητας και
- στην διαμόρφωση διαφοροποιημένου και ελκυστικού τουριστικού προϊόντος

Σύμφωνα με την ελληνική προδιαγραφή ΕΛΟΤ ΠΡΔ 1417 αγροτουριστική επιχείρηση είναι : "ο παροχέας υπηρεσιών αγροτουρισμού που δραστηριοποιείται σε περιοχές αγροτουριστικού προορισμού, οι εγκαταστάσεις και η λειτουργία του οποίου εναρμονίζονται με το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της περιοχής"

Οι κατηγορίες των επιχειρήσεων που εντάσσονται στον αγροτουρισμό είναι :

- Αγροτουριστικά καταλύματα
- Πρατήρια/ εκθετήρια αγροτουριστικών προϊόντων
- Αγροτουριστικά κέντρα εστίασης και αναψυχής
- Τουριστικά γραφεία που αναλαμβάνουν την διοργάνωση ή την υλοποίηση προγραμμάτων υπαίθριων δραστηριοτήτων και περιηγήσεων οικοτουριστικού και πολιτικού ενδιαφέροντος
- Αγροκτήματα
- Επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων και παροχής υπηρεσιών ανάδειξης της τοπικής, πολιτιστικής κληρονομιάς.

Τα άτομα που απευθύνονται στον αγροτουρισμό είναι όλων των ηλικιών και μπορεί να συνδυάσουν την διαμονή τους σε αγροτουριστικά καταλύματα και με άλλες μορφές εναλλακτικού τουρισμού όπως ο οικοτουρισμός, ο πολιτιστικός τουρισμός, ο θρησκευτικός τουρισμός και ο τουρισμός περιπέτειας.

Υπολογίζεται ότι το 70% των Αμερικανών, Αυστραλών, Αυστριακών και Γερμανών και ένα αρκετό ποσοστό των υπολοίπων κατοίκων κάνουν σε ετήσια βάση αγροτουρισμό.

Επιπλέον σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του αγροτουρισμού στην χώρα μας καθόρισαν οι γυναικεῖοι συνεταιρισμοί οι οποίοι δημιουργήθηκαν από τις γυναίκες της υπαίθρου με σκοπό την εξασφάλιση επιπλέον εισοδήματος και την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους. Οι γυναίκες παρασκευάζουν και πωλούν τα προϊόντα του τόπου τους διατηρώντας τις πατροπαράδοτες συνταγές και τις παλιές τεχνικές και χειροτεχνίες. Στους περισσότερους πλέον συνεταιρισμούς λειτουργούν και παράλληλα εκθετήρια όπου πωλούν τα προϊόντα τους.

Ο αγροτουρισμός στην Ελλάδα ξεκίνησε και συνεχίζεται στο μεγαλύτερο ποσοστό ως γυναικεία υπόθεση δίνοντας έτσι στην χώρα μας μια παγκόσμια πρωτιά. Έτσι με τον τρόπο αυτό οι γυναίκες απασχολούνται δημιουργικά χωρίς να υποχρεώνονται να εγκαταλείψουν την περιοχή τους και να αναζητήσουν αλλού εργασία.⁵

4.2. Πολιτιστικός τουρισμός

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού *“πολιτιστικός είναι ο τουρισμός που γίνεται με κίνητρο βασικά πολιτιστικό περιλαμβάνοντας εκπαιδευτικές περιηγήσεις, θεατρικές παραστάσεις, φεστιβάλ και επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και μουσεία καθώς και η μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος, του λαϊκού πολιτισμού και της τέχνης”*.

Επομένως πολιτιστικός είναι ο τουρισμός που επικεντρώνεται γύρω από μνημεία πολιτισμού και πολιτιστικής κληρονομιάς και κύριος σκοπός του είναι η γνωριμία με την ιστορία του κάθε τόπου.⁶

Οι τουρίστες αυτού του τουρισμού είναι κυρίως ηλικίας 45-65 χρονών με υψηλό εισόδημα και μόρφωση και το μεγαλύτερο ποσοστό εξ αυτών είναι γυναίκες.

Η χώρα μας διαθέτει ορισμένα διεθνώς αναγνωρισμένα μνημεία όπως η Ακρόπολη, ο Παρθενώνας, οι Δελφοί, οι Μυκίνες, η Κνωσός κ.α. που αποτελούν παγκόσμια κληρονομιά.

Όμως, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, ο πολιτιστικός τουρισμός αναφέρεται και στις πολιτιστικές παραδόσεις, στα ήθη και στα έθιμα του κάθε τόπου που αναβιώνουν σε όλη την χώρα καλώντας τους πάντες να συμμετέχουν.

Τέλος αρνητικό θεωρείται το γεγονός της κακής συντήρησης ή και της εγκατάλειψης ορισμένων μνημείων καθώς και η κακομεταχείριση τους.

4.3. Οικοτουρισμός

Ο οικοτουρισμός είναι μια ήπια μορφή τουρισμού και προήλθε από το ενδιαφέρον των τουριστών να γνωρίσουν περιοχές ιδιαίτερης οικολογικής αξίας. Βασικό στοιχείο του οικοτουρισμού είναι η επαφή του ταξιδιώτη με την φύση και η προστασία του περιβάλλοντος μέσω της ανάδειξης και αξιοποίησης των φυσικών πόρων μιας περιοχής.⁷

Οι περιοχές που αναπτύσσεται ο οικοτουρισμός είναι υδροβιότοποι, βιότοποι, αισθητικά δάση κ.α. που αποτελούνται από σπάνια και απειλούμενα είδη φυτών και ζώων. Μερικές από αυτές τις περιοχές που βρίσκουμε στην Ελλάδα είναι το δέλτα του Έβρου, των ποταμών Λούρου και Αράχθου, η λίμνη Κερκίνη κ.α.

Οι οικοτουρίστες είναι άτομα με υψηλό κοινωνικό και μορφωτικό επίπεδο και διακατέχονται από την αγάπη για την φύση. Διαμένουν σε χωρία της υπαίθρου και γνωρίζουν – εκτός των άλλων – την τοπική χλωρίδα και πανίδα. Ορισμένοι δε από αυτούς είναι και ερευνητές (περιβαλλοντική έρευνα).

⁵ Ασκέλη Σ.(2005) « Επιχειρήστε αγροτουριστικά», Εκδόσεις: Κέρκυρα, Αθήνα

⁶ <http://www.forthnet.gr> Ελληνική ιστοσελίδα

⁷ <http://www.greek-ecotourism.gr> Ελληνική ιστοσελίδα

4.4.Γεωτουρισμός

Ο γεωτουρισμός αναπτύσσεται σε περιοχές που διαθέτουν γεωλογικά μνημεία όπως ηφαίστεια, σπήλαια, φαράγγια κ.α. Ως κύριο χαρακτηριστικό του έχει την σύνδεση των στοιχείων του περιβάλλοντος με την πολιτιστική κληρονομιά, τα μνημεία και τις παραδόσεις του κάθε τόπου.⁸

Οι τουρίστες που ενδιαφέρονται για αυτό το είδος τουρισμού είναι υψηλού μορφωτικού και κοινωνικό επιπέδου και ενδιαφέρονται για τα γεωλογικά μνημεία.

Η Ελλάδα κατέχει ορισμένα από τα σημαντικότερα γεωτουριστικά μνημεία όπως το απολιθωμένο δάσος της Λέσβου, το φαράγγι της Σαμαριάς, η χαράδρα του Βίκου, τα ηφαίστεια της Σαντορίνης και της Νισύρου, τα Μετέωρα κ.α.

Επιπλέον έχουν καταγραφεί το 1980 7.500 περίπου σπήλαια σε όλο τον Ελλαδικό χώρο (παγκόσμια πρωτιά) από τα οποία πολύ λίγα έχουν εξερευνηθεί, χαρτογραφηθεί και αξιολογηθεί τουριστικά.

4.5.Θρησκευτικός τουρισμός

Ο τουρισμός που αναπτύσσεται σε μνημεία ή χώρους θρησκευτικής σημασίας. Αφορά δηλαδή τις επισκέψεις ατομικές ή ομαδικές σε θρησκευτικούς τόπους λατρείας όπως μοναστήρια και εκκλησίες. Και αποτελεί την μοναδική μορφή τουρισμού που αναπτύσσεται με βάση την περιοχή που βρίσκονται τα θρησκευτικά μνημεία.

Η Ελλάδα κατέχει σημαντικά θρησκευτικά μνημεία που είναι αναπόσπαστο τμήμα της εθνικής κληρονομιάς. Οι βυζαντινές και μεταβυζαντινές εκκλησίες, οι επιβλητικοί καθεδρικοί ναοί, τα ξωκλήσια, τα μοναστήρια και τα αξιόλογα ψηφιδωτά, οι τοιχογραφίες και οι εικόνες αποτελούν αξιόλογο πόλο έλξης επισκεπτών. Το Άγιο Όρος, η Παναγία της Τήνου, η Παναγία Σουμελά, η μονή του Αι Γιάννη του Ρώσου, οι μονές των Μετεώρων κ.α. είναι ορισμένα από τα θρησκευτικά μνημεία που βρίσκονται στην χώρα μας.

Οι επισκέπτες του θρησκευτικού τουρισμού καλύπτουν όλο το φάσμα των ηλικιών και των οικονομικών και κοινωνικών τάξεων και διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες: α) προσκυνητές: επισκέπτονται αποκλειστικά τον θρησκευτικό χώρο και β) επισκέπτες που συνδυάζουν το ταξίδι τους με άλλες τουριστικές δραστηριότητες. Οι προσκυνητές μπορούν να φιλοξενηθούν στους χώρους των μονών και να συνάγουν μαζί με τους μοναχούς. Επιπλέον έχουν την δυνατότητα να περιηγηθούν στους γύρω χώρους των μονών και των εκκλησιών.

Επιπλέον τα τουριστικά πακέτα του θρησκευτικού τουρισμού είναι φθηνότερα από άλλες μορφές τουρισμού λόγω της λιτότητας που τα διακατέχουν.

Αρνητικό ωστόσο αποτελεί το γεγονός της εμπορευματοποίησης πολλών ιερών χώρων που δυσχεραίνουν τους επισκέπτες του θρησκευτικού τουρισμού.⁹

4.6.Συνεδριακός τουρισμός

Συνεδριακός είναι ο τουρισμός που συνδέεται με την παρακολούθηση των συνεδρίων τα οποία ως σκοπό τους έχουν την ανταλλαγή απόψεων και γνώσεων πάνω σε μια μεγάλη ποικιλία θεμάτων σε επίπεδο τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές.

Οι ενδιαφερόμενοι τουρίστες είναι υψηλού εκπαιδευτικού και μορφωτικού επιπέδου και σημαντικό στοιχείο για την επιλογή του χώρου διαδραματίζουν οι διαθέσιμες υποδομές και υπηρεσίες όπως π.χ. τα αμφιθέατρα, οι εκθεσιακοί χώροι, οι υπηρεσίες διερμηνείας, η προσβασιμότητα στο χώρο (αν το συνέδριο δεν διεξάγεται σε χώρους ξενοδοχείου) κ.α.

⁸<http://www.anthropos.gr> Ελληνική ιστοσελίδα

⁹ Ν.Ηγουμενάκης, Κ.Κραβαρίτης, Π.Λύτρας, (1998) «Εισαγωγή στον τουρισμό» Εκδόσεις: Interbooks, Αθήνα

Ο συνεδριακός τουρισμός αποτελεί ένα είδος εποχιακού τουρισμού αφού η περίοδος αιχμής για την διεξαγωγή των συνεδρίων είναι Φεβρουάριος–Μάιος και Σεπτέμβριος–Νοέμβριος , ο χρόνος διεξαγωγής τους διακυμαίνεται από 3–7 ημέρες και τα άτομα που μπορούν να συμμετάσχουν σε ένα συνέδριο είναι από 50-3.000.¹⁰

Η χώρα μας κατέχει ορισμένα πλεονεκτήματα που θα μπορούσαν να προσελκύσουν την διεξαγωγή μεγάλων συνεδρίων όλη την διάρκεια του έτους όπως η γεωγραφική της θέση, η πολιτιστική της κληρονομιά και το ήπιο κλίμα της. Παρόλα αυτά η έλλειψη μεγάλων συνεδριακών κέντρων και το μη εξειδικευμένο προσωπικό αποτελούν το σημαντικότερο παράγοντα για την μη διεξαγωγή παγκόσμιων συνεδρίων δίνοντας έτσι στην χώρα μας την 19^η θέση στην Ευρώπη και την 30^η παγκοσμίως στον συνεδριακό τουρισμό.

Ωστόσο η Αθήνα συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό των συνεδρίων που διεξάγονται στην χώρα μας και επόμενα έρχονται τα νησιά Ρόδος και Κρήτη.

4.7.Κοινωνικός τουρισμός

Σύμφωνα με το Διεθνές Γραφείο Κοινωνικό Τουρισμού κοινωνικός τουρισμός είναι “ το σύνολο των σχέσεων που προκύπτει από την επιδοτούμενη πολιτεία για συμμετοχή στον τουρισμό των κοινωνικών στρωμάτων με χαμηλό εισόδημα”.

Στην χώρα μας ο κοινωνικός τουρισμός ξεκίνησε το 1982 και απευθύνεται σε άτομα με χαμηλό εισόδημα : ηλικιωμένους, άνεργους, νέους, αναπήρους και εργαζόμενους που μπορούν να διαμένουν σε όλα τα καταλύματα που φέρουν το σήμα του Ε.Ο.Τ. (Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού). Η διαμονή διαρκεί από 5-7 ημέρες δίνοντας την δυνατότητα στους δικαιούχους να ξεφύγουν από την καθημερινότητα τους.¹¹

Φορείς του κοινωνικού τουρισμού στην χώρα μας είναι η Εργατική Εστία, η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς και ο Ε.Ο.Τ.

4.8.Τουρισμός υγείας

Είναι η μορφή εκείνη του τουρισμού που βασικό κίνητρο είναι η υγεία και για την πραγματοποίηση του απαιτούνται ειδικές εγκαταστάσεις. Διακρίνεται σε :

1. Υγιεινής και φυσικής διαβίωσης

Απευθύνεται σε άτομα που ακολουθούν ένα πρόγραμμά υγιεινής και φυσικής ζωής που περιλαμβάνει υγιεινή διατροφή, ενεργητική άθληση, δίαιτα και πρόγραμμα ψυχικής ισορροπίας που σκοπό έχουν την καταστολή του άγχους.

2. Θεραπευτικός τουρισμός

Απευθύνονται σε άτομα που πάσχουν από κάποια πάθηση και είναι προγράμματα θεραπείας με σύγχρονους μεθόδους ιατρικής και με μεθόδους της εναλλακτικής ιατρικής όπως λουτροθεραπεία, κινησιοθεραπεία, θαλασσοθεραπεία κ.α.

3. Ιαματικός τουρισμός

Αναφέρεται στις θεραπευτικές ιδιότητες του υδάτων και διακρίνεται σε α) εσωτερική (ποσιμοθεραπεία, εισπνοθεραπεία, πλύσεις) και β) εξωτερική (λουτρά, καταιωνίσεις, υδρομαλάξεις, υδροκινησιοθεραπεία και πηλοθεραπεία)¹²

4. Τουρισμός ατόμων με ειδικές ανάγκες.

¹⁰ Ν.Ηγουμένακης, Κ.Κραβαρίτης, Π.Λύτρας, (1998) «Εισαγωγή στον τουρισμό» Εκδόσεις: Interbooks, Αθήνα

¹¹ <http://www.oee.gr> Ελληνική ιστοσελίδα Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας

¹² <http://www.gnto.gr> Ελληνική ιστοσελίδα Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης

Απευθύνεται σε άτομα με αναπηρία όπου μπορούν να διαμένουν σε εγκαταστάσεις με την καλύτερη προσβασιμότητα για εκείνους δίνοντας τους την δυνατότητα να ακολουθήσουν και κάποιο πρόγραμμα εναλλακτικής ιατρικής π.χ. υδροκινησιοθεραπεία.

Η χώρα μας διαθέτει πολλές ιαματικές πηγές οι περισσότερες των οποίων είναι προς χρήση από όλους. Παρόλα αυτά είναι αναπτυγμένη η χρήση τους σαν μορφή θεραπείας και όχι η προσφορά υπηρεσιών που έχουν σχέση με την αναζωογόνηση του οργανισμού. Γι' αυτό το λόγο των μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων που τις επισκέπτεται είναι γυναίκες της τρίτης ηλικίας.

4.9.Αθλητικός τουρισμός

Είναι ο τουρισμός που σχετίζεται με τον αθλητισμό και σκοπό έχει την προετοιμασία των αθλητών ώστε να διατηρούν την σωματική τους κατάσταση και την ψυχική τους ηρεμία και αφορά τους αθλητές (επαγγελματίες και μη) όλων των αθλημάτων (extreme και μη) καθώς και τους θεατές.

Κύριος λόγος για την πραγματοποίηση του αθλητικού τουρισμού αποτελεί κυρίως η ύπαρξη των κατάλληλων αθλητικών εγκαταστάσεων με διεθνείς προδιαγραφές και του κατάλληλου προσωπικού απασχόλησης (γυμναστές, εκπαιδευτές κλπ).

Η Ελλάδα διαθέτει κατάλληλες κλιματολογικές συνθήκες και γεωφυσικό πλούτο που ευνοούν την άσκηση αυτής της μορφής τουρισμού παρόλα αυτά η έλλειψη αθλητικών υποδομών, στρατηγικής προβολής και προώθησης του τουριστικού αυτού προϊόντος δεν δίνει την δυνατότητα ανάπτυξης του.¹³

4.10. Θερινός τουρισμός

Είναι ο τουρισμός που πραγματοποιείται κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και διακρίνεται :

- Παράκτιος : (πραγματοποιείται κοντά σε ακτές)

Στην Ελλάδα υπάρχουν πάρα πολλές ακτές και νησιά όπου παρέχουν την δυνατότητα αυτού του τουρισμού. Ο τουρίστας μπορεί να διαμένει σε καταλύματα ή σε κάμπινγκ ελεύθερα ή οργανωμένα. Έτσι του δίνεται η δυνατότητα να έρθει σε επαφή με τον ντόπιο πληθυσμό και πολιτισμό.

- Παραλίμνιος : (πραγματοποιείται κοντά σε λίμνες)

Ο τουρίστας μπορεί να διαμένει σε σκηνές ή καταλύματα που βρίσκονται δίπλα σε λίμνες. Έτσι μπορεί να έρθει σε επαφή με την φύση γνωρίζοντας την τοπική χλωρίδα και πανίδα. Αυτή η μορφή επιλέγεται από πολλούς επιστήμονες για την διεξαγωγή πειραμάτων και ερευνών.

4.11.Ορεινός τουρισμός

Ορεινός είναι ο τουρισμός που αναπτύσσεται αποκλειστικά σε ορεινές περιοχές και δίνει την δυνατότητα στους τουρίστες να έρθουν σε επαφή με την φύση και να διαμείνουν σε παραδοσιακά καταλύματα τα οποία δένουν με το φυσικό περιβάλλον και διαθέτουν συμπληρωματικούς χώρους όπως εστιατόρια, αίθουσες αναψυχής κ.λ.π. Οι τουρίστες συνοδεύονται από οδηγό βουνό και διαθέτουν τον κατάλληλο εξοπλισμό.

¹³ Ν.Ηγουμενάκης, Κ.Κραβαρίτης, Π.Λύτρας,(1998)«Εισαγωγή στον τουρισμό» Εκδόσεις: Interbooks, Αθήνα

Η χώρα μας διαθέτει ορεινούς όγκους όπως ο Όλυμπος, η Πίνδος, ο Ψηλορείτης κ.α. όπου προσφέρονται για ορεινό τουρισμό.¹⁴

4.12. Χειμερινός τουρισμός

Είναι οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται κατά τους χειμερινούς μήνες και διακρίνεται σε :

- Χιονοδρομικό

Περιλαμβάνει τα χειμερινά σπορ με κυριότερο από αυτά το σκι που “γεννήθηκε” στις Σκανδιναδικές χώρες για να διευκολύνει την μετακίνηση του πληθυσμού. Σκι είναι η κατάβαση μιας χιονισμένης πλαγιάς με πέδιλα ή σανίδα (snowboard). Το σκι διακρίνεται σε τρία είδη : α) το αλπικό : κατέβαση πλαγιάς και τεχνικής (σλάλομ) β) το κλασσικό ή σκανδιναβικό : διάσχιση μεγάλων αποστάσεων και άλματα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και γ) ελεύθερο (freestyle) : συνδυασμός σκι με ακροβατικά. Οι σκιέρ πρέπει να έχουν και τον κατάλληλο εξοπλισμό που περιλαμβάνει τα πέδιλα, τα μαστούνια (μπατόν), μπότες, κράνος ή μάσκα και τα κατάλληλα αντιανεμικά ρούχα. Το snowboard γίνεται με ειδική σανίδα και εδώ πάλι με τον απαραίτητο εξοπλισμό.

Στην Ελλάδα το σκι εμφανίστηκε για πρώτη φορά το 1928-1930 και σήμερα υπάρχουν 19 χιονοδρομικά κέντρα σε ολόκληρη την χώρα. Ορισμένα από αυτά βρίσκονται στην Μακεδονία, την Θεσσαλία, την Ήπειρο και την Κρήτη.¹⁵

- Παραχείμασης

Είναι η μορφή του τουρισμού που αναπτύσσεται σε περιοχές με ήπιο κλίμα κατά τους χειμερινούς μήνες και πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και απευθύνεται κυρίως σε ηλικιωμένους με χαμηλό εισόδημα. Τέτοιες περιοχές είναι η Ρόδος, η Κρήτη και γενικότερα ολόκληρη η Νότια Ελλάδα.

4.13. Τουρισμός περιπέτειας

Είναι οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στην φύση και κυρίαρχο στοιχείο τους είναι η δράση, ο κίνδυνος, η ένταση και οι εμπειρίες που αποκομίζονται και είναι τα λεγόμενα extreme sports.

Οι δραστηριότητες αυτές γίνονται από οργανωμένα γραφεία τα οποία αναλαμβάνουν την μεταφορά προς τον χώρο που θα πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα και την παροχή του κατάλληλου εξοπλισμού. Επιπλέον λόγω της επικινδυνότητας κρίνεται αναγκαία η συμμετοχή του επαγγελματία οδηγού.

Οι δραστηριότητες αυτές είναι :

- Trekking

Είναι η πεζοπορία σε μονοπάτια και σε δασικές διαδρομές με την συνοδεία επαγγελματία οδηγού. Πεζοπορία μπορεί να κάνει κανείς σε όλα τα βουνά της Ελλάδας όπως ο Όλυμπος, ο Ταΰγετος, ο Ψηλορείτης κ.α.

- Trekking ποταμού

Είναι η πεζοπορία στις όχθες ποταμού και τους καλοκαιρινούς μήνες και κατά μήκος τους ποτάμιου.

- Kayak

¹⁴ Ν.Ηγουμενάκης, Κ.Κραβαρίτης, Π.Λύτρας, (1998) «Εισαγωγή στον τουρισμό» Εκδόσεις: Interbooks, Αθήνα

¹⁵ <http://www.in.gr/argo/> Ελληνικός δικτυακός τόπος

Είναι η κατάβαση ποταμιού με ειδική μονοθέσια βάρκα. Απαραίτητη κρίνεται και η εκπαίδευση για την πραγματοποίηση του σπορ.

- Rafting

Κατάβαση ποταμιού με φουσκωτή βάρκα. Το πλήρωμα της βάρκας αποτελείται από 6-8 άτομα όπου ο ένας είναι πάντα επαγγελματίας οδηγός.

- Monogaft

Κατάβαση ποταμιού με μονοθέσια βάρκα. Συνοδεύει επαγγελματίας οδηγός κάθε 6 ή 8 βάρκες.

- Canoe –kayak

Περιήγηση σε λίμνη με διαθέσιο canoe –kayak. Ιδανικό σπορ για εξερεύνηση στενών περασμάτων.

- Canyoning

Διάσχιση φαραγγιού και κατάβαση σε κάθετους καταρράκτες (ραπέλ) με την βοήθεια σχοινιών.

- Mountain bike

Ποδηλασία σε δασικές διαδρομές με ποδήλατα 28 ταχυτήτων κατάλληλα για διαδρομές σε ανώμαλους δρόμους.

- Safari jeep

Οδήγηση με αυτοκίνητα 4x4 σε δασικές διαδρομές, ανώμαλους δρόμους και πέρασμα ποταμιών με την συνοδεία επαγγελματία οδηγού και τζιπ υποστήριξης.

- Τοξοβολία

Με πραγματικά τόξα, βέλη και στόχους σε πραγματικές συνθήκες από διαφορετικές αποστάσεις.

- Ιππασία

Μικρές διαδρομές σε ορεινές περιοχές και δάση με ειδικά εκπαιδευμένα άλογα.

- Paint ball

Δυο ομάδες εφοδιασμένες με όπλα, που εκτοξεύουν μπάλες χρώματος και τον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό σε ένα σχεδιασμένο πεδίο μάχης και στόχος η αντίπαλη ομάδα.

- Αλεξίπτωτο πλαγίας (parapente)

Είναι η πτώση από μια πλαγιά με ειδικό αλεξίπτωτο με ή χωρίς την βοήθεια μηχανής.

- Στιγματοπροσανατολισμός (Orienteering)

Στόχος είναι να βρεθεί ένα καθορισμένο σημείο σε υπαίθριο σημείο με την βοήθεια πυξίδας και χάρτη.

Δραστηριότητες που απευθύνονται σε παιδιά :

- Κατασκηνώσεις

Απευθύνεται σε παιδιά 8-15 ετών. Τα παιδιά διαμένουν σε σκηνές ή μικρά καταλύματα των 2-3 ατόμων. Οι κατασκηνώσεις δίνουν την δυνατότητα στα παιδιά να γίνουν πιο κοινωνικά και πιο υπεύθυνα και να αναπτύξουν το ομαδικό πνεύμα. Τα παιδιά τρέφονται με υγιεινή διατροφή και ασχολούνται με σπορ που διαδραματίζονται στο νερό και στην ύπαιθρο.¹⁶

4.14.Θαλάσσιος τουρισμός

Είναι οι δραστηριότητες που σχετίζονται με το υγρό στοιχείο και πραγματοποιούνται κυρίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες στη θάλασσα και διακρίνονται:

1. Αθλητικές δραστηριότητες ατομικές ή ομαδικές.

- Ψάρεμα

Είναι η πιο γνωστή δραστηριότητα. Γίνεται με καλάμι ή δίχτυ από την στεριά ή από βάρκα. Για ορισμένους αποτελεί και πηγή εισοδήματος.

¹⁶ <http://www.trekking.gr> Ελληνική ιστοσελίδα εταιρίας εναλλακτικού τουρισμού

- Κατάδυση

Διακρίνεται σε : α) αυτόνομη : γίνεται με φιάλες οξυγόνου που περιέχουν αέρα υπό πίεση β)ελεύθερη : χωρίς φιάλες οξυγόνου γ) με συμπιεσμένο αέρα που στέλνεται από ειδικό σωλήνα συνδεδεμένο με σκάφος επιφάνειας και δ) με σκάφη : βαθύσφαιρα, βαθυσκάφη και υποβρύχια.

- Θαλάσσιο σκι

Παρόμοιο με το σκι του βουνού. Τα πέδιλα εδώ έχουν ένα ειδικό πτερύγιο στο πίσω μέρος τους για καλύτερη ισορροπία. Γίνεται και με μία σανίδα.

- Σέρφινγκ

Αποτελείται από σανίδα με ή χωρίς πανί (από ειδικό πλαστικό) και σκοπός των ατόμων είναι να δαμάσουν τα κύματα. Για να επιτευχθεί η δραστηριότητα απαιτείται αέρας.

- Ιστιοπλοΐα

Γίνεται με σκάφη εξοπλισμένα με μηχανή ή πανιά. Ιδιαίτερα ακριβό σπορ για το λόγο αυτό χρησιμοποιείται κυρίως από άτομα με υψηλό εισόδημα.

- Τζετ σκι

Είναι μηχανάκι της θάλασσας που αναπτύσσει μεγάλες ταχύτητες και μπορούν να πραγματοποιηθούν και άλματα. Απαιτείται ειδικό δίπλωμα και είναι για 2-3 άτομα.

- Αλεξίπτωτο

1-2 άτομα δένονται σε ένα αλεξίπτωτο όπου το τραβάει σκάφος απολαμβάνοντας την πανοραμική θέα της θάλασσας.

- Θαλάσσιο ποδήλατο

Βάρκα από ειδικό πλαστικό που για την κίνηση χρησιμοποιούνται πεντάλ όπως των ποδηλάτων και χρησιμοποιείται από 2-4 άτομα.

- Κανό

Μονοθέσια ή διθέσια κανό που κινούνται με την βοήθεια ενός κουπιού. Ιδανικό για περιηγήσεις σε θαλάσσιες σπηλαιές.

- Ρίνγκος

Σπορ που για την πραγματοποίηση του απαιτούνται πλαστικές σαμπρέλες 2-4 που σύρονται από σκάφος.

- Μπανάνα

Ομαδικό σπορ που αποτελείται από έναν πλαστικό σωλήνα που έλκεται από σκάφος και χρησιμοποιείται από 5-12 άτομα.

- Φλαι φισ

Φουσκωτό πάπλωμα από ειδικό πλαστικό που το σύρει σκάφος και χρησιμοποιείται από 2-3 άτομα.

2. Θαλασσοθεραπεία.

Αναφέρεται στις θεραπευτικές ιδιότητες του θαλάσσιου νερού και της άμμου και πραγματοποιείται από όλες τις ηλικίες.

3. Περιηγήσεις

Είναι η μετακίνηση με σκάφη και κρουαζιερόπλοια μεταξύ των νησιών γνωστές ως κρουαζιέρες.

Τέλος τα κυριότερα προβλήματα που παρουσιάζονται σε αυτό το είδος τουρισμού στην χώρα μας είναι η μόλυνση της θάλασσας κυρίως από τα σκάφη και τα κρουαζιερόπλοια και η έλλειψη σύγχρονων και εξοπλισμένων μαρίνων οι οποίες θα είναι στελεχωμένες με το κατάλληλο προσωπικό πράγμα το οποίο θα επίφερε μεγαλύτερο τουρισμό στα ελληνικά νησιά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2006

Ο τουρισμός έχει μεγάλη σημασία για την χώρα μας καθώς συνεισφέρει στην οικονομία και στην απασχόληση και συμβάλει στο 15% του Α.Ε.Π. και στο 17,38% των συνολικά απασχολούμενων. Η τουριστική πολιτική της χώρας μας διαμορφώνεται μέσω του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης, την εφαρμογή της τουριστικής πολιτικής του οποίου χρηματοδοτήθηκε εν μέρει από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Παρακάτω αναφέρονται περιληπτικά οι βασικές κατευθύνσεις των κυρίων κειμένων πολιτικής για τη στήριξη της τουριστικής πολιτικής στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2000-2006 με ιδιαίτερη αναφορά στις πολιτικές προώθησης εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

5.1. Το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Γ' Κ.Π.Σ. 2000-2006)

Το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης είναι το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας που σχεδιάστηκε από την Ελλάδα και υλοποιείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση δίνοντας την δυνατότητα να ολοκληρωθούν όλα τα έργα και οι παρεμβάσεις που χρειάζεται η Ελλάδα σήμερα αλλά και τις επόμενες δεκαετίες με βασικό στόχο την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων.

Για την επίτευξη του Γ' ΚΠΣ 2000-2006 καταρτίστηκαν και υλοποιήθηκαν 25 Επιχειρησιακά Προγράμματα :

- 11 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (αφορούν τομεακές πολιτικές)
- 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ένα για κάθε μία από τις 13 Περιφέρειες της χώρας)
- 1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας ¹⁷

Σημαντικό είναι το γεγονός ότι οι πλειοψηφία των προγραμμάτων του Γ' Κ.Π.Σ. βρίσκονται στην περίοδο ολοκλήρωσης των δράσεων τους.

5.2. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 'Ανταγωνιστικότητα'¹⁸

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα" (Ε.Π.ΑΝ.) περιλαμβάνει δράσεις και ενισχύσεις που ως στρατηγικό τους στόχο έχουν την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και την επίτευξη της κοινωνικής και οικονομικής σύγκλισης.

Στον τομέα του τουρισμού στόχος είναι η διατήρηση της χώρας στους σημαντικότερους τουριστικούς προορισμούς της παγκόσμιας αγοράς με ποιοτικά χαρακτηριστικά που θα το διαφοροποιήσουν από τις άλλες χώρες της Ευρώπης.

Ειδικότερα στοχεύει στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, στην ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητάς τους, την βελτίωση των υποδομών και των δικτύων, την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και καινοτομιών στις επιχειρήσεις και αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού

Τα μέτρα που εντάχθηκαν στο Γ' Κ.Π.Σ. και αφορούν τον τουρισμό προβλέπουν κατά άξονα δράσης τα παρακάτω:

Άξονας 1 : Βελτίωση του επιχειρησιακού περιβάλλοντος

Μέτρο 1.4 : Δομές υποστήριξης Μ.Μ.Ε.

¹⁷ <http://www.hellaskps.gr> Ελληνικός ιστοσελίδα Γ' Κ.Π.Σ.

¹⁸ <http://www.antagostikotita.gr> Ελληνική ιστοσελίδα προγράμματος Ανταγωνιστικότητα

Αρχή εφαρμογής :Ε.Ο.Τ. Τελικός δικαιούχος : Ε.Ο.Τ. σε συνεργασία με τοπικούς περιφερειακούς φορείς της επιχειρηματικής κοινότητας, της αυτοδιοίκησης και άλλων φορέων υποστήριξης των Μ.Μ.Ε.

Στόχος:Η δημιουργία ολοκληρωμένου δικτύου υποστήριξης και επιχειρηματικότητας στον τομέα του τουρισμού αναβαθμίζοντας, συμπληρώνοντας και αξιοποιώντας τις υφιστάμενες υποδομές και δημιουργώντας νέες, καθώς και η δημιουργία δομών και μηχανισμών διαβούλευσης και παρακολούθησης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και ιδιαίτερος των Μ.Μ.Ε.

Άξονας 2 : Στήριξη και ενθάρρυνση επιχειρηματικότητας

Μέτρο 2.2 : Αναβάθμιση καταλυμάτων και ενίσχυση μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων

Αρχή εφαρμογής : Ε.Ο.Τ. Τελικός δικαιούχος: ΥΠ.ΕΘ.Ο. Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης (Ε.Φ.Δ.).

Στόχος : Ο ποιοτικός εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων ξενοδοχείων, camping's, ενοικιαζόμενων δωματίων και διαμερισμάτων και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των Μ.Μ.Ε. όλων των κλάδων του τουρισμού.

Άξονας 3 : Προώθηση της επιχειρηματικής αριστείας

Μέτρο 3.2. : Προώθηση επιχειρηματικής αριστείας στις μεταποιητικές και τουριστικές επιχειρήσεις

Αρχή εφαρμογής: Ε.Ο.Τ., Τελικός δικαιούχος: Ε.Ο.Τ. σε συνεργασία με τον ΕΛ.Ο.Τ.

Στόχος:Η ενθάρρυνση επιχειρήσεων στην παροχή ολοκληρωμένων και αναβαθμισμένων υπηρεσιών και η προώθηση της επιχειρηματικής αριστείας.

Άξονας 5 : Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος – Προβολή της Ελλάδας ως τουριστικό προορισμό

Μέτρο 5.1. : Ενίσχυση εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής

Αρχή εφαρμογής: Ε.Ο.Τ., Τελικός δικαιούχος: ΥΠ.ΕΘ.Ο. Ε.Φ.Δ.

Στόχος:Η διαφοροποίηση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος και η άμβλυση της εποχικότητας της ζήτησης. Αφορά την χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων σε εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής για την ανάπτυξη θεματικών μορφών τουρισμού μορφής (συνεδριακά κέντρα, μαρίνες, γήπεδα γκολφ, κέντρα θαλασσοθεραπείας, υδροθεραπευτήρια, χιονοδρομικά κέντρα, κέντρα αθλητικού-προπονητικού τουρισμού κ.α.), καθώς και ιδιωτικές επενδύσεις σε Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (ΠΟΤΑ).

Μέτρο 5.2.: Ολοκληρωμένες δράσεις εναλλακτικού τουρισμού(πολιτιστικού) –Τουριστικά αγκυροβόλια

Αρχή εφαρμογής: Ε.Ο.Τ., Τελικός δικαιούχος: Ε.Ο.Τ., Ε.Φ.Δ.

Στόχος: Η διαφοροποίηση και ο εμπλουτισμός του ελληνικού τουριστικού προϊόντος και η άμβλυση της εποχικότητας της ζήτησης –μέσω της αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς και της εκμετάλλευσης του νησιωτικού χαρακτήρα της χώρας ως συγκριτικά πλεονεκτήματα της στο χώρο της Μεσογείου.

Μέτρο 5.3. : Τουριστική προβολή – Μείωση εποχικότητας

Αρχή εφαρμογής: Ε.Ο.Τ., Τελικός δικαιούχος: Ε.Ο.Τ.,

Στόχος : Η ενίσχυση της παρουσίας της χώρας στις αγορές της, η αξιοποίηση νέων αγορών και η σταδιακή συμμετοχή ιδιωτικού τομέα στο κόστος της τουριστικής προβολής και η

αύξηση της ζήτησης των ανεπτυγμένων κυρίως τουριστικών περιοχών κατά την εκτός αιχμής περίοδο (νησιά).

Άξονας 8 : Ανθρώπινοι πόροι

Μέτρο 8.1. : Εκπαίδευση και κατάρτιση στον τομέα του τουρισμού.

Αρχή εφαρμογής: Ε.Ο.Τ., Τελικός δικαιούχος: Ε.Ο.Τ., Σ.Τ.Ε. (Σχολή Τουριστικής Εκπαίδευσης πρώην Σχολή Τουριστικών Επαγγελματιών).

Στόχος του μέτρου: Η αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων μέσω της αναδιάρθρωσης και ριζικής αναμόρφωσης της τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Άξονας 9 :Τεχνική βοήθεια

Μέτρο 9.2: Τεχνική βοήθεια – Τομέας Τουρισμού

Αρχή εφαρμογής: Ε.Ο.Τ., Τελικός δικαιούχος: Ε.Ο.Τ.

Στόχος: Η υποστήριξη των τουριστικών δράσεων σε θέματα κατάρτισης των μελετών σκοπιμότητας, κατάρτισης συστημάτων πιστοποίησης, οργάνωσης, διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου της υλοποίησης μέτρων, τεχνικής βοήθειας καθώς και δαπανών επικοινωνίας για την ενημέρωση των ενδιαφερόντων.¹⁹

5.3. Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π.)

Τα Π.Ε.Π. είναι προγράμματα των Κ.Π.Σ. που χρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία :

- Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (Ε.Κ.Τ)
- Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.) και
- Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ε.Γ.Τ.Π.Ε.)

Στόχος των Π.Ε.Π. είναι η ευρύτερη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η θέση της κάθε περιφέρειας αλλά και ο πολιτιστικός και φυσικός πλούτος της για την έξοδο της από την απομόνωση.

Ιδιαίτερα στον τουρισμό επιδιώκεται η ταχεία αύξηση της απασχόλησης, η προσαρμογή των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και η παροχή των αναγκαίων υποστηρικτικών δομών.

Συγκεκριμένα το Π.Ε.Π. Ηλείου 2000-2006 εγκρίθηκε με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ε (2001) 810-09/04/01 και ως στόχους του έχει :

- την αναπτυξιακή αξιοποίηση των μεγάλων έργων μεταφορών
- την ενεργοποίηση των πόλεων ως περιφερειακών - διακρατικών κέντρων ανάπτυξης
- την ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος της υπαίθρου για την ανάπτυξη του τουρισμού

Βασικές δράσεις αποτελούν η αύξηση των σύγχρονων καταλυμάτων με βάση τα δεδομένα των φυσικών, περιβαλλοντικών, πολεοδομικών και κοινωνικών αντοχών των τουριστικών περιοχών, η αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών, ο εμπλουτισμός της σύνθεσης του τουριστικού προϊόντος, η μείωση της εποχικότητας της τουριστικής δραστηριότητας, η ενίσχυση της προβολής, η εκπαίδευση και η κατάρτιση.

- την εναρμόνιση των παρεμβάσεων με την κοινοτική νομοθεσία αναφορικά με το περιβάλλον.

Το συνολικό κόστος του Π.Ε.Π. Ηλείου ανερχόταν σε 776.590,804€, από τα οποία το 75% (453.348,409. €) καλύπτεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ το υπόλοιπο 25% με Εθνική Συμμετοχή (205.747,768€) και Ιδιωτική Συμμετοχή (117.294,627.€).

¹⁹ <http://www.antagostikotita.gr> Ελληνική ιστοσελίδα προγράμματος Ανταγωνιστικότητα

5.4. Τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (Ο.Π.Α.Α.Χ.)

Τα Π.Ε.Π. υλοποιούν και τα Ο.Π.Α.Α.Χ. που εμφανίζονται σε ορεινές ή και μειονεκτικές περιοχές που εμφανίζουν προβλήματα συγκράτησης πληθυσμού, απομόνωσης και ανισοτήτων και έχουν ως στόχο την συνολική και βιώσιμη ανάπτυξη αγροτικών περιοχών και γενικότερα την ανασυγκρότηση της υπαίθρου που συνδέεται με τον γενικό στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την διατήρηση της βιωσιμότητας της υπαίθρου.

Οι γενικότεροι στόχοι των Ο.Π.Α.Α.Χ. είναι :

- μείωση περιφερειακών ανισοτήτων
- στήριξη της ανάπτυξης στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές
- βελτίωση ανταγωνιστικότητας των περιοχών δράσης του
- βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη των περιοχών
- διατήρηση του περιβάλλοντος και της κοινωνικής συνοχής για όλο τον αγροτικό πληθυσμό
- διάσωση και διαφύλαξη στοιχείων της πολιτισμικής κληρονομιάς
- αναδιάρθρωση της τοπικής αγροτικής οικονομίας, οικονομική και πολιτιστική αναδιάρθρωση υπαίθρου και
- βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των αγροτικών περιοχών

Τα Ο.Π.Α.Α.Χ. χρηματοδοτούνται από :

- το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ)
- το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.)
- το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ε.Γ.Τ.Π.Ε.) και
- από εθνικούς πόρους.²⁰

5.5. Το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης του Ελληνικού Τουρισμού 2004-2010

Το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης του Ελληνικού Τουρισμού 2004-2010 έχει ως στόχο την ανάπτυξη της ελληνικής επιχειρηματικότητας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και την γενικότερη αναβάθμιση της συνολικής θέσης της χώρας σε όλους τους τομείς .

Όσον αφορά τον τουρισμό στόχος είναι η ανάδειξη του τουρισμού σε βασική προτεραιότητα και κινητήριο μοχλό της αναπτυξιακής διαδικασίας και ενίσχυση της άμεσης και έμμεσης συνεισφοράς στο προϊόν, το εισόδημα και την απασχόληση.

Οι ποιοτικοί στόχοι που τίθενται με ορίζοντα επίτευξης το 2010 είναι οι ακόλουθοι:

- Καλύτερος συντονισμός όλων των φορέων της «τουριστικής αλυσίδας» και αναβάθμιση της τριμερούς συνεργασίας (κυβέρνηση και τοπική αυτοδιοίκηση, επιχειρήσεις και εργαζόμενοι).
- Βελτίωση (της ανταγωνιστικότητας) της εικόνας και της θέσης του ελληνικού τουριστικού προϊόντος στις διεθνείς αγορές.
- Πλήρης τουριστική επιτυχία των μεγαλύτερων τουριστικών γεγονότων.
- Αναβάθμιση και διαφοροποίηση της τουριστικής προσφοράς.
- Αναβάθμιση του συνόλου των εγκαταστάσεων και υπηρεσιών που απαρτίζουν την «τουριστική αλυσίδα».
- Προώθηση των εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής καθώς και των οργανωτικών υποδομών.

²⁰ <http://www.peproe.gr> Ελληνική ιστοσελίδα Περιφέρειας Ηπείρου

- Ενίσχυση της «επιχειρηματικής κουλτούρας» και της επιχειρηματικότητας.
- Συστηματική ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος με το συγκριτικό πλεονέκτημα του πολιτιστικού μας αποθέματος.
- Επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου των ανεπτυγμένων κυρίως περιοχών.

Στο πλαίσιο αυτό, για την περίοδο 2004-2010, η στρατηγική υλοποιείται μέσα από έξι βασικούς άξονες:

Άξονας 1: Βελτίωση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος

Άξονας 2: Διαφοροποίηση και εμπλουτισμός τουριστικού προϊόντος με ανάπτυξη θεματικών ή εναλλακτικών μορφών τουρισμού με στόχο την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου

Άξονας 3: Εκπαίδευση- επιμόρφωση και κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού

Άξονας 4: Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και σταθερού περιβάλλοντος ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και ενίσχυσης των ιδιωτικών επενδύσεων

Άξονας 5: Ενίσχυση της εικόνας της χώρας με εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων και εργαλείων μάρκετινγκ στην βάση της τριμερούς συνεργασίας

Άξονας 6: Εκσυγχρονισμός δομών δημόσιας διοίκησης και μηχανισμών άσκησης της τουριστικής πολιτικής.

Στον άξονα 2 οι δράσεις που υλοποιούνται και αφορούν τις μορφές εναλλακτικού τουρισμού είναι :

A) Ανάπτυξη των θεματικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού

Ιαματικός τουρισμός και θερμalismoς:(κωδικοποίηση της νομοθεσίας, εκσυγχρονισμός και απλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου με σκοπό την ανάπτυξη αυτών των μορφών τουρισμού στην χώρα μας)

Αγροτουρισμός:Οι κεντρικοί στόχοι για την ανάπτυξη του Αγροτουρισμού υλοποιούνται μέσω των παρεμβάσεων : (α) Διαμόρφωση Πλαισίου Εθνικής Πολιτικής για τον Αγροτουρισμό β) Σύσταση Εθνικού Παρατηρητηρίου Αγροτουρισμού γ) Ανάπτυξη Εθνικής δομής προώθησης/στήριξης της επιχειρηματικότητας των κατοίκων του αγροτικού χώρου στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού δ) Προώθηση της ποιότητας και της συνεργασίας ε) Στήριξη πρότυπων επενδύσεων στ) Προβολή (ειδικό κονδύλι για την προβολή των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην ύπαιθρο))

Συνεδριακός Τουρισμός: (Λειτουργία του Μητροπολιτικού Συνεδριακού Κέντρου Αθηνών στο Ελληνικό και μετεγκατάσταση της ΔΕΘ)

Χιονοδρομικός Τουρισμός:(Εκσυγχρονισμός των υποδομών των χιονοδρομικών κέντρων της χώρας και συγκεκριμένα του Παρνασσού)

Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑμεΑ):(Πρόσβαση στις οργανωμένες ακτές (Πρόγραμμα «Όλοι στην Άμμο»))

Εσωτερικός Τουρισμός: (Προγράμματα για Μαθητές: Προγράμματα «Τάξεις του Χειμώνα» και «Πράσινες Τάξεις»)

Οι πλειοψηφία των παραπάνω δράσεων έχουν ολοκληρωθεί.

B) Ανάπτυξη εξειδικευμένων θεματικών προϊόντων, σε τοπικό επίπεδο, με βάση τα ενδιαφέροντα ειδικών ομάδων τουριστών

Γ) Δημιουργία νέων επαγγελμάτων (π.χ. οικοτουρισμού) και εκπαίδευση στελεχών. Συνδυασμός επαγγελμάτων στον αγροτικό χώρο με αντίστοιχα που συνδυάζουν την παράδοση ή τα τοπικά πρότυπα.

Δ)Εφαρμογή της δράσης τουριστικής προβολής

Για την εφαρμογή του Εθνικού Σχέδιο Ανάπτυξης το Υπουργείο Ανάπτυξης συνεργάζεται και με άλλα υπουργεία όπως το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., και τα υπουργεία Γεωργίας, Πολιτισμού, Οικονομικών κ.α. για τον λόγο αυτό απαραίτητη είναι η λειτουργία της Διευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καλύτερο συντονισμό στην εφαρμογή της πολιτικής.

5.6. Η Κοινοτική πρωτοβουλία Leader +

Μετά την επιτυχημένη πορεία της LEADER I & II που υλοποιήθηκε στα κράτη μέλη της Ε.Ε. την περίοδο (1992-2001) ακολουθεί η νέα πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης η LEADER+ (2000-2006) η οποία ως βασικό της στόχο έχει την προώθηση της εφαρμογής ολοκληρωμένων, πρότυπων στρατηγικών αειφόρου ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές.

Οι στόχοι της νέας κοινοτικής πρωτοβουλίας *Leader+* είναι:

- Αξιοποίηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Ενίσχυση του οικονομικού πλαισίου με σκοπό τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.
- Βελτίωση της οργανωτικής ικανότητας της τοπικής κοινωνίας.

Περιλαμβάνει τους παρακάτω τρεις τομείς δράσεων (σκέλη δράσεων):

- Σκέλος 1 «Ολοκληρωμένες και πιλοτικού χαρακτήρα στρατηγικές αγροτικής ανάπτυξης».
- Σκέλος 2, «Στήριξη της συνεργασίας μεταξύ των αγροτικών περιοχών».
- Σκέλος 4, «Δικτύωση του συνόλου των αγροτικών περιοχών της κοινότητας ανεξάρτητα αν τυγχάνουν ή όχι στήριξης του πλαισίου της πρωτοβουλίας *Leader +*»

Ο Αγροτουρισμός που περιλαμβάνεται στο μέτρο 3 του σκέλους του προγράμματος της *αγροτικής καινοτομίας* (σκέλος Β') επιχορηγείται το ανώτερο με το 60% από τα διαρθρωτικά ταμεία του *Leader* (Ε.Τ.Π.Α., Ε.Κ.Τ.) και με 40% ελάχιστο ποσοστό ίδιας συμμετοχής

Τα τοπικά προγράμματα *Leader+* υλοποιούνται από τις Αναπτυξιακές Εταιρίες, τις ονομαζόμενες Ομάδες Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.), οι οποίες συγκροτούνται από συλλογικούς φορείς του ευρύτερου δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, όπως η τοπική αυτοδιοίκηση πρώτου και δευτέρου βαθμού, οι σύλλογοι, τα επιμελητήρια, οι συνεταιρισμοί κ.α. επιπλέον στα πλαίσια του *Leader+* επενδύσεις μπορούν να κάνουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Οι περιοχές εφαρμογής του *Leader+* καλύπτουν το 63% της χώρας και το 20% του πληθυσμού.

Για να έχει η πρωτοβουλία *Leader+* τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα έχει συσταθεί στο Υπουργείο Γεωργίας Διαχειριστική Αρχή η οποία είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματικότητα και κανονικότητα της διαχείρισης και της εφαρμογής της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας και στο Υπουργείο Οικονομικών Αρχή Πληρωμής η οποία είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματικότητα και διαφάνεια των χρηματοδοτικών ροών (πληρωμές).

Αυτή την περίοδο στον Νομό Πρέβεζας το πρόγραμμα *Leader +* βρίσκεται στην ολοκλήρωσή του.

5.7. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΥΠΑΙΘΡΟΥ”

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΥΠΑΙΘΡΟΥ” είναι το πρόγραμμα του Εθνικού σκέλους του Γ’ Κ.Π.Σ. που εγκρίθηκε με την 845/6.4.2001 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ε.Γ.Τ.Π.Ε.).

Οι στόχοι του προγράμματος είναι :

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας ενόψει των προκλήσεων ενός συνεχώς ανταγωνιστικότερου διεθνούς περιβάλλοντος.
- Βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη υπαίθρου για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα και η ελκυστικότητά της και να αποκατασταθεί η κοινωνική και οικονομική λειτουργία.
- Διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων της υπαίθρου.

Άξονας προτεραιότητας 7

Οι δράσεις του άξονα 7 στοχεύουν κατά κύριο λόγο στην ανάγκη σχεδιασμού και υλοποίησης μιας πολιτικής για την ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της χώρας, με απώτερο στόχο την ανασυγκρότηση της υπαίθρου. Η πολιτική αυτή έχει σαν στόχο την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική αναβάθμιση της υπαίθρου, κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η οικονομική αυτοδυναμία της, η προστασία του περιβάλλοντος και η διάσωση και διαφύλαξη στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς

Μέτρο 7.9.: Ένθάρρυνση των τουριστικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων

Αρχή υλοποίησης: Υπουργείο Γεωργίας

Στόχος :Η δημιουργία δυνατοτήτων απασχόλησης τόσο σε τομείς εκτός της γεωργίας, τόσο για τους κατοίκους της περιοχής αυτής όσο και η δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για την προσέλκυση και την εγκατάσταση και νέων κατοίκων και επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο του μέτρου θα υλοποιηθούν οι δράσεις:

1. Ενίσχυση τουριστικών δραστηριοτήτων

Ενισχύονται μικρά επενδυτικά σχέδια που αφορούν την συμπλήρωση ή ανάπτυξη υποδομών διανομής και εστίασης εναλλακτικών μορφών τουρισμού στις περιοχές παρέμβασης

2. Ενίσχυση βιοτεχνικών δραστηριοτήτων

Ενισχύεται η δημιουργία νέων ή η βελτίωση υφιστάμενων βιομηχανικών δραστηριοτήτων

3. Προβολή συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών παρέμβασης

Οι δικαιούχοι είναι :

A) Στις δράσεις 1 και 2 δικαιούχοι είναι φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν την ιδιότητα του γεωργού ενώ στην 3η νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου

B) Ο.Τ.Α., επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α., πολιτιστικοί φορείς, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013

6.1. Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.)

Μετά το Γ' Κ.Π.Σ. η αναπτυξιακή προσπάθεια κορυφώνεται με το πρόγραμμα για την ανάπτυξη Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.).

Με το Ε.Σ.Π.Α. ο στρατηγικός σχεδιασμός για την περίοδο 2007-2013 θα υλοποιηθεί μέσα από 25 Επιχειρησιακά Προγράμματα :

- 8 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
- 5 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και
- 12 Επιχειρησιακά Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας

6.2. Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Τα Π.Ε.Π. στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 συμπυκνώνονται από 13 σε 5 και είναι :

- Π.Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης

- Π.Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων
- Π.Ε.Π. Κρήτης – Νησιών Αιγαίου
- Π.Ε.Π. Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου
- Π.Ε.Π. Αττικής

Συγκεκριμένα το Π.Ε.Π. Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Οκτώβριο – Νοέμβριο 2007.

Οι γενικοί αναπτυξιακοί στόχοι για το Π.Ε.Π. Ηπείρου την περίοδο 2007-2013 είναι:

1. Ενίσχυση της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας και καινοτομικής ικανότητας
2. Βελτίωση προσπελασιμότητας υποδομών και υπηρεσιών
3. Αειφορική διαχείριση φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος – Διαχείριση προστατευόμενων περιοχών
4. Επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο
5. Ανάδειξη τουριστικής και πολιτιστικής ταυτότητας Ηπείρου
6. Ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής συνοχής και ισόρροπη ανάπτυξη
7. Προώθηση της ψηφιακής σύγκλισης και εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση της Δημόσιας Διοίκησης
8. Προώθηση της συνεργασίας και των δικτύων μεταξύ χωρών και Περιφερειών

Οι Άξονες προτεραιότητας είναι οι εξής:

Άξονας 1: Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας

Στόχος η βελτίωση της προσπελασιμότητας των υποδομών και υπηρεσιών της περιφέρειας

Άξονας 2: Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα

Στόχος είναι η βελτίωση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας, μέσω προώθησης της ψηφιακής σύγκλισης και η βελτίωση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων.

Άξονας 3: Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής

Στόχος η προστασία του περιβάλλοντος, η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων , η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής και η συνέχιση της εφαρμογής ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την αστική και αγροτική αναγέννηση.

Ειδικότερα στον τομέα του τουρισμού οι παρεμβάσεις είναι:

A)Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις τουριστικής ανάπτυξης περιοχών

Η δράση περιλαμβάνει αναπλάσεις τουριστικών περιοχών, προστασία και ανάπτυξη φυσικού περιβάλλοντος με σκοπό την τουριστική αξιοποίηση και υποδομές τουρισμού με σκοπό την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών σε θέσεις - περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος

B)Ανάπτυξη παραδοσιακών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, με αξιοποίηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

Η δράση περιλαμβάνει έργα υποδομών για την ανάπτυξη του θαλάσσιου και χειμερινού τουρισμού, δημιουργία πυρήνων τουριστικής ανάπτυξης και δράσεις τουριστικής αξιοποίησης οικολογικά ευαίσθητων περιοχών. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην προβολή του τουριστικού προϊόντος της περιοχής.

(Αναφέρεται και η προσπάθεια ανάπτυξης του συνεδριακού τουρισμού)

Στον τομέα του πολιτισμού οι δράσεις είναι :

- Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Ανάπτυξη σύγχρονου πολιτισμού (μουσική, θέατρο, εικαστικές τέχνες κλπ.)
- Ενοποίηση αρχαιολογικών χώρων - Δημιουργία πολιτιστικών διαδρομών

Άξονας 4: Τεχνική υποστήριξη εφαρμογής

Το συνολικό κόστος του Π.Ε.Π. ανέρχεται σε 306.770.000 €, από τα οποία το 75% (229,950εκατ. €) καλύπτεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.), ενώ το υπόλοιπο 25% με Εθνική Συμμετοχή (41,250εκατ.€) και Ιδιωτική Συμμετοχή (30εκατ.€).²¹

6.3. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα (Ε.Π.Α.Ε. ή Ε.Π.ΑΝ. ΙΙ)

Το Ε.Π.Α.Ε εγκρίθηκε με την Ε(2007) 5338/26.10.2007 απόφαση της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Ο κεντρικός αναπτυξιακός στόχος του Ε.Π.Α.Ε. για την περίοδο 2007-2013 είναι η βελτίωση της αύξησης της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και του παραγωγικού συστήματος της χώρας με έμφαση στη διάσταση της καινοτομίας.

Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με δράσεις που υποστηρίζουν:

- Την επιτάχυνση της μετάβασης στην οικονομία της γνώσης
- Την ανάπτυξη της υγιούς, αειφόρου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας
- Την ενίσχυση της ελκυστικότητας της Ελλάδας ως τόπου ανάπτυξης

επιχειρηματικής δραστηριότητας με σεβασμό στο περιβάλλον

Οι άξονες προτεραιότητας είναι:

Άξονας 1: Δημιουργία και αξιοποίηση της καινοτομίας υποστηριζόμενης από έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη

Άξονας 2: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας

Άξονας 3: Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Άξονας 4: Ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος της χώρας και ενίσχυση της αειφορίας

Στον τομέα του τουρισμού στόχος είναι η αύξηση της ζήτησης και η γενική ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της χώρας και των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών σε όλα τα επίπεδα.

Οι επιμέρους στόχοι είναι :

- η αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού αποθέματος (πολιτιστική κληρονομιά και σύγχρονος πολιτισμός) της χώρας για την ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος
- η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με την δυναμική ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού παράλληλα προς την επέκταση και την συνεχή ποιοτική αναβάθμιση των τουριστικών δραστηριοτήτων που συνδέονται με το παραδοσιακό μοντέλο «ήλιος-θάλασσα»
- η δημιουργία και η αναβάθμιση της ξενοδοχειακής και των άλλων υποδομών της χώρας συμπεριλαμβανόμενων και εκείνων που απαιτούνται για την ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού
- η αναβάθμιση των προσόντων και των δεξιοτήτων, αλλά και της λειτουργικής φιλοσοφίας του ανθρώπινου δυναμικού που ασχολείται στον τουρισμό, το οποίο αποτελεί πρωταρχικό παράγοντα για την ανάπτυξη του τομέα
- η ενίσχυση της διεθνούς προβολής της χώρας ως ασφαλούς και ελκυστικού τουριστικού προορισμού

²¹ <http://www.peproe.gr> Ελληνική δικτυακή πύλη Περιφέρειας Ηπείρου

- η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου σε όλη την ελληνική επικράτεια, η μείωση της εποχικότητας, μέσω της αυξημένης προσέλευσης ξένων επισκεπτών αλλά και της παράλληλης ενίσχυσης του εγχώριου τουρισμού
- η ορθολογική διευθέτηση των χωροταξικών προβλημάτων στο πλαίσιο της ήπιας και αειφόρου ανάπτυξης της χώρας με σεβασμό στο περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

6.4. Ο Αναπτυξιακός νόμος 3299/2004 «Κίνητρα ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη και την περιφερειακή σύγκλιση»

Ο Αναπτυξιακός Νόμος 3299/2004, όπως έχει τροποποιηθεί με τους νόμους 3470/2006, 3522/2006 και 3631/2008, σκοπεύει στην ενδυνάμωση της ισόρροπης ανάπτυξης, την αύξηση της απασχόλησης, την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, την προώθηση της τεχνολογικής αλλαγής και της καινοτομίας, την προστασία του περιβάλλοντος, την εξοικονόμηση της ενέργειας και την επίτευξη της περιφερειακής σύγκλισης.

Στον τομέα του τουρισμού στον Αναπτυξιακό νόμο 3299/2004 εντάσσονται ο εκσυγχρονισμός των ξενοδοχείων 2 αστέρων και άνω αλλά και ο εκσυγχρονισμός των camping των ιδίων τάξεων και με τα ίδια ποσοστά κινήτρων.

Οι υπαγόμενες επιχειρηματικές δραστηριότητες, είναι οι:

- Ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων κατηγορίας 3 αστέρων
- Εκσυγχρονισμός ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων κατηγορίας 2 αστέρων
- Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων 2 αστέρων ή μονάδων που έχουν διακόψει την λειτουργία τους.
- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός έργων ειδικής τουριστικής υποδομής :
 - Τουριστικών λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνων).
 - Συνεδριακών κέντρων.
 - Γηπέδων γκολφ.
 - Εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πηγές.
 - Κέντρων θαλασσοθεραπείας.
 - Κέντρων τουρισμού υγείας.
 - Χιονοδρομικών κέντρων.
 - Κέντρων προπονητικού-αθλητικού τουρισμού.
- Μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτηρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον 3 αστέρων .
- Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων κατωτέρων των 2 αστέρων σε κτήρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά, εφ' όσον με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε 2 αστέρων ή μονάδων που έχουν διακόψει την λειτουργία τους.
- Εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών μονάδων που αφορά τη δημιουργία συμπληρωματικών εγκαταστάσεων με την προσθήκη νέων κοινόχρηστων χώρων, νέων χρήσεων επί κοινοχρήστων χώρων, πισινών και αθλητικών εγκαταστάσεων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον κατηγορίας δύο 2 αστέρων, με σκοπό την παροχή πρόσθετων υπηρεσιών
- Εκσυγχρονισμός κάμπινγκ 3^{ης} κατηγορίας.

Η χώρα μας διαιρείται σε τρεις ζώνες :

- Α)Οι Νομοί Αττικής, Θεσσαλονίκης πλην των Β.Ε.ΠΕ. και των νησιών που εντάσσονται στην περιοχή Β
- Β)Οι Νομοί των περιφερειών Θεσσαλίας, Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Κρήτης, κεντρικής και δυτικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδας
- Γ)Οι Νομοί των περιφερειών ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Ηπείρου, Βορείου Αιγαίου, Πελοποννήσου και δυτικής Ελλάδας.

Το ελάχιστο ύψος επένδυσης για τις διάφορες κατηγορίες επιχειρήσεων είναι για τις :

- πολύ μικρές επιχειρήσεις : 100.000 €
- μικρές επιχειρήσεις : 150.000 €
- μεσαίες επιχειρήσεις : 250.000 €
- μεγάλες επιχειρήσεις : 500.000€

Τα είδη των ενισχύσεων που παρέχονται στα επενδυτικά σχέδια είναι :

- Παροχή επιχορήγησης από το Ελληνικό δημόσιο ή επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing)
- Φορολογική απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος μη διανεμομένων κερδών
- Επιδότηση κόστους δημιουργημένων θέσεων εργασίας για δύο χρόνια.

Επιχορήγηση ή και επιδότηση (leasing) ή επιδότηση κόστους ή δημιουργία θέσεων εργασίας :

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2
Α	20%	15%
Β	30%	25%
Γ	40%	35%

Επιπλέον καθορίζονται ενισχύσεις ως 10% στις μεσαίες και ως 20% στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις ανάλογα με το είδος και την περιοχή υλοποίησης της επένδυσης ή εναλλακτική φορολογική απαλλαγή

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2
Α	60%	50%
Β	100%	100%
Γ	100%	100%

Η επιχορήγηση καταβάλλεται σε δυο ισόποσες δόσεις. Η πρώτη μετά την εγκατάσταση του εξοπλισμού και η δεύτερη μετά την λήξη του χρόνου ολοκλήρωσης της επένδυσης και την έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης.

Ενώ για την επιδότηση κόστους δημιουργημένων θέσεων εργασίας η καταβολή γίνεται μέσα στο πρώτο έτος που ακολουθεί από την λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.²²

²² Υπουργείο Ανάπτυξης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

7.1. Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης

Ανασυστάθηκε με το Π.Δ. 122/2004 από Υπουργείο Τουρισμού σε Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης και σκοπός του είναι η χάραξη της τουριστικής πολιτικής, ο σχεδιασμός της τουριστικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της γενικότερης κυβερνητικής πολιτικής και η διαμόρφωση και προώθηση των αναγκαίων θεσμικών και λοιπών ρυθμίσεων καθώς και ο σχεδιασμός των απαιτούμενων μέτρων εφαρμογής.

Εισηγείται προς τα αρμόδια κυβερνητικά όργανα, τα αναγκαία μέτρα για την εύρυθμη λειτουργία του τουριστικού τομέα και παρακολουθεί την απόδοση του. Ερευνά και μελετά της επιπτώσεις του τουρισμού στην εθνική οικονομία και στην κοινωνική ζωή με σκοπό την δημιουργία δεικτών αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των ερευνών αυτών και δίνει κατευθύνσεις για την μελέτη και την κατάρτιση προγραμμάτων για την τουριστική υποδομή και ανάπτυξη.

Συnergieζεται από κοινού, με το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών για την λήψη μέτρων για την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων, με τα συναρμόδια υπουργεία για την εναρμόνιση των πολιτικών που επηρεάζουν τον τουρισμό και όλους τους εμπλεκόμενους με τον τουρισμό φορείς.

Τέλος εκπροσωπεί την χώρα μας στους διεθνείς οργανισμούς, προωθώντας της ελληνικές θέσεις στα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εναρμονίζεται με το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο.²³

7.2. Υπουργείο Ανάπτυξης

Συστάθηκε το 1996 και προήλθε από την συγχώνευση των τέως Υπουργείων Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, Εμπορίου και Τουρισμού (Π.Δ. 27/1996). Βασική αποστολή του Υπουργείου είναι ο προγραμματισμός και η χάραξη της τουριστικής πολιτικής καθώς και ο σχεδιασμός της τουριστικής ανάπτυξης της χώρας σε όλα τα επίπεδα. Το Υπουργείο έχει ως στόχο του, μέσω των δράσεων του, να βελτιώσει τις υπάρχουσες υποδομές του τουρισμού καθιστώντας αυτές πιο ανταγωνιστικές και επομένως με μεγαλύτερα οικονομικά οφέλη.²⁴

7.3. Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.)

Ο Ε.Ο.Τ. είναι Ν.Π.Δ.Δ. υπό την εποπτεία του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης. Ιδρύθηκε το 1950 (Α.Ν. 1565/50) που κυρώθηκε με τον Ν 1624/51. Αποτελεί τον βασικό κρατικό φορέα του τουριστικού τομέα και σκοπός του είναι η οργάνωση, η ανάπτυξη και η προώθηση του τουρισμού στην χώρα μας.

Οι αρμοδιότητες του είναι :

1. η υποβολή προτάσεων στην κυβέρνηση για την τουριστική πολιτική της χώρας.
2. η υλοποίηση της υιοθετούμενης τουριστικής πολιτικής στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του
3. η μελέτη και κατάρτιση προγραμμάτων ειδικής και γενικής τουριστικής υποδομής/ ανωδομής και ανάπτυξης

²³ <http://www.ecocrette.gr> Ελληνική ιστοσελίδα

²⁴ <http://www.gnto.gr> Ελληνική ιστοσελίδα Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης

4. ο σχεδιασμός και υλοποίηση του προγράμματος τουριστικής προβολής της χώρας στο εσωτερικό και εξωτερικό

5. η εποπτεία και έλεγχος των εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής

6. η υποστήριξη δημόσιων υπηρεσιών, Ο.Τ.Α., φυσικών και νομικών προσώπων αναφορικά με σειρά ενεργειών που αποβλέπουν στην τουριστική προβολή ενός τόπου

7. η κατάρτιση και έγκριση προγραμμάτων τουριστικής προβολής σε περιφερειακό, νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο

8. η άσκηση εποπτείας και ποιοτικού ελέγχου της τουριστικής αγοράς με στόχο την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος και

9. η ανάληψη γενικότερων δράσεων που αποσπούν στην οργανωμένη ανάπτυξη και προώθηση του τουρισμού.²⁵

7.4. Οργανισμός Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Τ.Ε.Κ.)

Ο Ο.Τ.Ε.Κ. είναι Ν.Π.Δ.Δ. και αποτελεί τον εξειδικευμένο φορέα παροχής τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Εποπτεύεται από το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης και ιδρύθηκε το 1973.

Ο Ο.Τ.Ε.Κ περιλαμβάνει τις πρώην Σχολές Τουριστικών Επαγγελματιών και Σχολές Ξεναγών. Η νέα αυτή μορφή των σχολών σηματοδοτεί το σύγχρονο ρόλο τους για την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό της τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην χώρα μας και την δημιουργία ενός σύγχρονου συστήματος πιστοποίησης των επαγγελματιών προσόντων στον τουριστικό τομέα.

Οι στόχοι του Ο.Τ.Ε.Κ. :

1. η συστηματική παρακολούθηση των συνθηκών που διαμορφώνονται στην αγορά εργασίας και η προσαρμογή του εκπαιδευτικού έργου στις ανάγκες της αγοράς αυτής.

2. η διαμόρφωση τομεακής πολιτικής τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με ενιαία πρότυπα και υψηλή ποιότητα

3. η εξυπηρέτηση των στόχων της τουριστικής πολιτικής για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού προϊόντος και την δυναμική ανάπτυξη των τουριστικών επιχειρήσεων

4. η διασύνδεση της εκπαίδευσης με την παραγωγή και η αύξηση της απορρόφησης των αποφοίτων των σχολών και

5. η ενίσχυση της συνεργασίας σε εθνικό και διεθνικό επίπεδο με τους τουριστικούς και εκπαιδευτικούς φορείς.²⁶

7.5. Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε.

Η Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε. είναι ανώνυμη εταιρεία που ιδρύθηκε το 1998 και μετονομάστηκε με τον νόμο 2837/200 με σκοπό την διαχείριση και αξιοποίηση της δημόσιας τουριστικής περιουσίας.

Βασικός στόχος της είναι η καλύτερη αξιοποίηση των ακινήτων της δημόσιας τουριστικής περιουσίας με την χρήση των κατάλληλων χρηματοοικονομικών εργαλείων με τελικό στόχο την μεγιστοποίηση της αξίας τους.²⁷

²⁵ <http://www.gnto.gr> Ελληνική ιστοσελίδα Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης

^{26,27} <http://www.gnto.gr> Ελληνική ιστοσελίδα Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης

7.6. Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος

Το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος είναι Ν.Π.Δ.Δ. και ιδρύθηκε το 1935 και είναι νομοθετημένος σύμβουλος της πολιτείας σε θέματα τουρισμού. Εκ του νόμου μέλη του είναι όλα τα ξενοδοχειακά καταλύματα και οι οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις της χώρας μας.

Διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο αιρετών αντιπροσώπων ξενοδόχων και οργανωμένων εγκαταστάσεων όλης της Ελλάδας και εκπροσώπων του κράτους και είναι μέλος της Συνομοσπονδίας Εθνικών Ενώσεων Ξενοδόχων Έκτασης και Αναψυχής των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι τομείς δράσης του είναι :

1. μελέτη, υπόδειξη και εφαρμογή κάθε μέτρου που συντελεί στην ανάπτυξη της ξενοδοχειακής βιομηχανίας της χώρας
2. συμβουλευτική στήριξη των μελών σε θέματα οικονομικά, νομικά και εργασιακά
3. εκπόνηση μελετών
4. παροχή πληροφοριών και στατιστικών δελτίων
5. χορήγηση συντάξεων
6. έκδοση και δωρεάν διαμονή σε όλα τα μέλη του μηνιαίου ενημερωτικού δελτίου “ΞΕΝΙΑΣ”
7. έκδοση ετήσιου οδηγού των Ελληνικών Ξενοδοχείων
8. συμμετοχή σε διεθνείς τουριστικές εκθέσεις και
9. παροχή πληροφοριών για ξενοδοχεία ανά την Ελλάδα.²⁸

7.8. Φορείς Στήριξης Αγροτουρισμού

7.8.1. Ελληνικό Κέντρο Αγροτουρισμού

Το Ελληνικό Κέντρο Αγροτουρισμού είναι σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που συστάθηκε τον Ιανουάριο του 2003 και απαρτίζεται από επιχειρηματίες, εκδότες, δημοσιογράφους, καθηγητές πανεπιστημίου, επιστήμονες, άτομα που ο καθένας στον τομέα του έχει να επιδείξει σημαντικό έργο. Δημιουργήθηκε με σκοπό την στήριξη, την ενίσχυση και την προώθηση του αγροτουρισμού στην Ελλάδα καθώς και των πολιτικών για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος με κατεύθυνση την βιώσιμη τοπική και περιβαλλοντική τουριστική ανάπτυξη. Στα πλαίσια των σκοπών του επιδιώκει συνεργασία με τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με δήμους και με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και με διεθνείς και εθνικές αγροτουριστικές οργανώσεις.

Σκοπός του είναι να δημιουργηθούν Δίκτυα Συνεργασίας για την ανάδειξη των πολιτισμικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου και των τοπικών παραδοσιακών προϊόντων.²⁹

7.8.2. ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.

Η Αγροτουριστική Α.Ε. ιδρύθηκε το 2001 ως ανώνυμη εταιρία δημοσίου συμφέροντος και λειτουργεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης, με στόχο την προώθηση των ήπιων εναλλακτικών μορφών τουρισμού και του αγροτουρισμού ως μοχλού βιώσιμης περιφερειακής ανάπτυξης.

²⁸ <http://www.gnto.gr> Ελληνική ιστοσελίδα Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης

²⁹ <http://www.in.gr/argo/> Ελληνικός δικτυακός τόπος

Οι σκοποί της εταιρίας είναι

- η καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης σε υποδομές και πόρους
- η καθιέρωση του αγροτουρισμού ως ποιοτικό τουριστικό προϊόν με υψηλές προδιαγραφές στην παροχή υπηρεσιών
- η δημιουργία δικτύου προβολής και προώθησης του αγροτουρισμού
- η προώθηση των θεσμικών αλλαγών, που είναι απαραίτητες για την ένταξη του αγροτουρισμού και των άλλων εναλλακτικών μορφών τουρισμού, σε ένα εξειδικευμένο νομικό πλαίσιο και
- η ενημέρωση και υποστήριξη υποψηφίων επενδυτών αλλά και ταξιδιωτών

Παράλληλα η εταιρεία είναι ο μοναδικός διαπιστευμένος φορέας πιστοποίησης αγροτουριστικών επιχειρήσεων και απονέμει το αντίστοιχο σήμα ποιότητας στις επιχειρήσεις που πληρούν τους όρους της ελληνικής προδιαγραφής ΕΛΟΤ 1417/2003.³⁰

³⁰ <http://www.agrotour.gr> Ελληνική ιστοσελίδα εταιρίας Αγροτουριστική Α.Ε.

ΜΕΡΟΣ Β
ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1.1 Θέση – έκταση – πρωτεύουσα.

Ο Νομός Πρέβεζας βρίσκεται νοτιοδυτικά της Ηπείρου και είναι ο μικρότερος νομός της με έκταση 1.036.000 στρέμματα. Συνορεύει βόρεια με τους νομούς Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας και ανατολικά με τον νομό Άρτας. Βρέχεται δυτικά από το Ιόνιο πέλαγος και νοτιοανατολικά από τον Αμβρακικό Κόλπο.

Πρωτεύουσα του νομού είναι η Πρέβεζα, που βρίσκεται νότια του νομού και αποτελεί το κυριότερο κέντρο οικονομικής ανάπτυξης και περιφερειακής πολιτικής του νομού, αφού εκεί στεγάζονται όλες οι διοικητικές υπηρεσίες. Ο πληθυσμός της ανέρχεται σε 19.605 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2001.

1.2. Μορφολογία εδάφους

Μορφολογία Εδάφους		
	Νομός Πρέβεζας	Περιφέρεια
Ορεινά	51,19%	74,3%
Ημιορεινά	21,70%	15,1%
Πεδινά	27,11%	10,8%
Σύνολο	1.036 τ.χλμ.	5.203 τ.χλμ.

Πηγή : Δ/ση Δασών Ν. Πρέβεζας

Ο Νομός παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του ηπειρωτικού τοπίου με τις έντονες εναλλαγές στην μορφολογία του εδάφους καθώς στα βόρεια το έδαφος είναι ορεινό ενώ στα νότια πεδινό.

Οι ορεινοί όγκοι του Νομού είναι :

- Όρη Ανωγείου

Αποτελούν το φυσικό όριο του νομού Πρέβεζας με τους νομούς Άρτας και Ιωαννίνων και είναι τα μεγαλύτερα σε υψόμετρα όρη του νομού. Η υψηλότερη κορυφή του είναι το Ξεροβούνι με υψόμετρο 1.607 μέτρα.

- Θεσπρωτικά Όρη

Εκτείνονται στο μέσω του νομού με υψηλότερες κορυφές του τον Προφήτη Ηλία με υψόμετρο 1.258 μέτρα και τον Θησαυρό με υψόμετρο 1.286 μέτρα.

- Όρη Παραμυθιάς και Σουλίου

Αποτελούν το φυσικό όριο του νομού με τους νομούς Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας με υψηλότερη κορυφή τη Τούρλα σε υψόμετρο 1.082 μέτρων. Από τα όρη αυτά πηγάζει και ο ποταμός Αχέροντας.

- Όρη Πάργας

Φυσικό όριο του νομού με τον νομό Θεσπρωτίας με υψηλότερη κορυφή την Κρανιά σε υψόμετρο 927 μέτρα.

Τα σημαντικότερα πετρώματα που συναντάμε στον νομό είναι :

- Ασβεστόλιθο
- αργιλικές εναποθέσεις σε ασβεστόλιθους,
- αλουβιακά πετρώματα
- και νεογενές που δημιουργήθηκαν από την ύπαρξη παλαιότερα λιμνών και θαλασσών.

Επιπλέον στο νομό έχουν βρεθεί φωσφορικά κοιτάσματα, κοιτάσματα τύρφης και αργίλου ³¹

Οι χρήσεις της συνολικής έκτασης του νομού φαίνονται από τον παρακάτω πίνακα και είναι :

Χρήσεις συνολικής έκτασης	
Περιγραφή	Ποσοστό
Γεωργική γη	29,6%
Βοσκότοποι	50,7%
Δάση	13,1%
Αρδεύσιμη γεωργική γη	36%
Λοιπά	6,6%
ΣΥΝΟΛΟ	100%

Πηγή : Δ/ση Δασών Ν. Πρέβεζας

1.3. Ύδατα

Τα σημαντικότερα ποτάμια που διαρρέουν την Πρέβεζα είναι :

- ο Λούρος
- ο Αχέροντας

Ο ποταμός Λούρος πηγάζει από το όρος Τόμαρος των Ιωαννίνων και ακολουθώντας παράλληλη πορεία με την εθνική οδό Ιωαννίνων –Πρέβεζας εκβάλλει στον Αμβρακικό Κόλπο.

³¹ Διεύθυνση δασών Νομού Πρέβεζας

Κατά την πορεία του εγκλωβίζεται στο τεχνητό υδροηλεκτρικό φράγμα της Δ.Ε.Η. στην περιοχή του Αγίου Γεωργίου.

Ο ποταμός Αχέροντας πηγάζει από τα ορεινά των Ιωαννίνων περνάει από το φαράγγι που σχηματίζουν τα βουνά της Παραμυθιάς και του Σουλίου (Στενά Αχέροντα) και εκβάλλει στο Ιόνιο Πέλαγος, στην περιοχή της Αμμουδιάς. Τόσο τα στενά του Αχέροντα όσο και οι εκβολές του αποτελούν ένα αξιόλογο οικοσύστημα που έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα ΦΥΣΗ 2000.

Επιπλέον στον νομό υπάρχει η λίμνη Ζηρού, η ονομασία της προήλθε από την σλαβική λέξη ozero που σημαίνει λίμνη. Είναι φυσικό όριο των δήμων Φιλιππιάδας, Θεσπρωτικού και Ξηροβουνίου(Αρτας) με έκταση 45.000 στρεμ. και έχει χαρακτηριστεί ως περιοχή απείρου φυσικού κάλους. Γεωλόγοι πιστεύουν ότι ήταν θαλάσσιο σπήλαιο που κατέρρευσε από σεισμό πριν 100.000 χρόνια ενώ ιστορίες λένε ότι ήταν πόλη που βυθίστηκε μετά από σεισμό.

Πολύ σημαντικός είναι και ο υδροβιότοπος του Αμβρακικού κόλπου, φυσικό σύνορο των νομών Άρτας και Πρέβεζας, που αποτελείται από το διπλό δέλτα των ποταμών Λούρου και Αράχθου και των λιμνοθαλασσών Ροδιάς, Λογαρού και Τσοκαλιού. Έχει έκταση 405 τ.χλμ. ενώ οι λιμνοθάλασσες του καλύπτουν έκταση 61 τ.χλμ. Ο Αμβρακικός κόλπος επικοινωνεί δυτικά με το Ιόνιο μέσω ενός στενού διαύλου 600μ. και βάθους 10μ. ο οποίος ανοίγει κάθε χρόνο για την ανανέωση των νερών.

Ο Αμβρακικός αποτελεί έναν από τους έντεκα γνωστούς και αξιόλογους υδροβιότοπους της Ελλάδας και έναν από τους πιο ενδιαφέροντες της Ευρώπης. Ένα σύστημα που το συνθέτουν λιμνοθάλασσες, καλαμώνες, δάση, αλμυρόβαλτοι και γλυκόβαλτοι. Προστατεύεται από τις διεθνείς συμβάσεις RAMSAR, Βέρνης, Βόννης και έχει ενταχθεί στο δίκτυο ΦΥΣΗ 2000. Στον κόλπο έχουν παρατηρηθεί 291 είδη πουλιών, τα 75 από αυτά περιλαμβάνονται στον κατάλογο των απειλούμενων ειδών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προστατεύονται από την ελληνική νομοθεσία.

Αμβρακικός κόλπος

Αχέροντας ποταμός

Λίμνη Ζηρού

1.4. Χλωρίδα

Η χλωρίδα του νομού είναι πλούσια με δάση που φτάνουν σε ορισμένα σημεία ως τις ακτές του Ιονίου. Σε υψόμετρο άνω των 500 μέτρων συναντάμε κυρίως πεύκα, δρυς, βελανιδιές και ασφάκες. Σε χαμηλότερα υψώματα συναντάμε πουρνάρια, φυλίκι, μυρτιές, κέδρα, κουμαριές, βελανιδιές και ελιές. Αξιόλογη είναι και η παράκτια ή παραποτάμια βλάστηση με κυριότερα είδη: πλατάνια, μυρτιές, λεύκες, ακακίες, χαλέπιο πεύκη, φράξο, λυγαριές κ.α.

Επιπλέον σε όλον τον νομό συναντά κανείς αυτοφυή αρωματικά φυτά και βότανα όπως τσάι του βουνού, θυμάρι, ρίγανη κ.α. καθώς και άγρια λουλούδια.

1.5. Πανίδα

Η πανίδα του νομού χαρακτηρίζεται από ποικιλομορφία με πλήθος θηλαστικών και πτηνών. Στα ορεινά βρίσκουν καταφύγιο λύκοι, τσακάλια, αλεπούδες, κουνάβια, αγριογούρουνα, νυφίτσες, αγριόγατες, λαγοί, ασβοί κ.α. και μια μεγάλη ποικιλία αρπακτικών: αετοί, πέρδικες,

μπεκάτσες, γεράκια, ξεφτέρια, βραχοκιρκίνεζα, φιδαιοί, σπιζαιοί, χρυσαετοί, κοτσύφια, φάσες και πλήθος άλλων.

Στα ποτάμια και στον Αμβρακικό κόλπο συναντάμε βίδρες, πέστροφες, σαρδέλες, κέφαλους, χέλια, γλώσσες, γαρίδες, κυπρίνους, λαβράκια και ρινοδέλφια ενώ στον ουρανό του Αμβρακικού συναντάμε 291 είδη πτηνών όπως χαλκόπαπιες, αργυροπελεκάνους, αμμοσφυρίχτες, κιρκίνια, στικταετούς κ.α.

Εικόνες από τον Αμβρακικό κόλπο

1.6. Παραγόμενα προϊόντα

Λόγω της μορφολογίας του εδάφους στον νομό παράγεται μια μεγάλη ποικιλία γεωργικών προϊόντων όπως καλαμπόκι, τριφύλλι, βαμβάκι, σιτάρι, κριθάρι, όσπρια όπως φακές, φασόλια, κουκιά αλλά και οπωροκηπευτικά, εσπεριδοειδή και προϊόντα ελιάς.

Τα αιγοπρόβατα, οι χοίροι, τα πτηνά και τα βοοειδή μαζί με τα παράγωγα τους (κρέας, τυρί φέτα, μυζήθρα, γραβιέρα, αλλαντικά κ.α.) αποτελούν την κύρια πηγή εισοδήματος για τους παραγωγούς αλλά και την βάση για την δημιουργία παραδοσιακών συνταγών.

Τα ψάρια του Ιονίου, του Αμβρακικού και των ποταμών και τα παράγωγά τους όπως το αυγοτάραχο. Αλλά και τοπικά προϊόντα όπως το ούζο, το τσίπουρο από ζαμπέλα, το λικέρ από κρίνα, το μέλι και τα αρωματικά βότανα (τσάι βουνού, ρίγανη, θρούμπι κ.α.) αποτελούν προϊόντα εξαιρετικής ποιότητας και αξίζει κάποιος να τα δοκιμάσει αλλά και να τα πάρει μαζί του.

1.7. Κλιματολογικές συνθήκες

Το κλίμα της Πρέβεζας είναι μεσογειακό και χαρακτηρίζεται από έντονες βροχοπτώσεις τον χειμώνα και χιόνια στα ορεινά και από μία παρατεταμένη ξηρή περίοδο, κατά την διάρκεια του καλοκαιριού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

2.1. Διοικητική διαίρεση του Νομού

Η Πρέβεζα διαιρέθηκε σε 8 δήμους και 1 κοινότητα σύμφωνα με τον νόμο του Καποδίστρια (2539/4-12-1997), οι οποίοι είναι:

1.Δήμος Πρέβεζας: ο ομώνυμος δήμος βρίσκεται νοτιοδυτικά του νομού και η έδρα του αποτελεί και την πρωτεύουσα του νομού. Είναι το μεγαλύτερο αστικό κέντρο του νομού και περιλαμβάνει τα εξής δημοτικά διαμερίσματα: Μιχαλίτσι, Μύτικας, Νικόπολη και Φλάμπουρα.

2. Δήμος Ανωγείου: μια καθαρά ορεινή περιοχή που βρίσκεται στο βορειοανατολικό άκρο του νομού και περιλαμβάνει τα δημ. διαμερίσματα: Γοργόμυλο και Τσαγκαρόπουλο

3 Δήμος Ζαλόγγου: ένας δήμος ιστορικής σημασίας που βρίσκεται δυτικά του νομού και βρέχεται από το Ιόνιο πέλαγος προσφέροντας την δυνατότητα ανάπτυξης του πολιτιστικού και θερινού τουρισμού. Τα χωριά του δήμου είναι Κανάλι, Βράχος, Καμαρίνα, Κρυσπηγή, Μυρσίνη, Νέα Σαμψούντα, Νέα Σινώπη, Ριζά, Χειμαδιό, Εκκλησίες

4. Δήμος Θεσπρωτικού: βρίσκεται στο μέσο του νομού και συνορεύει βόρεια με τον Νομό Ιωαννίνων. Τα δημ. διαμερίσματα του δήμου είναι: Άσσοι, Γαλατάς, Μελιανά, Νικολίτσι, Παπαδάτες, Πολυστάφυλο, Ριζοβούνι

5. Δήμος Λούρου: βρίσκεται στο μέσο του νομού. Συνορεύει βόρεια με τον Νομό Ιωαννίνων και νοτιοανατολικά με τον Αμβρακικό κόλπο όπου εκβάλλει ο ποταμός Λούρος που τον διαρρέει. Τα δημοτικά διαμερίσματα του δήμου είναι: Άνω Ράχη, Βρυσούλα, Κοτσανόπουλο, Ρευματιά, Σκιαδά, Στεφάνη, Τρίκαστρο, Ωρωπός

6.Δήμος Πάργας: βρίσκεται στο βορειοδυτικό άκρο του νομού και αποκαλείται “Μύκονος της βόρειας Ελλάδας” λόγω του μεγάλου πληθυσμού τουριστών που συγκεντρώνει την καλοκαιρινή περίοδο. Στον δήμο ανήκουν τα χωριά: Αγιά, Ανθούσα, Λιβαδάρι

7.Δήμος Φαναρίου: συνορεύει βόρεια με τον νομό Θεσπρωτίας και βρέχεται δυτικά από το Ιόνιο πέλαγος . Το τουριστικό του ενδιαφέρον συγκεντρώνει ο θερινός τουρισμός αλλά διευρύνεται μιας και τον διαρρέει ο ποταμός Αχέρων δημιουργώντας το κατάλληλο μέρος για τουρισμό περιπέτειας. Τα δημ. διαμερίσματα του δήμου είναι : Καναλλάκι, Αηδονιά, Αμμουδιά, Άνω Σκαφιδωτή, Αχερουσία, Βαλανιδορράχη, Βαλανιδούσσα, Βουβοπόταμος, Δεσποτικό, Θέμελο, Καστρί, Κορυφούλα, Κορώνη, Κουκκούλι, Κυψέλη, Λούτσα, Μεσοπόταμος, Μουζακαίικα, Νάρκισος, Σκεπαστό, Σταυροχώρι

8.Δήμος Φιλιπιάδας: διαρρέεται από τον ποταμό Λούρο και συνορεύει βόρεια με το Νομό Ιωαννίνων και νοτιοανατολικά με τον Νομό Άρτας καθιστώντας τον έτσι σημαντικό οικονομικό κέντρο της περιοχής. Επιπλέον η λίμνη Ζηρού και το υδροηλεκτρικό φράγμα του Λούρου χαρίζουν ιδιαίτερη ομορφιά στον δήμο που αποτελείται από τα εξής δημοτικά διαμερίσματα: Άγιος Γεώργιος, Γυμνότοπος, Δρυόφυτο, Κερασώνας, Κλεισούρα, Νέα Κερασούντα, Παναγιά, Πέτρα, Ρωμιά,

9. Κοινότητα Κρανέας: ορεινή κοινότητα που βρίσκεται στο μέσο του νομού και συνορεύει ανατολικά με τον δήμο Θεσπρωτικού και βόρεια και νοτιοδυτικά με τον δήμο Λούρου. Αξίζει να θαυμάσει κανείς, αν είναι τυχερός, τα δυο κοπάδια άγριων αλόγων που ζουν στο δάσος Βαλαωρίτη.

2.2. Πληθυσμιακή εξέλιξη του Νομού

ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΝΟΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ				
ΕΤΟΣ	1971	1981	1991	2001
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	56.586	55.915	58.628	59.356

Πηγή : Στατιστική υπηρεσία Νομού Πρέβεζας

Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι η αύξηση του πληθυσμού κατά την τελευταία τριακονταετία είναι πολύ μικρή, σε ποσοστό 4,90%. Βέβαια αν αναλογιστεί κανείς το

γεγονός ότι απογράφηκαν στο νομό, μετά από κάλεσμα των τοπικών φορέων, μη μόνιμοι κάτοικοι, το πραγματικό ποσοστό της αύξησης του μόνιμου πληθυσμού θα είναι πολύ μικρότερο.

Αν εξαιρέσει κανείς το γενικό φαινόμενο της υπογεννητικότητας, που μαστίζει όλη την χώρα, ο σημαντικότερος λόγος αυτού του μικρού ποσοστού αύξησης οφείλεται κυρίως στην ανεργία, που μαστίζει τον νομό, αλλά και στην έλλειψη υποδομών και ανάπτυξης. Παρόλο που ο νομός μπορεί με την καλύτερη αξιοποίηση του φυσικού του πλούτου να αναπτύξει, εκτός του θερινού τουρισμού, και άλλες μορφές τουρισμού που θα επιφέρουν την γενικότερη ανάπτυξη και επομένως και την αύξηση του πληθυσμού.

Σε σχέση με την διαφοροποίηση της πληθυσμιακής εξέλιξης σε επίπεδο Δήμων του Νομού παρατηρούμε τα εξής σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί:

Δήμος – Κοινότητα	Έδρα	Πληθυσμός 1991	Πληθυσμός 2001	Αύξηση-Μείωση	Ποσοστό μεταβολής %
Ανωγείου	Γοργόμυλο	1.649	1.539	-110	-7,14
Ζαλόγγου	Κανάλι	5.179	5.043	-136	-2,70
Θεσπρωτικό ύ	Θεσπρωτικό ύ	5.653	5.474	-179	-3,27
Λούρου	Λούρο	5.758	5.270	-488	-9,25
Πάργας	Πάργα	3.569	4.033	+464	+13,00
Πρέβεζας	Πρέβεζα	16.886	19.605	+2.719	+16,10
Φαναρίου	Καναλάκι	9.366	8.911	-455	-5,10
Φιλιπιάδας	Φιλιπιάδα	9.415	8.429	-986	-11,70
Κοινότητα Κρανέας	Κρανέα	1.153	1.052	-101	-9,60
Σύνολο		58.628	59.356	+728	1,24

Πηγή : Ίδια επεξεργασία στοιχείων Ε.Σ.Υ.Ε. απογραφή 1991-2001

Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε μια οριακή αύξηση του πληθυσμού κατά 728 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2001, δηλαδή ενός ποσοστού 1,24%.

Στην πλειοψηφία τους οι δήμοι, εκτός των δήμων Πρέβεζας και Πάργας, έχουν μείωση στο πληθυσμό τους, με μεγαλύτερη πληθυσμιακή μείωση να παρατηρείται στον δήμο Φιλιπιάδας (11,70%).

2.3. Απασχόληση ανά τομέα.

	ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Σύνολο οικονομικά ενεργών 1991	38.85%
Πρωτογενής τομέας	34,7%
Δευτερογενής τομέας	17,62%
Τριτογενής τομέας	37,39%
Σύνολο οικονομικά ενεργών 2001	40.45%
Πρωτογενής τομέας	27,4%
Δευτερογενής τομέας	15,60%
Τριτογενής τομέας	45,5%

Μεταβολές 1991 - 2001 Των οικονομικά ενεργών	
Πρωτογενής τομέας	- 7,3 %
Δευτερογενής τομέας	- 2,02 %
Τριτογενής τομέας	+ 8,11%

Πηγή : Ιδία επεξεργασία στοιχείων Ε.Σ.Υ.Ε. Απογραφές '91-'01

2.3.1. Πρωτογενής τομέας

Ο τομέας της γεωργίας είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένος στην Πρέβεζα. Οι κάτοικοι καλλιεργούν στα αγροτεμάχια τους γεωργικά προϊόντα, όσπρια, καπνό, εσπεριδοειδή, ακτινίδια και οπωροκηπευτικά με την χρήση κυρίως θερμοκηπίων. Σημαντική είναι επίσης και η καλλιέργεια ελιάς όπου παράγεται εξαιρετικής ποιότητας λάδι.

Από τα 136.000 στρεμ. που καλύπτουν οι δασικές περιοχές μόνο τα 16.000 χρησιμοποιούνται για την παραγωγή δασικών προϊόντων ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό έκτασης 100.000 στρέμματα χρησιμοποιούνται για βοσκή.

Η κτηνοτροφία αποτελεί την βασικότερη απασχόληση των κατοίκων, κυρίως των ορεινών περιοχών, που ασχολούνται με την αιγοπροβατοτροφία, την πτηνοτροφία, την χοιροτροφία και λιγότερο με την μελισσοκομία και την αγελαδοτροφεία.

Ο τομέας της αλιείας είναι επίσης πολύ σημαντικός με αλιεύματα από το Ιόνιο πέλαγος, τον Αμβρακικό κόλπο και τον ποταμό Λούρο μέσω της καλλιέργειας της πέστροφας, του χελιού και των μυδιών.

Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζονται οι χρήσεις γης και παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (52,21 %) χρησιμοποιείται για βοσκή, γεγονός που ενθαρρύνει την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα.

Περιγραφή	Στρέμματα	%
Καλλιεργήσιμη γη	299	28,85%
Βοσκότοποι	541	52,21%
Δάση	116	11,18%
Ύδατα	36	3,46%
Οικισμοί	41	4,01%
Σύνολο	1.036	100%

Πηγή : Δ/ση δασών Ν.Πρέβεζας

2.3.2. Δευτερογενής τομέας

Το υπέδαφος του νομού αξιοποιείται, μέσω της παρουσίας των λατομείων που δραστηριοποιούνται στον νομό, με την εξόρυξη άμμου και χαλικιού.

Ο κλάδος της μεταποίησης εμφανίζεται στον νομό μέσω μικρών οικογενειακών επιχειρήσεων και απασχολείται κυρίως με την μεταποίηση δασικών και κτηνοτροφικών προϊόντων.

Η βιομηχανία και η βιοτεχνία του νομού αναπτύχθηκε περισσότερο τα τελευταία χρόνια με την δημιουργία επιχειρήσεων μεταποίησης κτηνοτροφικών, γεωργικών καθώς και γαλακτοκομικών προϊόντων όπως π.χ. Β.Ι.Κ.Η., ΧΗΤΑΣ ΑΒΕΕ., Αφοί ΠΑΠΠΑ κ.α.

Πολύ σημαντικό λόγο στην ανάπτυξη του δευτερογενή τομέα παρουσιάζει η ύπαρξη της ΒΙ.ΠΕ. (Βιομηχανική Περιοχή) Πρέβεζας που βρίσκεται στην περιοχή του Μύτικα.

2.3.3. Τριτογενής τομέας

2.3.3.1. Τουρισμός

Επειδή το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού ασχολείται με την γεωργία και την κτηνοτροφία οι ελπίδες για ανάπτυξη του νομού στρέφονται στον τουρισμό και το εμπόριο.

Η ύπαρξη αρχαιολογικών χώρων και πολιτιστικών στοιχείων, οι ακτές του Ιονίου πελάγους, οι ποταμοί Λούρος και Αχέροντας αλλά και ο Αμβρακικός κόλπος συμβάλουν στο να αποτελεί ο τουρισμός τον σημαντικότερο παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης του νομού.

2.3.3.2.Εμπόριο

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εμπορικών επιχειρήσεων αποτελείται από οικογενειακής μορφής μικρές επιχειρήσεις. Παρόλα αυτά υπάρχουν και μεγάλα εμπορικά καταστήματα που απασχολούν σημαντικό αριθμό εργαζομένων. Ακόμη υπάρχουν αρκετά καταστήματα τραπεζών, με την πόλη της Πρέβεζας να συγκεντρώνει τα περισσότερα.

2.3.3.3. Υγεία - πρόνοια

Ο τομέας της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υγείας καλύπτεται από το Γενικό Νοσοκομείο Πρέβεζας, τα τέσσερα Κέντρα Υγείας (Θεσπρωτικού, Φιλιπιάδας, Καναλακίου και Πάργας) και το Κέντρο Ψυχικής Υγείας(Πρέβεζα).

Επιπλέον υπό την αιγίδα του νοσοκομείου λειτουργεί και ο ξενώνας “ΕΣΤΙΑ“ για την ένταξη και την επανένταξη των ατόμων με ψυχικές ασθένειες στην αγορά εργασίας.

Το νοσοκομείο της Πρέβεζας παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις με αποτέλεσμα τα σοβαρά περιστατικά να διακομίζονται στα νοσοκομεία των Ιωαννίνων. Επιπλέον μια μεγάλη μερίδα του πληθυσμού απευθύνονται στα νοσοκομεία των νομών Ιωαννίνων και Άρτας κυρίως λόγω απόστασης.

Πολύ σημαντικό, για την αναβάθμιση του τομέα της υγείας, αποτελεί το γεγονός της κατασκευής του νέου Πανεπιστημιακού νοσοκομείου στον νομό.

2.3.3.4. Εκπαίδευση

Οι υποδομές του νομού σε επίπεδο εκπαίδευσης κρίνεται αρκετά ικανοποιητική αφού στο νομό λειτουργούν :

- 56 νηπιαγωγεία με 855 νήπια (τα 7 λειτουργούν ως ολοήμερα)
- 51 δημοτικά (το 1 ειδικό στην Πρέβεζα) με 3.415 μαθητές (τα 42 λειτουργούν ως ολοήμερα)
- 15 Γυμνάσια με 1.842 μαθητές (το 1 εσπερινό στην Πρέβεζα)
- 11 Ενιαία Λύκεια με τρεις κατευθύνσεις και 1.398 μαθητές (το 1 εσπερινό και τα 2 με λυκειακές τάξεις)
- 4 Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια με 619 μαθητές
- 1 Σχολικό Εργαστηριακό Κέντρο Σ.Ε.Κ.(Σκαμνούλα)
- 1 Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ν. Σαμψούντα)
- 4 Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια (Τ.Ε.Ε.) με 619 μαθητές
- 1 τμήμα Λογιστικής παράρτημα του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου

- 1 τμήμα Χρηματοοικονομικής και Ελεγκτικής παράρτημα του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου
- Σχολή Εμπορικού Ναυτικού

Η προαναφερόμενη μείωση του πληθυσμού έχει επιφέρει το κλείσιμο αρκετών σχολείων αλλά και την μείωση των θέσεων σε πολλά δημοτικά.

2.3.3.5. Αθλητισμός

Ο τομέας του αθλητισμού απαιτεί αναβάθμιση στις υποδομές αλλά και στο εκπαιδευτικό προσωπικό.

Οι εγκαταστάσεις του νομού περιλαμβάνουν: το Εθνικό Κολυμβητήριο Πρέβεζας, τα Εθνικά Στάδια Πρέβεζας, Πάργας, Θεσπρωτικού, Φιλιπιάδας αλλά και γήπεδα τένις, βόλεϊ και ποδοσφαίρου καθώς και κλειστά δημοτικά γυμναστήρια.

Εθνικό Κολυμβητήριο Πρέβεζας

2.4. Ανεργία

Το φαινόμενο της ανεργίας είναι ένα γενικό φαινόμενο που πλήττει όλη την χώρα και για την επίλυση του απαιτείται η συμβολή όλων των κρατικών και τοπικών φορέων.

Οι λόγοι που οδηγούν στην αύξηση της ανεργίας στην Πρέβεζα είναι το κλείσιμο της ΧΥΜΟΦΙΞ και των κλωστοϋφαντουργείων, που απασχολούσαν σημαντικό αριθμό εργατών αλλά και η έλλειψη μεγάλων βιομηχανιών.

Ο τουρισμός, μέσω των μόνιμων θέσεων εργασίας που δημιουργεί μπορεί να επιφέρει εκτός της μείωσης της ανεργίας και την αύξηση του πληθυσμού του νομού.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει το εργατικό δυναμικό του νομού το 1991 σε σύγκριση με το 2001:

1991 πραγματικός πληθυσμός					
Φύλο και ομάδες ηλικιών	Οικονομικώς ενεργός πληθυσμός	απασχολούμενοι	άνεργοι	Άνεργοι νέοι	Οικονομικώς μη ενεργός πληθυσμός
Σύνολο	22.781	20.660	2.121	1.338	28.246
Άρρενες	16.648	15.303	1.345	820	8.975
10-19 ετών	768	522	246	236	3.802
20-29 ετών	3.503	2.715	788	566	307
30-44ετών	6.247	6.019	228	18	198
45-64ετών	5.590	5.508	82	0	1.622

65+ ετών	540	539	1	0	3.046
Θήλυς	6.133	5.357	776	518	19.271
10-19 ετών	327	140	187	150	3.992
20-29 ετών	1.452	1.002	450	323	1.779
30-44 ετών	2.396	2.271	125	14	3.175
45-64 ετών	1.806	1.792	14	1	5.624
65+ ετών	152	152	0	0	4.701

ΠΗΓΗ : Ιδία επεξεργασία στοιχείων Ε.Σ.Υ.Ε. απογραφή 1991

2001 πραγματικός πληθυσμός					
Φύλο και ομάδες ηλικιών	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	απασχολούμενοι	άνεργοι	Άνεργοι νέοι	Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός
Σύνολο	24.015	20.979	3.036	1.745	29.559
Άρρενες	15.515	13.714	1.801	1.031	11.220
10-19 ετών	405	181	224	205	3.143
20-29 ετών	3.235	2.371	864	654	640
30-44ετών	5.818	5.379	439	172	423
45-64ετών	5.732	5.458	274	0	2.100
65+ ετών	325	325	0	0	4.642
Θήλυς	8.500	7.265	1.235	714	18.339
10-19 ετών	164	56	108	99	3.382
20-29 ετών	2.011	1.391	620	445	2.690
30-44ετών	3.398	3.066	332	155	2.289
45-64ετών	2.828	2.653	175	15	4.832
65+ ετών	99	99	0	0	6.241

ΠΗΓΗ : Ιδία επεξεργασία στοιχείων Ε.Σ.Υ.Ε. απογραφή 2001

Δείκτης Απασχόλησης		
	Νομός Πρέβεζας	
Έτη απογραφών	1991	2001
Οικονομικά ενεργοί	38,85%	40,45%
Απασχολούμενοι	35,23%	35,34%
Δείκτης Ανεργίας		

Άνεργοι	9,31%	12,64%
Άνεργοι νέοι	5,87%	7,26%
Σύνολο	15,18%	19,84%

2.5. Τουριστική υποδομή του Νομού

Η τουριστική υποδομή του Νομού Πρέβεζας περιλαμβάνει³² :

	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ 4 ΑΣΤΕΡΩΝ	ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ	70	1	908

1. Ξενοδοχεία

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ			
ΔΗΜΟΙ	ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	ΔΩΜΑΤΙΑ	ΚΛΙΝΕΣ
ΠΑΡΓΑΣ	42	588	1134
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	92	472	916
ΦΑΝΑΡΙΟΥ	48	205	393
ΖΑΛΟΓΓΟΥ	58	598	1150
ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ	0	28	54
ΣΥΝΟΛΟ	240	1891	3647

2. Ενοικιαζόμενα δωμάτια

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ			
ΔΗΜΟΙ	ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	ΔΩΜΑΤΙΑ	ΚΛΙΝΕΣ
ΠΑΡΓΑΣ	369	1851	4008
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	72	259	599
ΦΑΝΑΡΙΟΥ	96	510	1102
ΖΑΛΟΓΓΟΥ	371	1032	2355
ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ	0	6	12
ΑΝΩΓΕΙΟΥ	0	6	11
ΣΥΝΟΛΟ	908	3664	8087

Όπως παρατηρούμε από τους παραπάνω πίνακες ο νομός διαθέτει 979 μονάδες και 11.777 κλίνες όπου αντιστοιχούν στο 69% των ενοικιαζόμενων δωματίων των κλινών του νομού και το 3% των ξενοδοχείων του νομού.

- 8 οργανωμένα κάμπινγκ 704 θέσεων που μπορούν να εξυπηρετήσουν 2.200 άτομα στους Δήμους: Πρέβεζας (1), Πάργας (3), Φαναρίου (3) και Ζαλόγγου (1)
- 1 παιδική κατασκήνωση στον Δήμο Φαναρίου στην παραλία Λούτσας και
- 2 μαρίνες στους Δήμους Πρέβεζας και Πάργας

Επιπλέον ο Νομός διαθέτει :

- 12 τουριστικά γραφεία στους Δήμους: Πρέβεζας(8), Πάργας(2), Φιλιππιάδας (1) και Θεσπρωτικού (1)
- 5 καταστήματα ενοικίασης αυτοκινήτων στους Δήμους Πρέβεζας και Πάργας

³² Πηγή πινάκων : <http://www.preveza-map.gr> (Μάρτιος 2006)

Σημαντικό είναι το γεγονός ότι ο Νομός δεν διαθέτει εταιρίες εναλλακτικού τουρισμού και η εξυπηρέτηση των ενδιαφερομένων γίνεται από τα γραφεία εναλλακτικού τουρισμού των όμορων Νομών (Άρτας και Θεσπρωτίας).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

3.1. Ιστορική αναδρομή

Η ονομασία της Πρέβεζας οφείλεται στην λέξη Prevese, Prevesa που σημαίνει πέρασμα, διάβαση, μεταφορά επειδή αποτελούσε πέρασμα προς την Ηπειρωτική Ελλάδα. Το τοπωνύμιο Πρέβεζα το συναντάμε για πρώτη φορά στο «χρονικό του Μορέως» τον 13^ο αι.

Σε όλη την περιοχή του νομού υπάρχουν διάσπαρτοι αρχαιολογικοί χώροι από αποικίες των Μυκηναίων, των Ηλείων, των Μολοσσών, των Κασσωπαίων και των Ρωμαίων που μαρτυρούν την σπουδαιότητα της περιοχής από την αρχαιότητα ακόμα.

Κοντά στο χωριό Άγιος Γεώργιος βρίσκεται η θέση Κοκκινόπηλος που εντυπωσιάζει με το χαρακτηριστικό κόκκινο έδαφος του και το Ασπροχάλικο που κατοικούσαν από νομάδες κυνηγούς κατά την Μέση και Ανώτερη Παλαιολιθική Εποχή (100.000 –29.000 χρόνια πριν) και αποτελούν τις σημαντικότερες παλαιολιθικές θέσεις που έχουν βρεθεί στην Ελλάδα.

Στην περιοχή του Μεσοποτάμου βρίσκεται το Νεκρομαντείο, το πιο φημισμένο του αρχαίου Ελληνικού κόσμου, όπου βρισκόταν σε μια νησίδα στην λίμνη Αχερουσία (αποξηραμένη σήμερα) και οι επιθυμούντες μπορούσαν να επικοινωνήσουν με τους νεκρούς τους. Βόρεια του Νεκρομαντείου σε απόσταση 500μ. βρίσκεται η Εφύρα, η αρχαιότερη πόλη της Ηπείρου, αποικία των Μυκηναίων (13^{ος} αι. π.Χ.).

Κατά την περίοδο της ενετοκρατίας και της τουρκοκρατίας, η πόλη της Πρέβεζας, γνωρίζει μεγάλη άνθιση λόγω του λιμανιού της που εξυπηρετεί το μεγαλύτερο μέρος του διακομετακομιστικού εμπορίου με την Ήπειρο και την Θεσσαλία συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της υλοτομίας και της ναυπηγικής. Οι Ενετοί και ο Αλή Πασάς, κατά την κυριαρχία τους χτίζουν, κάστρα και προμαχώνες σε πολλά σημεία του νομού, για την καλύτερη οχύρωση του. Η οικονομική σημασία της πόλης είναι τόσο μεγάλη που οδηγεί στην εγκατάσταση υποπρόξενων της Γαλλίας, της Αγγλίας, της Ρωσίας, της Ιταλίας και της Ελλάδας μέχρι την ενσωμάτωση της στην Ελλάδα στις 21 Οκτωβρίου του 1912, όπου και αρχίζει η φθίνουσα πορεία του λιμανιού της.

Στην περίοδο της τουρκοκρατίας, κατά το 1803, στο ιστορικό Ζάλογγο 63 Σουλιώτισσες, μαζί με τα παιδιά τους, πέφτουν στον γκρεμό αρνούμενες να υποταχθούν στους Τούρκους. Ενώ το 1922 εγκαθίστανται ο ποντιακός πληθυσμός στις περιοχές Νέα Σινώπη και Νέα Σαμψούντα.

Κατά την περίοδο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και του Εμφυλίου οι ορεινές κυρίως περιοχές έπαιξαν πολύ σημαντικό ρόλο με αποτέλεσμα καταστροφές σε σπίτια, σχολεία και εκκλησίες και των θάνατο 75 ατόμων στα χωριά Πέντε Πηγάδια και Παναγιά αλλά και το ολοκληρωτικό κάψιμο του χωριού Κρανιάς το Μάρτιο του 1944.

Ενώ την περίοδο της βασιλείας, δημιουργείται από την βασίλισσα Φρειδερίκη, κατά το 1950, στην περιοχή της λίμνης του Ζηρού, η Παιδούπολη του Ζηρού, όπου φιλοξενούνταν ορφανά και άπορα παιδιά του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και του Εμφυλίου τα οποία εκτός από την βασική τους μάθηση μαθαίνουν και τέχνες.

Αρνητική εικόνα δίνει στην πόλη της Πρέβεζας, η αυτοκτονία του ποιητή Κώστα Καρυωτάκη, ενός από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της νεορομαντικής σχολής, όπου αυτοκτονεί στις 21 Ιουλίου 1928, μετά από ένα μήνα παραμονής του στην πόλη της Πρέβεζας.

3.2. Λαογραφία – Μοναστήρια

Ο νομός βρίθει από ήθη και έθιμα που με το πέρασμα των αιώνων πέρασαν από γενιά σε γενιά συνδέοντας το παρόν με το παρελθόν. Έθιμα γάμων, βαπτίσεων και άλλων κοινωνικών εκδηλώσεων που κατάφεραν να επιβιώσουν μέχρι σήμερα.

Πολλά σημαντικά εκθέματα μπορεί κανείς να θαυμάσει στο λαογραφικό μουσείο Ζαλόγγου, στο λαογραφικό μουσείο Συρρακιωτών στην πόλη της Πρέβεζας και στο λαογραφικό μουσείο Θεσπρωτικού.

Οι κάτοικοι του νομού «εκμεταλλεύονται» τα πλούσια νερά και κατασκευάζουν νερόμυλους και νεροτριβές, που λειτουργούν μέχρι και σήμερα. Παράλληλα λειτουργούν ελαιοτριβεία, που εκτός των άλλων, παρασκευάζουν σαπούνια.

Άλλες τέχνες που αναπτύσσονται στον νομό είναι αυτές της υφαντουργίας, που με την χρήση των παραδοσιακών αργαλειών παρασκευάζονται περίτεχνα υφαντά. Σήμερα λειτουργούν στο νομό υφαντουργεία, ιδιοκτησίας του ΕΟΜΜΕΧ, στην Φιλιπιάδα, στον Κερασώνα και στον Άγιο Γεώργιο όπου κατασκευάζονται αυθεντικά χειροποίητα χαλιά και απασχολούν σημαντικό αριθμό γυναικών.

Άλλες τέχνες που γνωρίζουν άνθιση στον νομό είναι αυτή της υποδηματοποιίας, της ξυλογλυπτικής όπου παρασκευάζονται περίφημα ξυλόγλυπτα και της καλαθοπλεκτικής (καλάθια, κάνιστρα κ.λ.π.).

Άλλο ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της λαογραφίας αποτελεί η διάδοση των παραδοσιακών χορών, ηπειρώτικων αλλά και ποντιακών καθώς και η εκμάθηση της ποντιακής λύρας με τραγούδια που ανταποκρίνονται σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής, χαρά και λύπη.

Πολύ σημαντικό ρόλο για την οικονομία της περιοχής διαδραματίζουν και τα εμπορικά πανηγύρια που πραγματοποιούνται από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας ως και σήμερα .

Τα μοναστήρια που βρίσκονται στην Πρέβεζα είναι:

- Το μοναστήρι του Αγίου Δημητρίου στο Ζάλογγο

Το μοναστήρι βρίσκεται στο γκρεμό του Ζαλόγγου, κάτω από το μνημείο των Σουλιωτουσσών. Χτίστηκε μετά το 1777 από τον ηγούμενο της μονής Ταξιαρχών. (Η μονή Ταξιαρχών βρισκόταν λίγο πιο πάνω και καταστράφηκε την περίοδο της τουρκοκρατίας.) Η μονή αγιογραφήθηκε το 1816 αλλά υπέστη μεγάλες ζημιές από τους Τούρκους (1824,1854 και 1897). Το 1930 διαλύθηκε αλλά ανακαινίστηκε ξανά και από το 1956 λειτουργεί σαν γυναικείο μοναστήρι.

- Η ιερά μονή Προφήτη Ηλία στα Φλάμπουρα

Το μοναστήρι ιδρύθηκε το 1611 και το 1944 κάηκε ολοσχερώς από τους Γερμανούς. Το 1987 κατασκευάστηκε νέο μοναστήρι όπου λειτούργησε κανονικά από το 1990 και απαριθμεί σήμερα 25 άνδρες μοναχούς.

Η μονή διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο και στην ανάπτυξη του οικολογικού τουρισμού.

Ι.Μ. Αγίου Δημητρίου

Ι.Μ. Προφήτη Ηλία

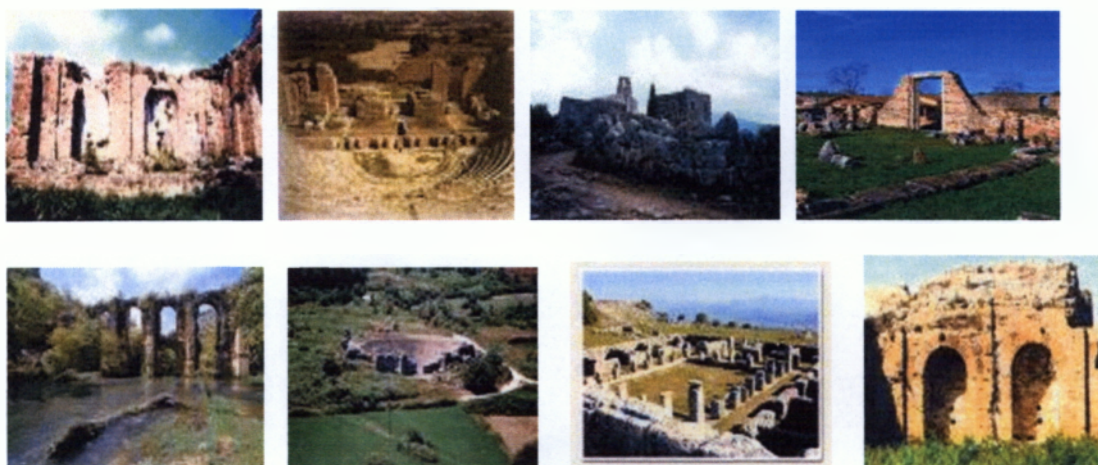
3.3. Αρχαιολογικοί χώροι – Κάστρα

Όπως προαναφέρθηκε, η Πρέβεζα, λόγω της θέσης της, κατοικούνταν από την αρχαιότητα. Για τον λόγο αυτό υπάρχουν διάσπαρτοι αρχαιολογικοί χώροι σε όλο τον νομό. Οι πιο σημαντικοί από αυτούς είναι :

- Η Εφύρα αποικία των Μυκηναίων τον 14^ο-13^ο αι. π.Χ. που αργότερα αποικήθηκε από τους Κορίνθιους.
- Η αρχαία Νικόπολη: βρίσκεται 7 χλμ. ΒΔ της Πρέβεζας. Ο αρχαιολογικός χώρος εκτείνεται σε έκταση 9.000 στρεμμάτων και περιλαμβάνει το Ωδείο, το Θέατρο, το μνημείο Αυγούστου, τις Θέρμες(Μπεντένια), το Νυμφαίο, το Επισκοπείο, την ρωμαϊκή οικία και ερείπια 6 βυζαντινών βασιλικών που χτίστηκαν από τον Ιουστινιανό γύρω στο 540 μ.Χ.

Σημαντικά εκθέματα περιλαμβάνει και το μουσείο της Νικόπολης

- Η αρχαία Κασσώπη, νότια του Ζαλόγγου, αποικία του Θεσπρωτικού φύλου των Κασσωπαίων. Χτίστηκε τον 4^ο αι. π.Χ. και αποτελούσε την πρωτεύουσα της Κασσωπιάς. Τα σημαντικότερα μνημεία της είναι η βόρεια και δυτική στοά, το καταγώγιο και το σπίτι. Η πόλη καταστράφηκε το 167 π.Χ. από τους Ρωμαίους.
- Η αρχαία Βατία, στο χωριό Ριζοβούνι, αποικία Ηλείων τον 7^ο αι. π.Χ.
- Η αρχαία πόλη Όρραον αποικία των Μολοσσών τον 4^ο αι. π.Χ. στο σημερινό Καστρί Γοργομύλου
- Η Αρχαία Πανδοσία αποικία Ηλείων τον 8^ο αι. π.Χ. την πόλη την κατέλαβε ο βασιλιάς Φίλιππος ο Β το 343π.Χ. και την παρέδωσε στους Ηπειρώτες. Η Πανδοσία αποτέλεσε την αρχική πρωτεύουσα του βασιλιά Πύρου και ο μύθος λέει ότι στην περιοχή του Τρίκαστρου υπάρχει θαμμένος θησαυρός.

Αρχαιολογικοί χώροι Νομού

Τα κάστρα του Νομού είναι :

- Το εντυπωσιακότερο και μεγαλύτερο είναι αυτό της Πάργας. Βρίσκεται βόρεια του λιμανιού και χτίστηκε από τους Νορμανδούς τον 14^ο αι. καταστράφηκε από τον Μπαρμπαρόσα το 1537, το ξαναχτίζουν οι Βενετοί το 1567, καταστρέφεται από τους Οθωμανούς το 1571 και ξαναχτίζεται από τους Βενετούς. Βορειότερα στην Ανθούσα βρίσκεται και το κάστρο του Αλή πασά με την πανοραμική του θέα.
- Στην πόλη της Πρέβεζας. Το ενετικό φρούριο του Αγίου Ανδρέα (18^ο αι.), στο κέντρο της πόλης κοντά στο λιμάνι. Τα κάστρα του Αγίου Γεωργίου και του Παντοκράτορα και ο προμαχώνας της Βρυσούλας κατασκευασμένα από τον Αλή πασά το 1807.

- Κοντά στο χωριό Ριζά, πάνω από την παραλία Ριζών, βρίσκεται το κάστρο της Ρηνιάσας που χτίστηκε στα τέλη του 13^{ου} αι. από τον Δεσπότη της Ηπείρου Θωμά τον Α' και περιήλθε στα χέρια των Τούρκων το 1451.
- Το κάστρο των Ρωγών, στην Νέα Κερασούντα, όπου κατασκευάστηκε το 8^ο αι. π.Χ. από τους Ηλείους
- Τα δύο κάστρα των Πέντε Πηγαδιών, χτισμένα τον 19^ο αι. Το ένα είναι ερειπωμένο.

Ορισμένα από τα κάστρα του Νομού

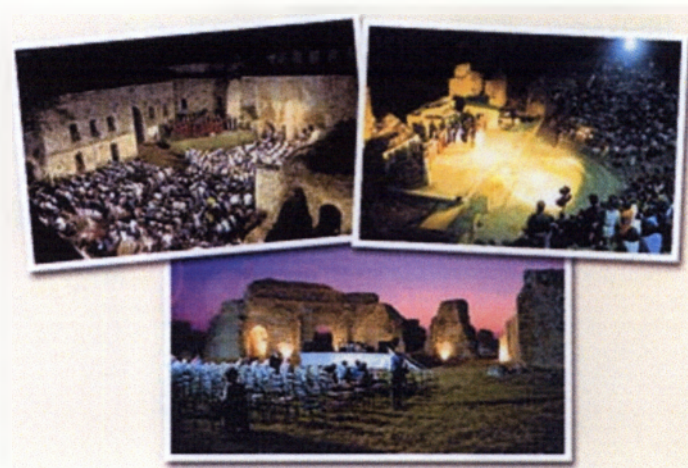
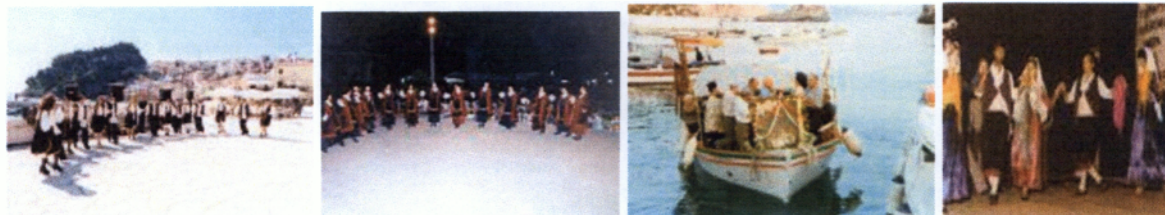
3.4. Πολιτιστικές δραστηριότητες.

Σε όλο τον νομό πραγματοποιούνται πλήθος εορταστικών εκδηλώσεων που διοργανώνονται από τα 100 περίπου σωματεία και ιδρύματα με πολιτιστικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς.

Οι σημαντικότερες από αυτές είναι:

1. Τα Νικοπόλεια : διοργανώνονται από το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Πρέβεζας τους μήνες Ιούλιο έως Αύγουστο και περιλαμβάνουν πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων όπως:
 - το διεθνές χορωδιακό φεστιβάλ (πραγματοποιείται στα ενετικά κάστρα)
 - διαγωνισμό θρησκευτικής μουσικής
 - το διεθνές παιδικό φεστιβάλ
 - το φεστιβάλ παραδοσιακών χορών
 - το φεστιβάλ ντοκιμαντέρ
 - θεατρικές παραστάσεις (πραγματοποιούνται στο Αρχαίο Ωδείο Νικόπολης)
 - την γιορτή σαρδέλας
 - εκθέσεις ζωγραφικής, γλυπτικής, φωτογραφίας
2. Τα Παργινά ή Κανάρια (Αύγουστο Πάργα) εκδηλώσεις θρησκευτικού και ιστορικού χαρακτήρα
3. Τα Ζαλόγγεια με κυριότερη εκδήλωση την αναπαράσταση του χορού του Ζαλόγγου.
4. Τα Αχερόντεια (δήμο Φαναρίου)
5. Αντάμωμα Σαρακατσάνων στην Σαρακατσάνικη Στάνη
6. Ροκ φεστιβάλ (Δ.Δ. Γοργομύλου)
7. Εκδηλώσεις Πάσχα με το παραδοσιακό καγκελάρι (παραδοσιακός χορός)
8. Εκδηλώσεις Αποκριάς (κυρίως με τα γυναικεία καρναβάλια)
9. Γιορτές κρασιού
10. Γιορτή πουλιών
11. Καλωσόρισμα πελαργών στην Φιλιπιάδα

Επιπλέον στην πόλη της Πρέβεζας βρίσκεται και η Θεοφάνειος Αίθουσα τέχνης όπου φιλοξενεί έργα ντόπιων και ξένων καλλιτεχνών.

ΜΕΡΟΣ Γ

**ΟΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ
ΠΡΕΒΕΖΑ**

Εισαγωγή

Ο νομός Πρέβεζας είναι ένας προορισμός με μεγάλη οικολογική και αισθητική αξία, εξαιρετικού ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, με τη ανθρώπινη παρουσία να αποτυπώνεται στο πέρασμα των αιώνων, μέσα από διάσπαρτα μνημεία ιστορίας και πολιτισμού.

Η αρχοντική πόλη της Πρέβεζας με το νησιωτικό χρώμα της, η κοσμοπολίτικη Πάργα, ο υγροβιότοπος του Αμβρακικού κόλπου, η μαγευτική λίμνη Ζηρού και η ιστορία του Αχέροντα σε συνδυασμό με την γνήσια ηπειρώτικη φιλόξενη και τις υπάρχουσες υποδομές δίνουν την δυνατότητα ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού.

Η αξιοποίηση των ιστορικών μνημείων, οι υπαίθριες δραστηριότητες που πραγματοποιούνται ακόμα και σε ορεινές περιοχές και τα σύγχρονα έργα υποδομής όπως η ζεύξη Ακτίου Πρέβεζας, η επέκταση των αεροδρομίων Ακτίου και Ακτίου Πρέβεζας και η κατασκευή της Εγνατίας οδού βοηθούν στην ανάπτυξη του τουρισμού μέσω των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται και των εσόδων που επιφέρουν.

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού που αναπτύσσονται στην Πρέβεζα είναι :

- Αγροτουρισμός
- Οικοτουρισμός
- Θαλάσσιος και θερινός τουρισμός
- Πολιτιστικός τουρισμός
- Τουρισμός περιπέτειας
- Θρησκευτικός τουρισμός
- Τουρισμός υγείας
- Κοινωνικός τουρισμός

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΠΡΕΒΕΖΑΣ

1.1. Αγροτουρισμός

Ο αγροτουρισμός εμφανίζεται στην Πρέβεζα κυρίως μέσω της διαμονής σε αγροτουριστικά καταλύματα. Οι ιδιοκτήτες των καταλυμάτων αυτών δεν είναι αγρότες αλλά διατηρούν τα καταλύματα αυτά για οικονομικούς λόγους.

Ο επισκέπτης που διαμένει στα καταλύματα μπορεί να γευτεί τα παραδοσιακά προϊόντα της περιοχής όπως τις χειροποίητες πίτες, τα ψάρια του Αμβρακικού, του Ιονίου και των ποταμών

μαγειρεμένα με παραδοσιακό τρόπο, το ούζο, το τσίπουρο, το κρασί των ντόπιων παραγώγων κ.α.

Πολύ σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι αγροτικοί γυναικείοι συνεταιρισμοί όπου οι γυναίκες της περιοχής παρασκευάζουν με τον παραδοσιακό τρόπο χυλοπίτες και τραχανά, πίτες γλυκές και αλμυρές, γλυκά του κουταλιού, λικέρ από κρίνα και τα πουλούν στα πρατήρια τους μαζί με άλλα τοπικά προϊόντα όπως μέλι, αρωματικά φυτά και άλλα βιολογικά προϊόντα, αυξάνοντας έτσι το οικογενειακό τους εισόδημα και συμβάλλοντας στην αύξηση των εσόδων από τον τουρισμό.

1.2. Οικολογικός τουρισμός

Η Πρέβεζα διαθέτει ένα οικοσύστημα υψηλής και αισθητικής αξίας με περιοχές διεθνώς αναγνωρισμένες που προστατεύονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω του δικτύου NATURA αλλά και από διεθνείς συμβάσεις.

Ένα φυσικό σύστημα μοναδικής οικολογικής αξίας και ομορφιάς είναι ο Αμβρακικός κόλπος, ένας από τους πιο ενδιαφέροντες στην Ευρώπη, που το συνθέτουν ένα σύστημα από λιμνοθάλασσες, αλμυρόβαλτους και γλυκόβαλτους και το διπλό δέλτα των ποταμών Λούρου και Αράχθου, όπου ζει και αναπτύσσεται ένας σημαντικός αριθμός σπάνιων ειδών χλωρίδας και πανίδας.

Πολύ σημαντικό είναι το έργο της Ιεράς Μονής Προφήτη Ηλία, στην κυριότητα της οποίας ανήκουν τρεις λιμνοθάλασσες του Αμβρακικού. Η Ι.Μ. έχει κατασκευάσει οικολογικά ιχθυοτροφεία όπου εκτρέφονται χέλια, κέφαλοι, τσιπούρες λαβράκια και αθερίνες. Ακόμη η Ι.Μ. αγόρασε από την ΕΤ.ΑΝ.ΑΜ. (τα είχε αγοράσει η εταιρία μέσω του προγράμματος LIFE) το 2003 27 νεροβούβαλα, ώστε να επέλθει η περιβαλλοντική ισορροπία.

Επιπλέον η Μονή κατασκεύασε μια πελάδα (εστιατόριο) και αγόρασε και τέσσερα πριάρια (παραδοσιακά σκάφη του Αμβρακικού). Βοηθώντας έτσι να πραγματοποιηθεί η παρακάτω οικοτουριστική διαδρομή διάρκειας 5 ωρών.

Από το Κέντρο Υποδοχής και Ενημέρωσης της Στρογγυλής ο επισκέπτης μπορεί να ενημερωθεί για τα μνημεία και την ιστορία της περιοχής, τα είδη των πουλιών, των ζώων και των ψαριών που ζουν στον κόλπο αλλά και να μάθει τον παραδοσιακό τρόπο ψαρέματος των χελιών και να πάρει πληροφορίες για την ζωή και τις συνήθειες των ανθρώπων που ζούσαν στον υγρότοπο.

Από εκεί μπορεί να μεταβεί στα πριάρια και διασχίζοντας τους καλαμιώνες και τις νησίδες, γνωρίζοντας από κοντά τα πουλιά της περιοχής να μεταβεί στον μοναδικό ίσως πλωτό ναό της Αγίας Άννας, που στηρίζεται σε 350 ξύλινους πάσσαλους. Από εκεί περπατώντας σε ένα ξύλινο διάδρομο θα φθάσει στο ιβάρι και θα γνωρίσει από τους ιβάριδες και το πως λειτουργεί ένα φυσικό ιχθυοτροφείο χελιών. Τέλος με το πριάρι θα μεταβεί στο μοναστήρι της Παναγίας Ροδιάς, στην σπηλιά του Αγίου Βασιλείου και στο χώρο όπου ζουν οι νεροβούβαλοι.

Ο ποταμός Αχέροντας είναι το ποτάμι της Ηπείρου που είναι συνυφασμένο με το πέρασμα των ψυχών των ανθρώπων στον κόσμο του Άδη. Τα στενά και το δέλτα του ποταμού είναι περιοχές μοναδικής ομορφιάς και ιδιαίτερου οικολογικού ενδιαφέροντος που αποτελούν ένα σημαντικό υγροβιότοπο όπου συναντά κανείς 180 είδη φυτών και δένδρων, πολλά από τα οποία είναι σπάνια.

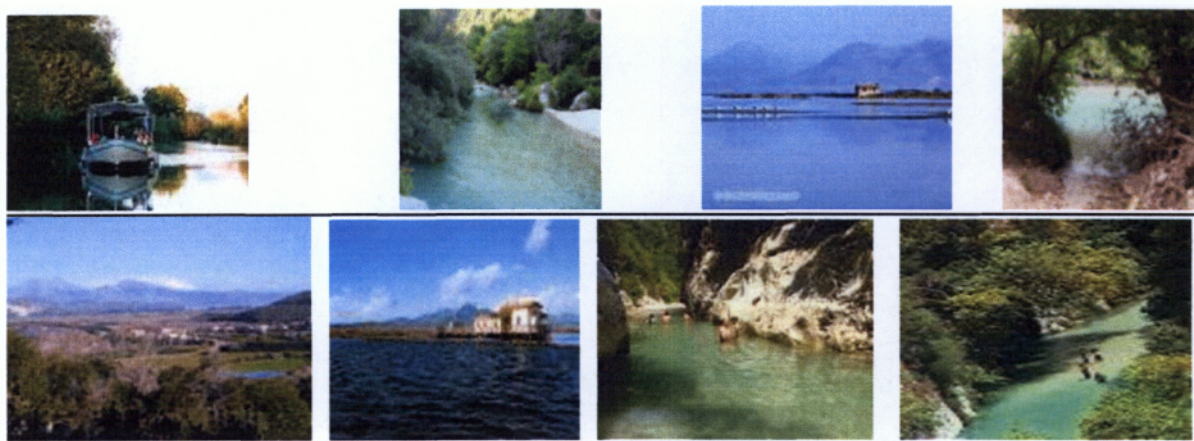
Ο ποταμός από τις εκβολές του ως τον Μεσοπόταμο-Νεκρομαντείο είναι πλωτός και μπορεί κάποιος με караβάκι από την Αμμουδιά να περιηγηθεί σε αυτόν κάνοντας την ίδια διαδρομή που έκανε ο Οδυσσέας για να βρει τον μάντη Τειρεσία και να φτάσει ως το Νεκρομαντείο. Επιπλέον προσφέρεται για πεζοπορία και τουρισμό περιπέτειας.

Λίγο έξω από την Φιλιπιάδα βρίσκεται η λίμνη Ζηρού μια περιοχή απείρου φυσικού κάλλους με πλούσια εναλλαγή φυσικής βλάστησης στις όχθες της και πλήθος μονοπατιών όπου μπορεί κανείς να τα περπατήσει και να θαυμάσει τη μαγευτική θέα της λίμνης. Επιπλέον διαθέτει και εγκαταστάσεις υπαίθριου μπάρμπεκιου.

Στο άμεσο μέλλον θα κατασκευαστεί στην περιοχή της λίμνης του Ζηρού Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης γεγονός που θα προωθήσει τον οικολογικό τουρισμό αλλά και άλλες μορφές τουρισμού.

Ακόμη η επίσκεψη στο χωριό Άγιος Γεώργιος, που βρίσκεται το φράγμα του Λούρου, είναι εκπληκτική αφού μπορεί κάποιος να απολαύσει την δροσιά των νερών του ποταμού κάτω από τον ίσκιο των πλατάνων, να ανέβει στην τρύπα του Αι Γιώργη και να δει από κοντά το ρωμαϊκό υδραγωγείο.

Αυτές είναι μόνο λίγες από τις περιοχές που μπορεί να θαυμάσει κάποιος την πλούσια χλωρίδα και πανίδα του νομού η οποία δεν μπορεί να περιγραφεί σε λίγες μόνο γραμμές.

1.3. Τουρισμός υγείας

Ο τουρισμός υγείας προσφέρεται στην Πρέβεζα κυρίως μέσω των ιαματικών λουτρών που υπάρχουν στην πόλη της Πρέβεζας και στεγάζονται στα παλιосάραγα (παλιά παλάτια του Αλή Πασά).

Τα ιαματικά λουτρά λειτουργούν από το 1920 και προσφέρουν μόνο υπηρεσίες υγείας και όχι αναζωογόνησης του οργανισμού και για τον λόγο αυτό το μεγαλύτερο ποσοστό που τα επισκέπτονται είναι γυναίκες της τρίτης ηλικίας. Οι ασθένειες που θεραπεύονται είναι χρόνιοι ρευματισμοί, αρθρίτιδες, γυναικολογικές παθήσεις, δερματικές και παθήσεις νεύρων.

Τα λουτρά λειτουργούν τους καλοκαιρινούς μήνες υπό την επίβλεψη της Αναπτυξιακής Δημοτικής Επιχείρησης Πρέβεζας (Α.Δ.Ε.Π.).

Στα άμεσα σχέδια του δήμου Πρέβεζας είναι και η κατασκευή ενός κέντρου που εκτός από τις υπηρεσίες υγείας θα προσφέρονται και υπηρεσίες ομορφιάς και αναζωογόνησης του οργανισμού.

1.4. Θρησκευτικός τουρισμός

Λίγο έξω από το χωριό Κυψέλη βρίσκεται η μονή του Αγίου Δημητρίου που αποτελεί ορθόδοξο θρησκευτικό μνημείο. Ο ναός χτισμένος από τον αυτοκράτορα Μιχαήλ Άγγελο

είναι τρίκλιτος, σταυρεπίστεγος (τρίκλιτη βασιλική με εγκάρσια καμάρα) και χτίστηκε το 1242 ενώ τοιχογραφήθηκε τον 17^ο-18^οαι. Η τοιχοποιία του είναι πλινθοπερίβλητη (πωρόλιθοι περιβαλλόμενοι από πλίνθους) με πλούσια κεραμοπλαστική διακόσμηση, ιδίως στην αψίδα.

Η μονή Πούντας ή Μπούντας, αφιερωμένη στην Αγία Παρασκευή. Εκεί βρίσκεται και ο τάφος της Αγίας και σύμφωνα με την παράδοση εκεί μαρτύρησε η Αγία Παρασκευή, η μονή Κοζύλης στην Ν. Σαμψούντα όπου στον εορτασμό της γίνεται πανποντιακό προσκύνημα, η μονή Αγίας Παρασκευής Ριζοβουνίου, η μονή των Βλαχερνών στην Πάργα, η μονή Αγίας Φανερωμένης στον Κερασώνα, όπου κάθε χρόνο συγκεντρώνει πλήθος επισκεπτών στον εορτασμό της, ο μητροπολιτικός ναός του Αγίου Χαραλάμπου στην Πρέβεζα με το περίτεχνο τέμπλο του και ο ναός του Προφήτη Ηλία στο Τρίκαστρο, ο οποίος είναι χτισμένος εξολοκλήρου από ξερολίθια είναι μόνο μερικά από ένα πλήθος από ναούς, εκκλησίες και ξωκλήσια που μπορεί κάποιος να επισκεφθεί.

Επιπλέον αξίζει κάποιος να επισκεφθεί και το εκκλησιαστικό μουσείο Πάργας που περιέχει θρησκευτικά κειμήλια μερικά εκ των οποίων είναι η εικόνα της Παναγίας της Βλαχέραινας που σύμφωνα με την παράδοση ήρθε από την Καππαδοκία το 986, δύο ευαγγέλια του 17^{ου}αι., δύο επιτάφια μοναχών από το Άγιο Όρος και το λάβαρο της Πάργας 300 ετών.

Ι.Μ. Αγίου Δημητρίου

Ι.Μ. Κοζύλης

Εκκλησιαστικό μουσείο Πάργας

Ι.Μ. Αγίου Ιωάννη Προδρόμου

1.5. Κοινωνικός τουρισμός

Σε όλη την διάρκεια του χρόνου αλλά κυρίως την καλοκαιρινή περίοδο τα αγροτουριστικά καταλύματα, τα ξενοδοχεία και τα ενοικιαζόμενα δωμάτια του Ε.Ο.Τ. δέχονται επισκέπτες όλων των ηλικιών από ολόκληρη την χώρα που χαίρονται τις καθαρές ακτές του Ιονίου αλλά και την ηπειρώτικη φιλοξενία.

1.6. Πολιτιστικός τουρισμός

Η Πρέβεζα αποτελεί έναν νομό με ιστορία που χάνεται στα βάθη των αιώνων και δίνει την δυνατότητα στον επισκέπτη να γνωρίσει αυτή την ιστορία μέσα από μια πληθώρα διαδρομών που μπορεί να επιλέξει.

Στην περιοχή του Ακτίου γίνεται το 28-30π.Χ. η περίφημη ναυμαχία του Ακτίου μεταξύ του Οκταβιανού Αυγούστου και του Αντωνίου και από εκεί αρχίζει και η κοσμοκρατορία της αρχαίας Ρώμης.

Κατά την περίοδο της ενετοκρατίας και της τουρκοκρατίας, η πόλη της Πρέβεζας, αποτελεί σημαντικό λιμάνι από την πλευρά της διακίνησης εμπορευμάτων αλλά και οικονομικό κέντρο της περιοχής.

Σήμερα μπορεί να θαυμάσει κανείς το ιστορικό της κέντρο, τα παραδοσιακά σπίτια των αρχών του 19^{ου} αι. επηρεασμένα από την ηπειρώτικη αρχιτεκτονική και τα χαρακτηριστικά μπαρόκ των Ιονίων νήσων, τις νεοκλασικές κατοικίες των τελών του 19^{ου} αι., τον ενετικό πύργο του ρολογιού, κατασκευασμένο από υλικά της αρχαίας Νικόπολης καθώς και το πλήθος των κάστρων και των προμαχόνων κατασκευασμένα από τους Τούρκους και τους Βενετούς κατά την περίοδο της κυριαρχία τους.

Λίγο πιο έξω, στην εθνική οδό, προς τα Ιωάννινα, διασκορπισμένη και στις δύο πλευρές της οδού, μπορεί να θαυμάσει κανείς την αρχαία Νικόπολη, με το πλήθος των κτισμάτων και των βασιλικών της. Ενώ από την άλλη πλευρά απλώνεται το αισθητικό δάσος του Μονολιθίου. Ένα υπέροχο δάσος με ευκαλύπτους και πεύκα που αγγίζει την θάλασσα.

Την Πάργα με τα στενά λιθόστρωτα σοκάκια της, το πράσινο που την περιβάλλει, τα διώροφα και τριώροφα σπίτια με την ντόπια λαϊκή αρχιτεκτονική, τα επιβλητικά της κάστρα, το νησάκι της Παναγιάς με το όμορφο εκκλησάκι του με το γραφικό καμπαναριό και το μικρό του κάστρο.

Το ιστορικό και μαρτυρικό Ζάλογγο όπου το 1803 63 Σουλιώτισσες με τα παιδιά τους στην αγκαλιά, χορεύοντας και τραγουδώντας έπεσαν από το βράχο, προτιμώντας να πεθάνουν ελεύθερες. Σήμερα δεσπόζει εκεί ένα επιβλητικό μνημείο, σύμβολο μνήμης στην θυσία των γυναικών. Λίγο πιο πέρα συναντάμε τα ερείπια της αρχαίας πόλης Κασσώπης.

Στο χωριό Μεσοπόταμος βρίσκεται το Νεκρομαντείο με την πανάρχαια ιστορία του και την μονή του Αγίου Ιωάννη του Πρόδρομου που χτίστηκε τον 18^ο στα ερείπια του. Το χωριό προσφέρεται και για εναλλακτικές δραστηριότητες. Ενώ λίγα χιλιόμετρα πιο κάτω βρίσκεται η Αμμουδιά με τις εκβολές του Αχέροντα απ' όπου ξεκινούν τα караβάκια διασχίζοντας τον ποταμό. Το τοπίο όλο είναι καταπράσινο με πλούσια και σπάνια χλωρίδα και πανίδα.

Ενώ μπορεί να θαυμάσει κανείς την Σκάλα Τζαβέλαινας για την οποία υπάρχουν τρεις εκδοχές :α) έπεσε μαζί με το άλογο της β)αντιμετώπισε τους Τούρκους κυλώντας πέτρες και γ) την έχτισε μόνη της με δική της πρωτοβουλία και έξοδα.

Σε ένα καταπράσινο τοπίο, στην Φιλιπιάδα, βρίσκεται το μνημείο των Μπιζονομαχών που περιλαμβάνει οστά Ελλήνων πεσόντων από τις μάχες που έγιναν το 1897 στα Πέντε Πηγάδια και το 1912 στο Μπιζάνι και μεταφέρθηκαν εκεί το 1929 από τον Ελληνικό στρατό. Επιπλέον μπορεί να θαυμάσει κανείς τον μεγαλύτερο πληθυσμό πελαργών, να επισκεφτεί την εκκλησία του Αγίου Βησσαρίωνα με το υπέροχο καμπαναριό της αλλά και την εμποροπανήγυρη της στα τέλη Οκτωβρίου.

Στο χωριό Άγιος Γεώργιος βρίσκεται το Ρωμαϊκό υδραγωγείο που υδροδοτεί την Άρτα, την Πρέβεζα και την Λευκάδα ενώ η θέα από το χωριό προς το φράγμα του Λούρου είναι μαγευτική. Στο χωριό λειτουργούν ιχθυοτροφεία πέστροφας αλλά και νεροτριβές. Λίγο πιο πάνω, και κατά μήκος της εθνικής οδού, βρίσκεται το Ασπροχάλικο, ενώ στην διαδρομή συναντάμε ιχθυοτροφεία πέστροφας και βρισκόμαστε στο χωριό Κερασώνας με τον παραδοσιακό του νερόμυλο και νεροτριβή και την εκκλησία της Αγίας Φανερωμένης, με το μοναστήρι της, που κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας λειτουργούσε ως κρυφό σχολειό.

Ενώ στο δήμο Ανώγειου μπορεί κανείς να επισκεφθεί τις πηγές Γεροπλατάνου και Σάμπαλη στο Γοργόμυλο και Οσκία στο Ανώγειο καθώς και την σπηλιά του Μάρκου Μπότσαρη στα Πουλιανά που χρησιμοποιούνταν ως ορμητήριο στους αγώνες κατά των Τούρκων.

Αυτά είναι μερικά μόνο από τα αξιοθέατα που μπορεί να θαυμάσει κανείς μιας και ο νομός βρίσκεται από ιστορικές τοποθεσίες που μόνο η επιτόπια επίσκεψη μπορεί να αποδώσει το μεγαλείο του νομού στον πολιτιστικό τουρισμό.

1.7. Θαλάσσιος και θερινός τουρισμός

Ο Νομός Πρέβεζας βρέχεται από το Ιόνιο πέλαγος κατά μήκος 60χλμ. δημιουργώντας όρμους, χερσονήσους, κόλπους, αμμουδιές και βράχια που εναλλάσσονται αρμονικά δίνοντας στον επισκέπτη την δυνατότητα να επιλέξει την παραλία που θα απολαύσει τα κρυστάλλινα νερά του Ιονίου. Παραλίες με ψιλή άμμο ή βότσαλα και δάση που φτάνουν ως τις ακτές τους.

Ο επισκέπτης μπορεί να επιλέξει ανάμεσα σε μικρότερες ερημικές παραλίες απολαμβάνοντας την φυσική ομορφιά του θαλασσινού τοπίου αλλά και σε μεγαλύτερες οργανωμένες παραλίες και να διαμένει στα πάρα πολλά ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια όλων των κατηγοριών ή στα κάμπινγκ που διαθέτει ο Νομός απολαμβάνοντας την φιλοξενία των κατοίκων.

Θαλάσσια σπορ

Οι οργανωμένες παραλίες της Καστροσυκιάς, της Λούτσας, της Αμμουδιάς, του Λύχνου και της Πάργας δίνουν την δυνατότητα στον επισκέπτη να επιδοθεί σε όλα τα θαλάσσια σπορ (θαλάσσιο σκι, τζετ σκι, αλεξιπτωτο, ρίνγκος, μπανάνα, φλάι-φισ, θαλάσσιο ποδήλατο, ψάρεμα κ.α.).

Από την παραλία του Λύχνου με κανό, θαλάσσιο ποδήλατο ή βάρκα αξίζει κανείς να περιηγηθεί στην σπηλιά της Αφροδίτης όπου λέγεται, κατά την μυθολογία, ότι κολυμπούσε η θεά Αφροδίτη.

Από την παραλία Κρουονερίου της Πάργας, με θαλάσσιο ποδήλατο μπορεί να φτάσει κανείς απέναντι στο νησάκι της Παναγιάς.

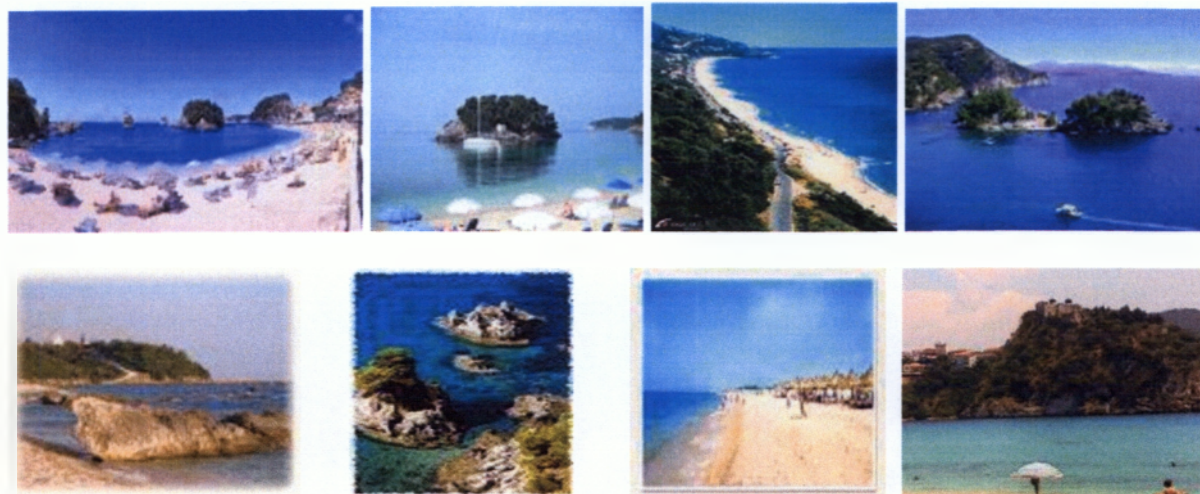
Καταδύσεις

Οι λάτρες των καταδύσεων μπορούν να επιδοθούν στο αγαπημένο τους σπορ στην παραλία του Παντοκράτορα(Πρέβεζα), δυτικά του ακρωτηρίου Κελήδιο(Πρέβεζα), γύρω από το κάστρο της Πάργας, στην νησίδα του Αγίου Νικολάου (Πάργα) και στο νησάκι της Παναγιάς(Πάργα).

Περιηγήσεις

Από την Πάργα ξεκινούν караβάκια για τα νησιά Παξοί και Αντίπαξοι, δίνοντας την δυνατότητα στους επισκέπτες να επισκεφθούν ακόμα και μονοήμερα τα νησιά αυτά.

Τέλος στον νομό υπάρχουν μαρίνες στην Πάργα και στην Πρέβεζα όπου μπορούν να φιλοξενήσουν σκάφη όλη την διάρκεια του χρόνου.

Παραλίες του Νομού

1.8. Τουρισμός περιπέτειας

1.8.1. River Trekking

Οι ποταμοί Λούρος και Αχέροντας καθώς και οι παραπόταμοι τους προσφέρονται για πεζοπορία στις όχθες τους. Ο καθένας μπορεί να επιλέξει μια διαδρομή και να δει τις εναλλαγές της χλωρίδας. Πολλοί είναι και οι κάτοικοι των περιοχών που επιλέγουν αυτές τις διαδρομές κυρίως το καλοκαίρι αναζητώντας δροσιά.

Μια προτεινόμενη διαδρομή που μπορεί να ακολουθήσει κάποιος και να περπατήσει σε διαμορφωμένο μονοπάτι δίπλα στο ποτάμι είναι λίγο έξω από το χωριό Τρίκαστρο διασχίζοντας τα Στενά του Αχέροντα έως την Σκάλα Τζαβέλαινας (χωριό Γλυκή) σε μια διαδρομή 10χλμ. Η διαδρομή μπορεί να γίνει και μέσα από το ποτάμι, σε διπλάσιο χρόνο, κυρίως το καλοκαίρι που τα νερά είναι λιγότερο ορμητικά. Κατά την διάρκεια της διαδρομής μπορεί κανείς να θαυμάσει και τις Πύλες του Άδη (κάθετες πλάκες βράχων ύψους 100-200 μέτρων και πλάτους 2 μέτρων).

1.8.2. Trekking

Λόγω της έλλειψης των μεγάλων ορεινών όγκων η Πρέβεζα δεν διαθέτει μεγάλο πλήθος διαμορφωμένων μονοπατιών. Παρόλα αυτά υπάρχουν κάποιες διαδρομές που μπορεί κάποιος να τις ακολουθήσει.

Ορισμένες από αυτές τις διαδρομές είναι :

- Μια διαδρομή που συνδυάζει την πεζοπορία με την επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο της Κασσώπης, στο μνημείο του Ζαλόγγου και στο γυναικείο μοναστήρι του Αγίου Δημητρίου. Η διαδρομή είναι περίπου 5χλμ. και ξεκινάει από το χωριό Καμαρίνα κατευθύνεται προς την αρχαία Κασσώπη και από εκεί στο μνημείο του Ζαλόγγου ανεβαίνοντας τα 410 σκαλιά. Κάτω από το μνημείο του Ζαλόγγου βρίσκεται η μονή του Αγίου Δημητρίου.
- Μια άλλη διαδρομή 4χλμ. είναι αυτή που ξεκινά από την κοινότητα Κρασιά(υψόμετρο 600μ.) ακολουθώντας το μονοπάτι ως την κορυφή των Θεσπρωτικών όρων σε υψόμετρο 1270μ. και τερματίζει στο χωριό Σκιαδά.
- Επιπλέον μπορεί κάποιος να θαυμάσει την λίμνη Ζηρού περπατώντας το χαλικοστρωμένο μονοπάτι που την περιβάλλει.
- Μια διαδρομή που προσφέρει εκτός από την πεζοπορία και την δυνατότητα της παρατήρησης των πουλιών είναι αυτή που ξεκινάει από το χωριό Στρογγύλη και κατευθύνεται στον λόφο της Στρογγύλης όπου υπάρχει διαμορφωμένο παρατηρητήριο. Η διαδρομή είναι 3χλμ. και διαρκεί περίπου 1 ώρα.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στον Ορειβατικό Σύλλογο Πρέβεζας για επιπλέον διαδρομές.

1.8.3. Canyonig

Είναι η διάσχιση φαραγγιού με την χρήση εξοπλισμού, που πραγματοποιείται από τις τοπικές ιδιωτικές εταιρίες υπαιθριων σπορ. Απευθύνεται στους απαιτητικούς λάτρεις της φύσης και συνδυάζει την πεζοπορία, την κολύμβηση, την καταρρίχηση. Για την πραγματοποίηση του απαιτείται ειδικός εξοπλισμός (ισοθερμική στολή, κράνος, σωσίβιο κ.α.), συνοδεία από έμπειρους συνοδούς και πρόχειρο γεύμα. Στην Πρέβεζα έχει αναπτυχθεί τα τελευταία 9 χρόνια.

Ο ποταμός Αχέροντας προσφέρεται για το άθλημα στις πηγές του και στις πύλες του Άδη κατά τους μήνες Μάιο – Σεπτέμβριο.

- Πηγές Αχέροντα

Αφετηρία είναι το χωριό Γλυκή όπου μετά από 11/2 ώρα πεζοπορίας (κολύμβηση σε 2 σημεία) περνώντας από την τρύπα του δράκου (όπου ο Άγιος Δονάτος σκότωσε έναν δράκο που δηλητηρίαζε τα νερά) φτάνουμε στην γέφυρα του Ντάλα όπου το Τσαγγαριώτικο ρέμα συναντά τον ποταμό Αχέροντα και στις πηγές του όπου γίνεται καταρρίχηση. Η διαδρομή είναι μαγευτική σε μία περιοχή που έχει ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000. Στην διάσχιση μπορούν να συμμετέχουν άτομα ηλικίας άνω το 13 και χαρακτηρίζεται μέτριας δυσκολίας με βαθμό 2.

- Πύλες του Άδη

Η διάσχιση ξεκινάει λίγο έξω από το χωριό Τρίκαστρο όπου βρίσκονται οι πύλες του Άδη και συνεχίζει με πεζοπορία και κολύμβηση του ποταμού Αχέροντα.

1.8.4. Rafting

Είναι μια δραστηριότητα που απευθύνεται στο ευρύ κοινό αφού δεν προϋποθέτει εμπειρία ή ιδιαίτερη φυσική κατάσταση. Προσφέρεται για διαδρομές κλιμακωτής δυσκολίας, ιδανικές για αρχάριους έως απαιτητικούς και προχωρημένους.

Οι διαδρομές που μπορεί να ακολουθήσει κάποιος είναι :

- Στον ποταμό Αχέροντα

Μια διαδρομή 25 χλμ. ιδανική για αρχάριους με βαθμό δυσκολίας 1 που ξεκινά από τις πηγές του Αχέροντα και κατευθύνεται στο χωριό Γλυκή. Μια μαγευτική διαδρομή που πραγματοποιείται από τον Οκτώβριο ως τον Μάιο. Λόγω της ευκολίας της μπορούν να συμμετέχουν άτομα ηλικίας 8 ετών και άνω.

Μια διαδρομή ιδανική για όσους έχουν προηγούμενη εμπειρία στο rafting είναι αυτή προς τις πύλες του Άδη με βαθμό δυσκολίας από 3 ως και 6. Η εκκίνηση γίνεται από το χωριό όπου καλύπτεται μια διαδρομή 31/2 χλμ. κατάλληλη εποχή για την πραγματοποίησή του είναι από τον Οκτώβριο – Μάιο και πραγματοποιείται από ηλικίες άνω των 14 ετών.

Το σημείο στις πύλες του Άδη θεωρείται το πιο επικίνδυνο σημείο στην Ευρώπη για το άθλημα.

1.8.5. Kayak

Απευθύνεται σε ποιο ειδικό κοινό και έχει περισσότερες απαιτήσεις από το rafting όσο αφορά την φυσική κατάσταση. Προσφέρεται σε διαδρομές με κλιμακωτή δυσκολία.

Ιδανικά είναι τα ποτάμια : Λούρος όπου η κατάβαση ξεκινά από το Ασπροχάλικο και καταλήγει στο υδροηλεκτρικό φράγμα της Δ.Ε.Η. στον Άγιο Γεώργιο περνώντας κάτω από το Ρωμαϊκό Υδραγωγείο (με βαθμό δυσκολίας 1) και ο Αχέροντας.

1.8.6. Canoe

Οι λάτρες του σπορ μπορούν να περιηγηθούν στην λίμνη Ζηρού με διαθέσια canoe-kayak. Πρέπει να σημειωθεί ότι το κολύμπι στην λίμνη απαγορεύεται χωρίς την χρήση σωσιβίων, γιατί παλιότερα υπήρξαν πολύ πνιγμοί. Επιπλέον οι λάτρες του σπορ μπορούν να απολαύσουν το άθλημά τους και στον ποταμό Αχέροντα ξεκινώντας από τις Πύλες του Άδη μια διαδρομή με βαθμό δυσκολίας 1 και διάρκειας 4 ωρών. Είναι ένα σπορ που μπορεί να πραγματοποιηθεί όλη την διάρκεια του έτους.

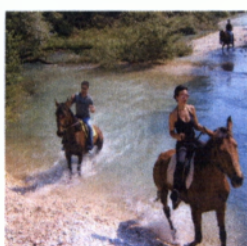
1.8.7. Mountain bike

Την συγκεκριμένη δραστηριότητα την προσφέρουν κυρίως οι οργανωμένες οι ιδιωτικές εταιρείες εναλλακτικού τουρισμού. Η εκκίνηση γίνεται από το χωριό Γλυκή και οι διαδρομές

περνούν δίπλα από τον ποταμό Αχέροντα και γίνονται με συνοδεία επαγγελματία συνοδού και ο εξοπλισμός περιλαμβάνει ανατομικά ποδήλατα και κάσκες. Οι διαδρομές διαρκούν 1-1/2 ώρα. Για την δραστηριότητα προσφέρεται και το χωριό Αμμουδιά αλλά υπάρχουν και άλλες διαδρομές και εμπόδιο αποτελεί μόνο η φυσική αντοχή.

1.8.8. Ιππασία

Πραγματοποιείται από εταιρίες εναλλακτικού τουρισμού όπου παρέχονται βασική εκπαίδευση και τα άλογα. Θαυμάσια είναι η διαδρομή κατά μήκος και εντός (τους καλοκαιρινούς μήνες) του ποταμού Αχέροντα που διαρκεί 2 ώρες. Διαδρομές πραγματοποιούνται και στο χωριό Αμμουδιά. Στην δραστηριότητα μπορούν να συμμετέχουν άτομα όλων των ηλικιών .

Ιππασία εντός και εκτός του ποταμού Αχέροντα.

1.8.9. Orienteering

Μια δραστηριότητα που απευθύνεται κυρίως σε παιδιά και στόχος είναι να βρεθεί ένα καθορισμένο σημείο σε υπαίθριο χώρο με την βοήθεια πυξίδας και χάρτη. Η περιοχή γύρω από την λίμνη Ζηρού προσφέρεται για την δραστηριότητα αυτή.

1.8.10. Αλεξίπτωτα πλαγιάς, αιωρόπτερο και ανεμόπτερο.

Ο αιωροπτερισμός είναι πολύ διαδεδομένος στον νομό καθώς προσφέρει πλούσια εμπειρία και δυνατές συγκινήσεις. Στην Πρέβεζα υπάρχουν ειδικά διαμορφωμένες πίστες για το σπορ αυτό στην παραλία του Βράχου, στο δημ. διαμέρισμα Σκιαδά στην κορυφή του προφήτη Ηλία και στο δημ. διαμέρισμα Παπαδάτες.

1.8.11. Παιδικές κατασκηνώσεις

Στην παραλία της Λούτσας, στον δήμο Φαναρίου, λειτουργεί τους καλοκαιρινούς μήνες παιδική κατασκήνωση όπου διαμένουν παιδιά ηλικίας 8-14 ετών όπου μέσα από τα παιχνίδια τους στην θάλασσα και την άμμο γίνονται πιο κοινωνικά και αναπτύσσουν το ομαδικό πνεύμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΠΡΕΒΕΖΑΣ.

Το σημαντικότερο πλεονέκτημα του νομού είναι το πλούσιο και σπάνιο οικοσύστημα, διεθνώς αναγνωρισμένο, που αποτελείται από τον Αμβρακικό κόλπο, τα στενά και το δέλτα του ποταμού Αχέροντα, τον ποταμό Λούρο και την λίμνη Ζηρού. Περιοχές με σπάνια χλωρίδα και πανίδα που αναπτύσσονται πολλές μορφές εναλλακτικού τουρισμού όπως οικολογικός, φυσιολατρικός, επιστημονικός αλλά και τουρισμός περιπέτειας ενώ οι ορεινοί όγκοι του νομού προσφέρονται για ιππασία, ποδηλασία, αεροπτερισμό αλλά και εξορμήσεις με αυτοκίνητα 4X4.

Σημαντικό πλεονέκτημα αποτελούν και τα χιλιόμετρα από πανέμορφες παραλίες με το πράσινο να φτάνει ως αυτές που έχουν δώσει την δυνατότητα ανάπτυξης του θερινού και θαλάσσιου τουρισμού αλλά και του θεραπευτικού μέσω της ύπαρξης της ιαματικής πηγής.

Άλλο ένα σημαντικό πλεονέκτημα είναι η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, που προέρχεται από το μείγμα Ηπειρωτών, Ποντίων και Συρακιωτών με πλήθος ηθών και εθίμων, οι αξιόλογες πολιτιστικές εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στον νομό που εκτός από τα παραδοσιακά πανηγύρια περιλαμβάνουν παραστάσεις από τοπικές και χορευτικές ομάδες, μουσικές βραδιές και πλήθος άλλων εκδηλώσεων όχι μόνο τοπικής αλλά και διεθνούς εμβέλειας και το πλήθος των αρχαιολογικών χώρων Νικόπολη, Κασσώπη, Νεκρομαντείο, Ζάλογγο, Ασπροχάλικο.

Επιπλέον η θρησκευτική κληρονομιά του νομού που περιλαμβάνει τα μοναστήρια του Προφήτη Ηλία και του Αγίου Δημητρίου, την μονή του Αγίου Δημητρίου χτισμένη το 1242 και πλήθος άλλων ναών και εκκλησιών

Έντονη είναι και η λαογραφία του νομού με τους παραδοσιακούς νερόμυλους και της νεροτριβές που λειτουργούν ως σήμερα και τα παραδοσιακά ελαιοτριβεία που επιζητούν ολοκληρωμένη ανάδειξη και προβολή.

Ένας ακόμη θετικός παράγοντας είναι τα σύγχρονα έργα υποδομής η υποθαλάσσια ζεύξη Ακτίου Πρέβεζας και η επέκταση των αεροδρομίων Ακτίου και Ακτίου Πρέβεζας που διευκολύνουν την πρόσβαση στο νομό τόσο από το εσωτερικό όσο και από το εξωτερικό.

Σε όλα τα παραπάνω θα πρέπει να συμπεριελήφθη και το ανθρώπινο δυναμικό της περιοχής το οποίο ζει και αναπτύσσεται σε αυτό το περιβάλλον που με την ζεστή του φιλοξενία θα κάνει την διαμονή στον νομό αξέχαστη.

Παρόλα τα προαναφερόμενα έργα, το οδικό δίκτυο του νομού χρειάζεται βελτίωση όχι μόνο στις απομακρυσμένες από την πόλη της Πρέβεζας περιοχές αλλά και στην ίδια την πόλη, στο κομμάτι της εισόδου της. Αυτό σε συνδυασμό με την μεγάλη απόσταση της πόλης της Πρέβεζας, που βρίσκεται νότια του νομού, από τις υπόλοιπες περιοχές αποτελεί το κυριότερο μειονέκτημα του νομού είναι σε επίπεδο υποδομών μεταφοράς.

Άλλο ένα μειονέκτημα είναι ότι δεν υπάρχει συντονισμένη πολιτική στον τομέα του τουρισμού, ιδιαίτερα δε του εναλλακτικού τουρισμού, όχι μόνο από τους αρμόδιους φορείς αλλά και από την ίδια την τοπική κοινωνία.

Αρνητικό θεωρείται και το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος των υποδομών διαμονής εμφανίζεται στην πρωτεύουσα του νομού και στις παραλιακές περιοχές με αποτέλεσμα την άνιση κατανομή της ανάπτυξης.

Ακόμη η μόλυνση που δέχεται κυρίως ο ποταμός Λούρος και ο Αμβρακικός κόλπος από την ύπαρξη των ιχθυοτροφιών, η υπεραλίευση, από την παράνομη αλιεία και το παράνομο

κυνήγι των πουλιών στον Αμβρακικό κόλπο απειλούν το σπάνιο οικοσύστημα και η ρήξη των σκουπιδιών σε ποτάμια και δασικές περιοχές θέτουν άμεσα τον κίνδυνο των πυρκαγιών κατά την καλοκαιρινή περίοδο.

Επιπλέον η μη σωστή ανάδειξη ιστορικών και αρχαιολογικών χώρων αλλά και της λίμνης του Ζηρού, που δεν βρίσκεται στους μικρούς χάρτες, με αποτέλεσμα παρόλο που ο νομός διαθέτει την μεγαλύτερη πολιτιστική κληρονομιά στην ΒΔ Ελλάδα να μην είναι αυτή ευρέως γνωστή.

Τέλος άλλο ένα σημαντικό πρόβλημα είναι και η μη ύπαρξη Χώρων Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (Χ.Υ.Τ.Α.).

S.W.O.T. ANALYSIS			
<u>ΔΥΝΑΜΕΙΣ</u>	<u>ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ</u>	<u>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</u>	<u>ΑΠΕΙΛΕΣ</u>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Διεθνώς αναγνωρισμένα οικοσυστήματα (Αμβρακικός κόλπος, – Αχέρωντας ποταμός, λίμνη Ζηρού) ➤ Πλούσια χλωρίδα – πανίδα (προστατευόμενα είδη) ➤ Συνδυασμός βουνό – θάλασσα ➤ Πλήθος αρχαιολογικών χώρων και συμβόλων ιστορίας ➤ Πλούσια θρησκευτική κληρονομιά ➤ Αξιόλογες πολιτιστικές εκδηλώσεις ➤ Έντονη λαογραφία ➤ Σύγχρονα έργα υποδομών ➤ Ζεστή φιλοξενία 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Περιβαλλοντική μόλυνση (Λούρος ποταμός – Αμβρακικός κόλπος) ➤ Παράνομο κυνήγι, αλιεία (Αμβρακικός κόλπος) ➤ Εγκατάλειψη αρχαιολογικών χώρων ➤ Κακό οδικό δίκτυο – μαρίνα ➤ Συγκέντρωση τουριστικών υποδομών στις παραθαλάσσιες περιοχές ➤ Ανεπίδεκτο προσωπικό – χαμηλή ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών ➤ Μη συντονισμένη τουριστική πολιτική – Ελάχιστη διαφήμιση ➤ Ελλείψεις νοσοκομείου ➤ Έλλειψη Χ.Υ.Τ.Α. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ευρωπαϊκά και Εθνικά Προγράμματα (Ε.Σ.Π.Α., Π.Ε.Π. κ.α.) ➤ Κατασκευή Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (λίμνη Ζηρού) ➤ Κατασκευή κέντρου αναζωογόνησης και περιποίησης οργανισμού ➤ Ανέγερση νέου νοσοκομείου ➤ Δημιουργία τουριστικών υποδομών με αυστηρές προδιαγραφές ➤ Αναβάθμιση τοπικών προϊόντων ➤ Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Περαιτέρω μόλυνση ➤ Αλλοίωση φυσικού τοπίου ➤ ‘Χαλάρωση’ ηθικών αξιών και αντιλήψεων ➤ Αύξηση κόστους ζωής ➤ Ανομοιόμορφη τουριστική ανάπτυξη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ

Όπως είναι γνωστό ο εναλλακτικός τουρισμός πραγματοποιείται στο φυσικό περιβάλλον, σε ένα περιβάλλον που διαφοροποιείται σημαντικά από αυτό του μαζικού τουρισμού.

Ο κορεσμός που έχει προέλθει στους επισκέπτες, από τα αφιλόξενα, απρόσωπα και αντιαισθητικά πακέτα του μαζικού τουρισμού, τους οδηγεί στην αναζήτηση της πραγματικής επαφής με το φυσικό περιβάλλον. Για να μπορεί να ανταποκριθεί το περιβάλλον της Πρέβεζας, σε αυτή τη ζήτηση, θα πρέπει να διατηρεί την μοναδικότητά του αλλά και την καθαριότητά του.

Ο τουρίστας που θα επισκεφθεί την Πρέβεζα επιθυμεί να συναναστραφεί με απλούς, καθημερινούς και αυθεντικούς ανθρώπους και όχι απλώς να διαμένει σε κάποιο μεγάλο ξενοδοχείο. Οι ίδιοι οι κάτοικοι είναι αυτοί που με την ζεστή τους φιλοξενία θα του προσφέρουν μια άνετη και αξέχαστη εμπειρία.

Η Πρέβεζα είναι γνωστή όχι μόνο για τις πανέμορφες και καταπράσινες παραλίες της αλλά και για το πλούσιο και σπάνιο οικοσύστημα της που απαρτίζεται από τον Αμβρακικό κόλπο, τον ποταμό Αχέροντα και την λίμνη Ζηρού. Επιπλέον διαθέτει αξιόλογη πολιτιστική κληρονομιά όπως το Νεκρομαντείο το αρχαιότερο και σπουδαιότερο του αρχαίου κόσμου, τις σημαντικές παλαιολιθικές θέσεις του Ασπροχάλικου και του Κοκκινόπηλου, που εντυπωσιάζει με το χαρακτηριστικό κόκκινο χρώμα και την διάβρωση που έχει υποστεί, το πλήθος των κάστρων και των αποικιών που δείχνουν την σπουδαιότητα της περιοχής από την αρχαιότητα και τις πάρα πολλές εκκλησίες και ξωκλήσια.

Επιπλέον όλος ο νομός διαθέτει υποδομές όπου προσφέρουν στον επισκέπτη την δυνατότητα της χαλάρωσης, της ψυχαγωγίας και της άθλησης αλλά και της πραγματικής επαφής με την φύση.

Ο όρος «τοπική ανάπτυξη» αναφέρεται σε μια συγκεκριμένη τοπική κοινωνία, στην τοπική της αυτοδιοίκηση και στο συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο που ζουν και δραστηριοποιούνται αυτοί.

Η τοπική κοινωνία αναπτύσσει δεσμούς μεταξύ της και είναι αυτή που ζει στον συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο και συνεργάζεται με την τοπική αυτοδιοίκηση για να επιλύει τα προβλήματα της.

Η τοπική αυτοδιοίκηση θα πρέπει να παρέχει, στους κατοίκους αλλά και στους επισκέπτες, τις βασικές υπηρεσίες ανάπτυξης, όπως έργα υποδομής, καθαριότητας αλλά και ανάδειξης του τόπου ώστε να παραμένει αυτός γνωστός αλλά και ελκυστικός. Η ανάπτυξη αυτή θα πρέπει να είναι διάχυτη σε όλο τον γεωγραφικό χώρο του νομού ώστε να είναι ισόρροπη αλλά και ολοκληρωμένη.

Οι παραπάνω φορείς είναι αυτοί που συμμετέχουν ώστε το τουριστικό προϊόν της Πρέβεζας να βελτιώνεται συνεχώς και να εμπλουτίζεται με νέα ελκυστικά και ποιοτικά προϊόντα.

Η ζήτηση που παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια ο εναλλακτικός τουρισμός οδήγησε τον νομό Πρέβεζας στον τετραπλασιασμό του προϋπολογισμού του για την τουριστική προβολή του νομού αλλά και στην δημιουργία υποδομών, όχι μόνο παραδοσιακά στις παραλιακές περιοχές, αλλά και στις ορεινές λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές του νομού όπου μέσω των έργων υποδομής βελτιώθηκε όχι μόνο η εικόνα του νομού αλλά και η ποιότητα της ζωής των κατοίκων.

Έτσι δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας στον τομέα του τουρισμού, όπως ιδιοκτήτες αγροτουριστικών καταλυμάτων και εστιατορίων, ξεναγοί κ.α. που συμβάλουν στην αύξηση του πληθυσμού μέσω της συγκράτησης του στις περιοχές.

Επιπλέον οι κάτοικοι που ασχολούνται με την γεωργία και την κτηνοτροφία βελτιώνουν το εισόδημά τους και επομένως και το επίπεδο ζωής τους μέσω της πώλησης των τοπικών τους

προϊόντων (μέλι, τσάι βουνού, ρίγανη, ζυμαρικά κ.α.) αλλά και οι γυναίκες μέσω των γυναικείων συνεταιρισμών συμβάλουν στο οικογενειακό τους εισόδημα.

Γεγονός όμως είναι ότι το μεγαλύτερο όφελος το αποκομίζουν οι δήμοι Πρέβεζας αλλά και Πάργας αλλά και στον υπόλοιπο νομό γίνεται προσπάθεια ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού.

Η τοπική αυτοδιοίκηση α' και β' βαθμού γνωρίζει πολύ καλά ότι η Πρέβεζα διαθέτει όλα τα στοιχεία εκείνα που με την καλύτερη αξιοποίηση και προβολή τους μπορούν να προωθήσουν την τοπική ανάπτυξη τόσο μέσω των έργων υποδομής όσο και με την καλύτερη συνεργασία κατοίκων, τοπικών φορέων και κρατικής εξουσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΦΟΡΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στον Νομό Πρέβεζας εφαρμόζονται τα παρακάτω προγράμματα :

- Η Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER +.
- Τα Π.Ε.Π Ηπείρου
- Τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου της Περιφέρειας και του Υπουργείου Γεωργίας
- Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα" του Υπουργείου Ανάπτυξης.

4.1. ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΝΟΤΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ- ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ Α.Ε. Ο.Τ.Α (ΕΤ.ΑΝ.ΑΜ. Α.Ε. Ο.Τ.Α.)

Η Αναπτυξιακή Εταιρία Νοτίου Ηπείρου-Αμβρακικού Α.Ε. Ο.Τ.Α. ιδρύθηκε το 1998 και μέτοχοί της είναι όλοι οι κοινωνικοοικονομικοί φορείς των νομών Πρέβεζας και Άρτας.

Ο σκοπός της εταιρίας είναι η υποβοήθηση με κάθε τρόπο της ανάπτυξης της περιοχής της νότιας Ηπείρου και κυρίως με την προώθηση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού, την προώθηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων και την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι στόχοι της είναι :

- α. η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των Ο.Τ.Α. και των ενώσεων τους και της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης
- β. η προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης των Ο.Τ.Α. ή της ευρύτερης περιοχής
- γ. η ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος και
- δ. η συμμετοχή της σε προγράμματα ή η εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο

Σε όλη την διάρκεια λειτουργία της η ΕΤ.ΑΝ.ΑΜ., μέχρι σήμερα, έχει δραστηριοποιηθεί και υλοποιήσει προγράμματα ορισμένα εκ των οποίων είναι:

Η τεχνική υποστήριξη του επιχειρησιακού προγράμματος «Περιβάλλον» και υλοποίησε τα προγράμματα «Ανάδειξης και προστασίας του Αμβρακικού» και «Ανάδειξη και προστασία περιοχής δέλτα και στενών Αχέροντα».

Η τεχνική στήριξη και οικονομική διαχείριση του προγράμματος Ε.Δ.Ε.Ν. «Ανταλλαγή εμπειριών για το σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης με σεβασμό στο περιβάλλον» στα πλαίσια του προγράμματος Ecos Ouverture.

Υλοποίησε για λογαριασμό της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης το έργο «Τουριστική προβολή νομού Πρέβεζας» και ανάλαβε την εκπόνηση μελετών για την υλοποίηση του έργου «Σύμπραξη υποδομών στο λιμάνι Πρέβεζας (εξοπλισμοί εκβαθύνσεις) στα πλαίσια του INTERREG II.

Κατά την περίοδο 1989-1993 υλοποίησε προγράμματα κατάρτισης του Ε.Κ.Τ. (σεμινάρια) με υποδειγματικό για την περιοχή τρόπο.

Επιπλέον λειτουργεί τις αντένες των νομών Άρτας και Πρέβεζας στα πλαίσια υλοποίησης των Ο.Π.Α.Α.Χ. που χρηματοδοτούνται από το Υπουργείο Γεωργίας και το Π.Ε.Π. Ηπείρου.

Από το 1992 αποτελεί για την περιοχή του Αμβρακικού, τον φορέα εφαρμογής (Ομάδα Τοπικής Δράσης) του προγράμματος LEADER. Την περίοδο 1996-2001 υλοποίησε το πρόγραμμα LEADER II για την νότια Ήπειρο. Την περίοδο 1999-2003 ήταν ο φορέας υλοποίησης που εφάρμοσε στην περιοχή του Αμβρακικού πρόγραμμα διαχείρισης του υδροβιότοπου στα πλαίσια του προγράμματος Life – Φύση. Την περίοδο 2002-2008 έχει αναλάβει ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης του τοπικού προγράμματος LEADER+.

Η περιοχή εφαρμογής αποτελείται από :

1. Την "καθαρή" περιοχή (Δήμοι: Φαναρίου, Ζαλόγγου, Πρέβεζας, Πάργας και η Κοινότητα Κρανέας.)
2. Την επικαλυπτόμενη από το Ο.Π.Α.Α.Χ. της Περιφέρειας (Δήμοι: Ανωγείου, Θεσπρωτικού, Φιλιπιάδας και Λούρου)

Βασικός άξονας της πρωτοβουλίας LEADER+ στο νομό Πρέβεζας είναι η εφαρμογή ολοκληρωμένου και πιλοτικού χαρακτήρα στρατηγικών αγροτικής ανάπτυξης που περιλαμβάνουν :

A. Παρεμβάσεις αγροτικού συνεταιρισμού ολοκληρωμένης προσέγγισης :

- Δημιουργία και βελτίωση υποδομών διανυκτέρευσης για τη συμπλήρωση της δυναμικότητας της περιοχής.
- Δημιουργία – βελτίωση υποδομών εστίασης – αναψυχής για τη συμπλήρωση της δυναμικότητας της περιοχής.
- Επισκέψιμα αγροκτήματα με πρόβλεψη υποδομής διανυκτέρευσης.
- Ανάπτυξη εναλλακτικών και ειδικών μορφών αγροτικού τουρισμού (θρησκευτικός, ιαματικός, ορεινός, εκπαιδευτικός, κ.λ.π.).
- Τοπικά κέντρα οργάνωσης, προβολής και προώθησης αγροτουρισμού
- Βελτιώσεις επιχειρήσεων αγροτικού τουρισμού για προσαρμογή στις ανάγκες πιστοποίησης ή δικτύωσης

B. Μικρές επιχειρήσεις

- Μονάδες οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, ειδών λαϊκής τέχνης κ.ά.
- Επιχειρηματική αξιοποίηση τοπικών φυσικών πόρων
- Επιχειρήσεις μεταποίησης – τυποποίησης προϊόντων φυτικής και ζωικής παραγωγής (εσπεριδοειδή, ελιές, λάδι, γαλακτοκομικά)
- Επιχειρήσεις παραγωγής ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση.
- Αξιοποίηση παραδοσιακών τεχνικών και χώρων (πατητήρια, κελάρια, επισκέψιμα οινοποιεία, κ.α.).
- Εκτροφεία θηραμάτων

- Βελτιώσεις επιχειρήσεων κυρίως προς την κατεύθυνση προστασίας του περιβάλλοντος
- Βελτίωση επιχειρήσεων για την προσαρμογή στις ανάγκες πιστοποίησης ή δικτύωσης

Γ. Στήριξη της ανταγωνιστικότητας με αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας και τεχνογνωσίας

- Εγκατάσταση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας ISO & HACCP
- Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων (Clusters)
- Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών πληροφόρησης για τις Μ.Μ.Ε.
- Ανάπτυξη, πιστοποίηση και έλεγχος ποιοτικών σημάτων (ΠΟΠ, ΠΓΕ, ιδιοτυπίας, βιολογικών προϊόντων, κ.λ.π.)

Δ. Προστασία – ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος

- Αξιοποίηση, ανάδειξη και προστασία περιοχών φυσικού κάλους, τοπίων και περιοχών NATURA
- Δημιουργία και βελτίωση των υπαρχόντων καταφυγίων.
- Διαδρομές πρόσβασης – μονοπάτια – γεφύρια
- Ανάδειξη μνημείων και κτιρίων αγροτικής κληρονομιάς
- Ίδρυση μουσείων αγροτικής, λαογραφικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
- Σημάνσεις αξιοθέατων, μνημείων, μονοπατιών.
- Κατασκευή γεφυριών και μονοπατιών

Οι παραπάνω δράσεις του Leader+ αναφέρονται κυρίως στον αγροτουρισμό και στην βελτίωση ή δημιουργία των υποδομών του, στην ανάπτυξη άλλων εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως θρησκευτικός, ιαματικός, ορεινός, εκπαιδευτικός, πολιτιστικός κ.λ.π. αλλά και στην αναβάθμιση της ποιότητας των τοπικών προϊόντων. Το συνολικό κόστος του ανέρχεται στα 4.142.675,64 €

4.2. ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ

Το Κέντρο Υποδοχής Επενδυτών (Κ.Υ.Ε) ιδρύθηκε από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Πρέβεζας σε συνεργασία με την Αναπτυξιακή Εταιρεία (ΕΤ.ΑΝ.ΑΜ.) με αντικείμενο των συντονισμό όλων των δημόσιων υπηρεσιών που συμμετέχουν στις διαδικασίες σύστασης μιας νέας επιχείρησης ώστε να διευκολύνεται ο επενδυτής, επιχειρηματίας.

Στόχοι του Κ.Υ.Ε. είναι :

- Η εξοικείωση των επενδυτών με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο αδειοδοτήσεων
- Η αύξηση των επενδύσεων και η αξιοποίηση με τον καλύτερο δυνατό τρόπο όλων των εθνικών και κοινοτικών πόρων
- Η ενημέρωση των επενδυτών για τις χρηματοδοτικές ευκαιρίες που προσφέρονται μέσω των προγραμμάτων του Γ' Κ.Π.Σ., των κοινοτικών πρωτοβουλιών αλλά και του ισχύοντος εθνικού πλαισίου κινήτρων (π.χ. αναπτυξιακός νόμος κ.λ.π.)

Το Κ.Υ.Ε. Πρέβεζας χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και το Ε.Τ.Π.Α. στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Ανταγωνιστικότητα”.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στον Νομό Πρέβεζας έχουν ενταχθεί και υλοποιηθεί ένα σύνολο έργων ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω :

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER +						
ΔΡΑΣΗ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	% Δ.Δ.
1.2.1. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ						
1.2.1 1.	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΙΔΡΥΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ 3*	Δ.Δ. ΒΟΥΒΟΠΟΤΑ ΜΟΥ ΔΗΜΟΣ ΦΑΝΑΡΙΟΥ	353.746,35	212.247,81	60%
		ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΜΟΡΦΗ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ 4*	Δ.Δ. ΚΑΜΑΡΙΝΑΣ ΔΗΜΟΣ ΖΑΛΟΓΓΟΥ	438.092	262.855,20	60%
		ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ	Δ.Δ. ΑΓΙΑΣ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΓΑΣ	230.228,10	138.136,86	60%
1.2.1 2.	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	Δ.Δ. ΣΤΕΦΑΝΗΣ ΔΗΜΟΣ ΛΟΥΡΟΥ	258.642	137.182,26	60%
		ΙΔΡΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	Δ.Δ. ΒΑΛΑΝΙΔΟΡ ΑΧΗ ΔΗΜΟΣ ΦΑΝΑΡΙΟΥ	326.496,05	195.897,63	60%
		ΙΔΡΥΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟΥ	Δ.Δ. ΚΑΜΑΡΙΝΑΣ ΔΗΜΟΣ ΖΑΛΟΓΓΟΥ	268.637,45	161.182,47	60%
1.2.1 4	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΞΕΝΑΓΗΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΣΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΝΕΡΟΜΥΛΟΥ	Δ.Δ. ΑΝΘΟΥΣΑΣ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΓΑΣ	253.672,76	152.203,66	60%
		ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ	Δ.Δ. ΑΝΘΟΥΣΑΣ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΓΑΣ	186.327,24	111.796,34	60%
1.2.1	ΤΟΠΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ		Δ.Δ.	40.534,67	24.320,8	60%

5.	ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ		ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΟΥ Δ. ΦΑΝΑΡΙΟΥ			
1.2.1.7	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ	Δ.Δ. ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΟΥ Δ. ΦΑΝΑΡΙΟΥ	71.811	43.086,60	60%
		ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΚΑΦΕΝΕΙΟΥ	Δ.Δ. ΜΙΧΑΛΙΤΣΙΟΥ ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	83.687	50.212,20	60%
			ΣΥΝΟΛΟ	2.511.874,62	1.489.121,83	
1.2.3. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ, ΤΟΜΕΑΚΗ ΔΡΑΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ						
1.2.3.2.	ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΟΜΟΕΙΔΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΜΕΛΕΤΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΓΟΡΑΣ (ΣΕΠΕ)	ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ	28.000	21.000	75%
1.2.3.3.	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΥ ΤΟΠΟΥ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΖΑΛΟΓΓΟΥ / ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΖΑΛΟΓΓΟΥ	Δ.Δ. ΚΑΜΑΡΙΝΑΣ ΔΗΜΟΣ ΖΑΛΟΓΓΟΥ	17.000	12.750	75%
			ΣΥΝΟΛΟ	45.000,00	33.750,00	
1.3. ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ						
1.3.2	ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ LEADER+ ΤΗΣ ΝΟΤΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ		25.424	25.424	100%
		ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΩΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΝΟΤΙΑ ΗΠΕΙΡΟ		24.500	24.500	100%
1.3.3	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΟΠΕΡΙΟΧΕΣ ΑΧΕΡΟΝΤΑ & ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ	Δ.Δ. ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	89.000	62.300	70%
		ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ	20.000	14.000	70%
			ΣΥΝΟΛΟ	158.924	126.224	
1.4. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ						
1.4.1.1.	ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΛΟΥΣ	ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΛΟΥΣ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ NATURA	ΔΗΜΟΣ ΦΑΝΑΡΙΟΥ	70.000	70.000	100%
1.4.1.4.	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΟΝΟΠΑΤΙΩΝ "ΤΡΥΠΑ" ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ	25.000	25.000	100%

		ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ (ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΠΗΛΕΣ ΑΔΗ-ΓΛΥΚΗ ΓΚΟΥΡΑΣ		115.000	115.000	100%
			ΣΥΝΟΛΟ	210.000	210.000	
1.4.2.3	ΜΟΥΣΕΙΑ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΙΚΗ ΣΤΑΝΗ	ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	120.000	120.000	100%
		ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ	Δ.Δ. ΚΑΜΑΡΙΝΑΣ ΔΗΜΟΣ ΖΑΛΟΓΓΟΥ	20.010	20.010	100%
			ΣΥΝΟΛΟ	140.010	140.010	
2.1. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ : ΔΙΑΤΟΠΙΚΗ – ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ						
2.2.1	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ ΘΑΜΑΤΑ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	EUROVILLAGES PLUS		62.500	50.000	80%
			ΣΥΝΟΛΟ	62.500	62.500	

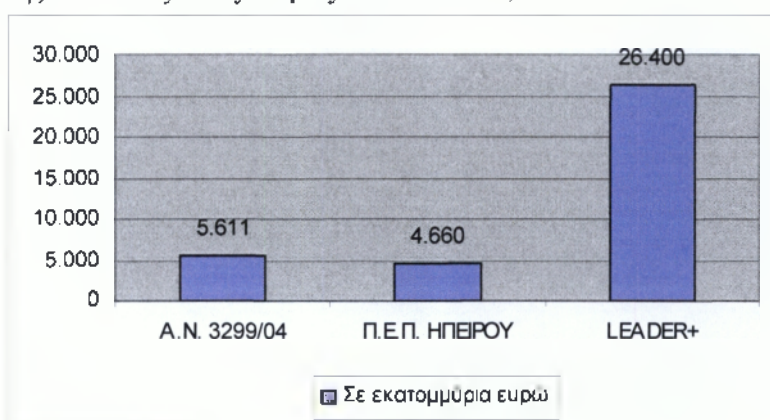
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (Π.Ε.Π.) ΗΠΕΙΡΟΥ 2000-2006			
ΜΕΤΡΟ : 3.3 ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΤΕΛΙΚΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
	ΣΤΕΡΕΩΣΗ- ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΝΟΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	352.164,34	8 ^η ΕΦΟΡΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
	ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΠΡΩΗΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΟΑΣΗ	1.387.995,41	ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
	ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ- ΕΚΘΕΣΗ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΗΣ	1.400.000	ΙΒ' ΕΠΚΑ
	ΑΝΑΔΕΙΞΗ – ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΧΑΙΟΥ ΩΡΡΑΟΥ	294.000	ΙΒ' ΕΠΚΑ
	ΑΝΑΔΕΙΞΗ – ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΣΣΩΠΗΣ	440.200	ΙΒ' ΕΠΚΑ
	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΧΩΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Ι.Μ. ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ	365.937,38	Ι. Μ. ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ
	ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ- ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ ΤΗΣ Ι. Μ. ΑΓΙΑΣ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ ΚΕΡΑΣΩΝΑΣ	420.000	ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
	ΣΥΝΟΛΟ	4.660.297,13 €	

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 3299/04 Ν.ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ				
ΗΜ/ΝΙ Α ΕΝΤΑΞ ΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ	% Δ.Δ.
17/4/2008	ΊΔΡΥΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ 3 *, 8 ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ, ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 18 ΚΛΙΝΩΝ	ΔΗΜΟΣ ΖΑΛΟΓΓΟΥ	614.000 €	49%
10/9/2008	ΊΔΡΥΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ ΠΟΛΗΣ ΚΛΑΣΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ 4 ΑΣΤΕΡΩΝ, ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 12 ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 23 ΚΛΙΝΩΝ	ΚΡΥΟΝΕΡΙ ΣΤΟ Δ. ΠΑΡΓΑΣ	1.731.540€	49%
15/10/08	ΊΔΡΥΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ ΚΛΑΣΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ 3 *, 13 ΔΩΜΑΤΙΩΝ, ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ	Δ.Δ. ΑΜΜΟΥΔΙΑΣ Δ.ΦΑΝΑΡΙΟΥ	658.720 €	49%

	26 ΚΛΙΝΩΝ			
13/6/2007	ΙΔΡΥΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ 3 * ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ, ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 16 ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ, 37 ΚΛΙΝΩΝ	ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΨΑΘΑΚΙ Δ. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	1.461.000€	45%
	ΙΔΡΥΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ 3* ΚΛΑΣΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 18 ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 35 ΚΛΙΝΩΝ	Δ.Δ. ΒΡΑΧΟΥ Δ. ΖΑΛΟΓΓΟΥ	697.224 €	45%
	ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΜΟΝΟΛΙΘΙ Β' ΤΑΞΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 105 ΘΕΣΕΩΝ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΝΑΛΙΟΥ Δ.ΠΡΕΒΕΖΑΣ	448.000 €	55%

Από τους παραπάνω πίνακες παρατηρούμε ότι :

1. η πλειοψηφία των έργων πραγματοποιείται στους παραλιακούς και ήδη ανεπτυγμένους τουριστικά Δήμους (Πάργας, Πρέβεζας, Φαναρίου, Ζαλόγγου)
2. το ποσοστό των χρημάτων που στηρίζει αποκλειστικά εναλλακτικές μορφές τουρισμού είναι :
 - α) πρόγραμμα Leader+ : 75%
 - β) Π.Ε.Π. Ηπείρου : 100%
 - γ) Αναπτυξιακός Νόμος 3299/04 : 33,3%

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ «ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΠΡΕΒΕΖΑΣ».

Σκοπός του ερωτηματολογίου είναι η καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης του Νομού Πρέβεζας στον τομέα των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και η διάγνωση της συμβολής τους στην τοπική ανάπτυξη. Το μέσο συλλογής των πληροφοριών όπου θα αποτελούσε την βάση για την διεξαγωγή συμπερασμάτων υπήρξε ένας τύπος ερωτηματολογίου που αποτελούνταν από ερωτήσεις ανοιχτού τύπου που προσαρμόζονταν στις ανάγκες της κάθε ομάδας ερωτώμενων. Η συμπλήρωση του έγινε με προσωπική επίτοπια έρευνα στην ευρύτερη περιοχή του Νομού. Το σύνολο των ερωτηθέντων είναι τριάντα, και οι ηλικίες

αυτών κυμαίνονται από 20 έως 60 ετών, ενώ η έρευνα ολοκληρώθηκε σε διάστημα ενός μήνα. Οι ομάδες των ερωτηθέντων είναι:

1. Αμμεσα εμπλεκόμενοι

- Εκπρόσωποι Ο.Τ.Α. (Νομάρχης, Δήμαρχοι)
- Απασχολούμενοι στην Διεύθυνση Τουρισμού – Πολιτισμού
- Εκπρόσωποι τοπικών συλλογών
- Ιδιοκτήτες τουριστικών γραφείων
- Ιδιοκτήτης και εργαζόμενοι γραφείου ειδικού τουρισμού
- Ξενοδοχοϋπάλληλοι
- Τοπικός επιχειρηματικός πληθυσμός

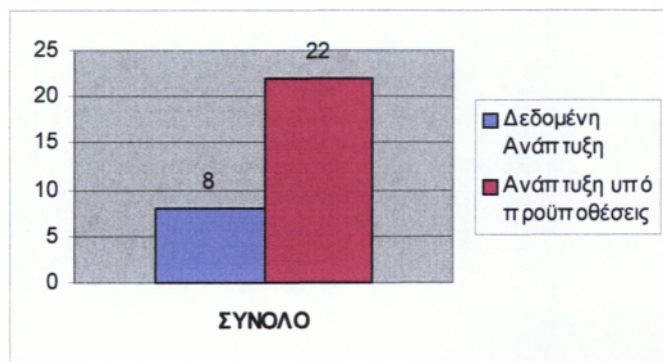
2. Μόνιμοι κάτοικοι

3. Επισκέπτες

Αποτελέσματα ερωτηματολογίου

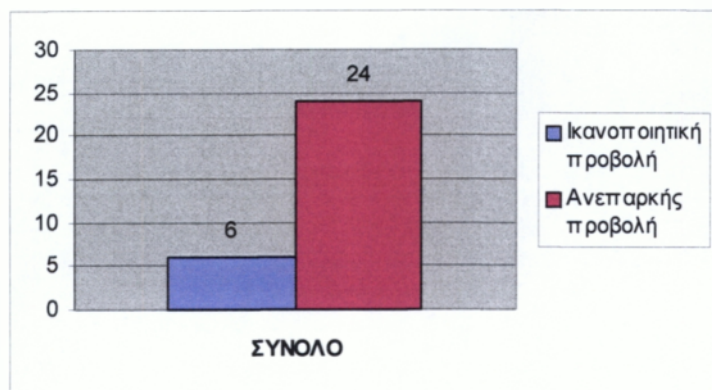
1. Από τους τριάντα ερωτηθέντες οι 8 απάντησαν ότι υπάρχουν προοπτικές ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού στον Νομό ενώ οι 22 απάντησαν πως η ανάπτυξη θα επιτευχθεί μόνο υπό προϋποθέσεις (λ.χ. αν δοθούν κίνητρα από το κράτος για προσέλκυση επενδυτών)

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Δεδομένη Ανάπτυξη	8	26%
Ανάπτυξη υπό προϋποθέσεις	22	73%

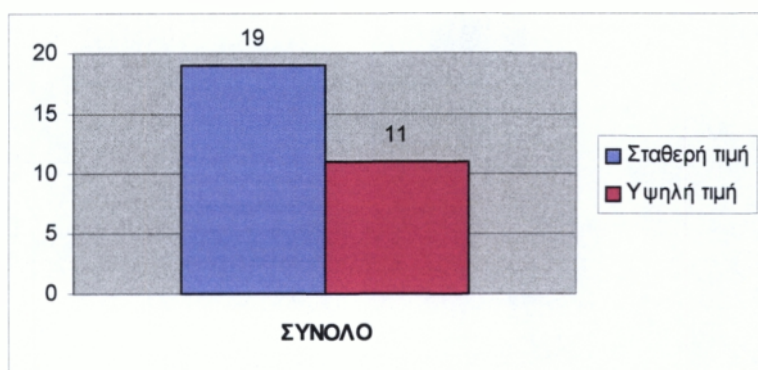
2. Από τους τριάντα ερωτηθέντες οι 6 απάντησαν ότι το τουριστικό προϊόν προωθείται ικανοποιητικά ενώ οι 24 θεωρούν ανεπαρκής την προβολή του Νομού.

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ικανοποιητική προβολή Νομού	6	20%
Ανεπαρκής προβολή Νομού	24	80%

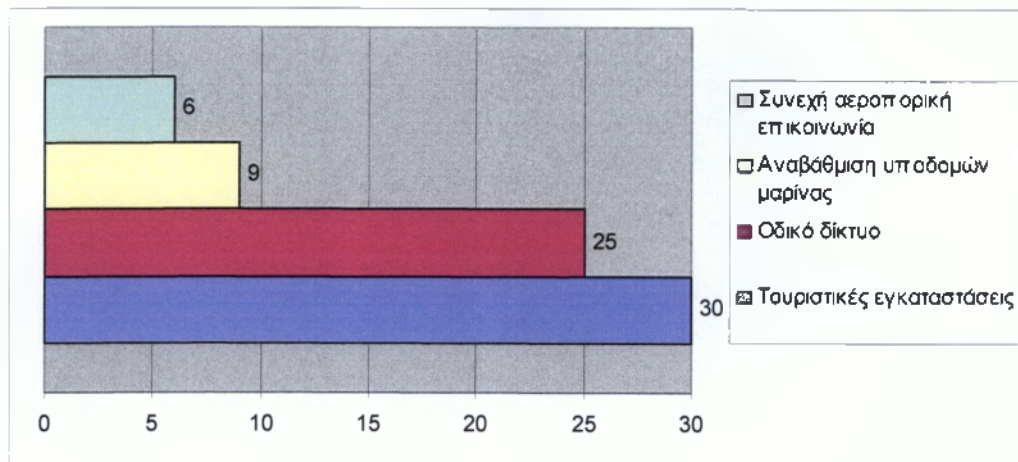
3. Από τους τριάντα ερωτηθέντες οι 19 απάντησαν ότι η τιμή του τουριστικού προϊόντος παραμένει σταθερή και είναι ελκυστική προς τους επισκέπτες και τους μόνιμους κατοίκους ενώ 11 απάντησάν ότι θεωρούν την τιμή υψηλή για το επίπεδο υπηρεσιών που προσφέρει.

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Σταθερή τιμή	19	63%
Υψηλή τιμή	11	36%

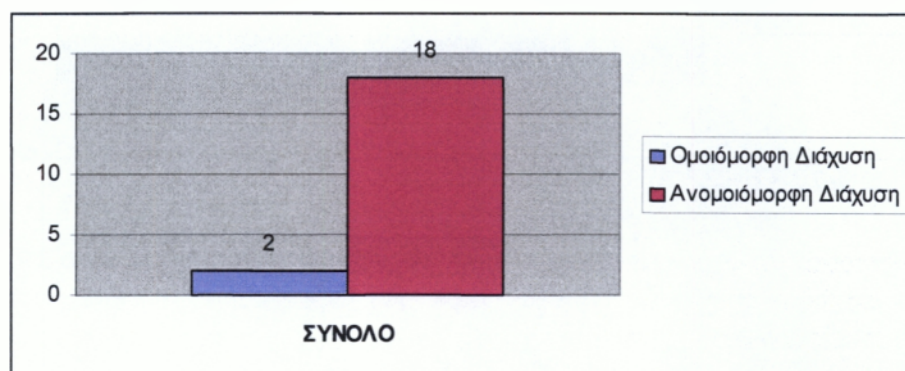
4. Στην ερώτηση που αφορούσε τις ελλείψεις από πλευράς τουριστικών υποδομών οι απαντήσεις είναι :

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Τουριστικές εγκαταστάσεις	30	100%
Οδικό δίκτυο	25	83%
Αναβάθμιση υποδομών μαρίνας	9	30%
Συνεχή αεροπορική επικοινωνία	6	20%

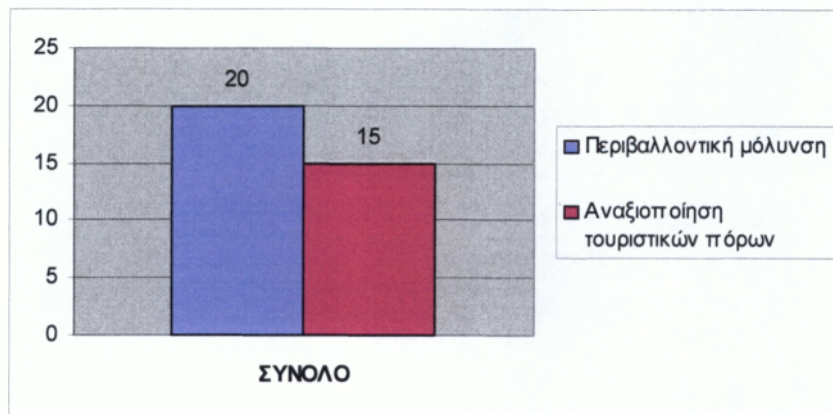
5. Από τους είκοσι ερωτηθέντες οι 18 απάντησαν ότι το τουριστικό προϊόν δεν διαχέεται ομοιόμορφα και τα οφέλη της τουριστικής ανάπτυξης τα γεύονται κυρίως οι παραθαλάσσιες περιοχές ενώ μόνο 2 απάντησαν ότι το τουριστικό προϊόν διαχέεται το ίδιο σε όλο τον Νομό.

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ομοιόμορφη Διάχυση	2	7%
Ανομοιόμορφη Διάχυση	18	93%

7. Στην ερώτηση σχετικά με την επιπτώσεις που προκαλούνται από την διάχυση του τουριστικού προϊόντος οι είκοσι ερωτηθέντες απάντησαν τα παρακάτω:

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Περιβαλλοντική μόλυνση	20	100%
Αναξιοποίηση τουριστικών πόρων	15	75%

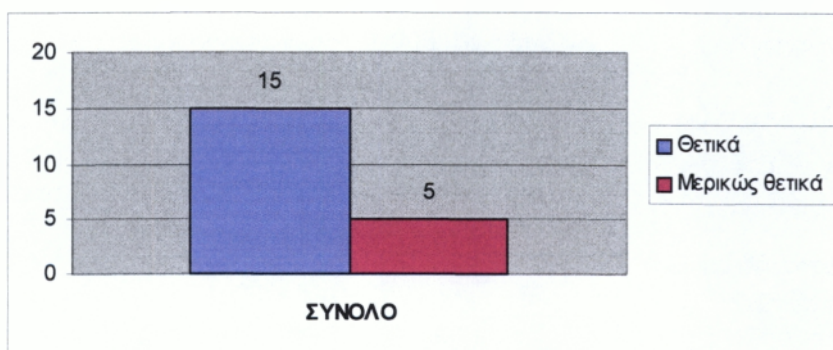

8. Στην ερώτηση που αφορούσε την σύνδεση του Εναλλακτικού Τουρισμού με την τοπική ανάπτυξη οι ερωτηθέντες (των δυο πρώτων ομάδων) απάντησαν θετικά.

9. Στην ερώτηση που αφορούσε την συμβολή του εναλλακτικού τουρισμού στην ανάδειξη και προβολή των ιδιαίτερων μνημείων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του Νομού το σύνολο των ερωτηθέντων απάντησε θετικά.

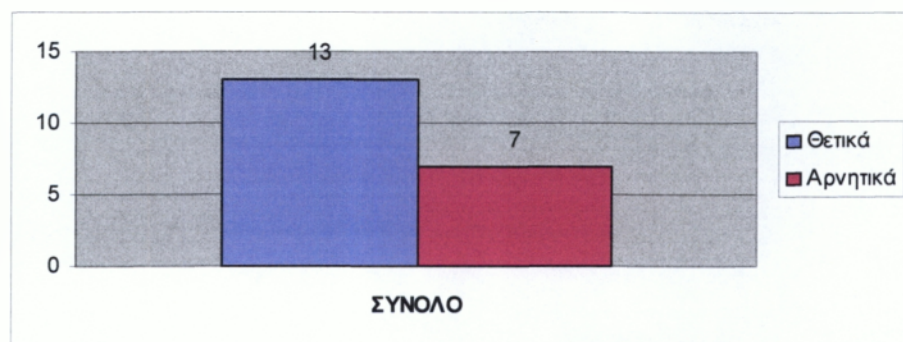
10. Στην ερώτηση που αφορούσε την συμβολή του εναλλακτικού τουρισμού στην ανάδειξη και προώθηση των τοπικών προϊόντων οι 15 απάντησαν θετικά ενώ οι 5 μερικώς θετικά καθώς θεωρούν απαραίτητη και την προβολή (διαφήμιση) των τοπικών προϊόντων.

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Θετικά	15	75%
Μερικώς θετικά	5	25%

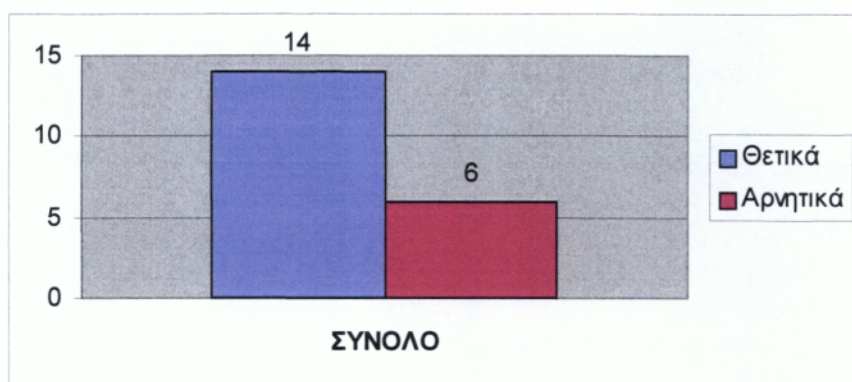
11. Στην ερώτηση που αφορούσε στην συμβολή του εναλλακτικού τουρισμού στην ισόρροπη ανάπτυξη όλων των τοπικών κοινωνιών του Νομού οι 13 απάντησαν θετικά ενώ οι 7 θεωρούν ότι θα επέλθει ισορροπία μόνο στις περιοχές που θα αναπτυχθούν ο εναλλακτικός τουρισμός.

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Θετικά	13	65%
Αρνητικά	7	35%

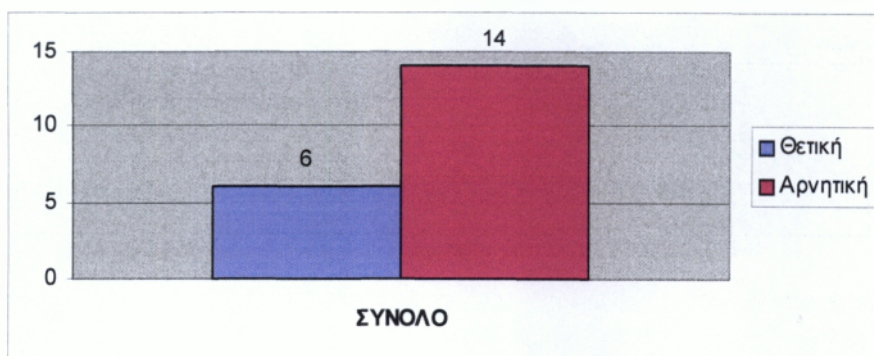
12. Στην ερώτηση που αφορούσε στην συμβολή του εναλλακτικού τουρισμού στην ευαισθητοποίηση των πολιτών για την προστασία του περιβάλλοντος οι 14 απάντησαν θετικά ενώ οι 6 απάντησαν αρνητικά γιατί θεωρούν ότι η ανάπτυξη του μπορεί να επιφέρει μόλυνση στο περιβάλλον λόγω της αυξημένης εισροής τουριστών.

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Θετικά	14	70%
Αρνητικά	6	30%

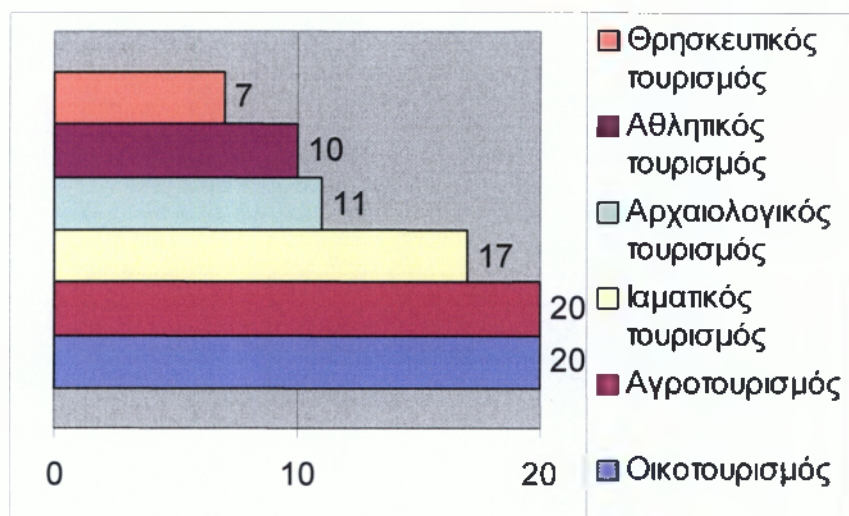
13. Στην ερώτηση που αφορούσε την ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού οι 6 απάντησαν θετικά ενώ οι 14 απάντησαν αρνητικά αφού θεωρούν ελλιπή ή και ανύπαρκτη την ενημέρωση που γίνεται.

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Θετική	6	30%
Αρνητική	14	70%

14. Στην ερώτηση που αφορούσε τις μορφές του εναλλακτικού τουρισμού που έχουν προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης στον Νομό είναι :

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Οικοτουρισμός	20	100%
Αγροτουρισμός	20	100%
Ιαματικός τουρισμός	17	90%
Αρχαιολογικός τουρισμός	11	70%
Αθλητικός τουρισμός	10	50%
Θρησκευτικός τουρισμός	7	23%

15. Στην ερώτηση που αφορούσε του μόνιμους κατοίκους και το αν επιζητούν την ανάπτυξη του τόπου τους το σύνολο των ερωτηθέντων απάντησε θετικά. Επιπλέον θα ήθελαν να έχουν περισσότερη ενημέρωση και κατάρτιση σε θέματα τουρισμού.

16. Στην ερώτηση που αφορούσε μόνο την τρίτη ομάδα ερωτηθέντων (επισκέπτες) και αφορούσε το επίπεδο ικανοποίησης κατά την διάρκεια παραμονής τους στον Νομό, οι 6 απάντησαν ότι έμειναν αρκετά ευχαριστημένοι και 4 απάντησαν ότι έμειναν μερικώς ευχαριστημένοι λόγω της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και του επιπέδου υγιεινής των καταλυμάτων που διέμειναν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο εναλλακτικός τουρισμός εφαρμόζεται στην Πρέβεζα εδώ και πολλά χρόνια κυρίως με την μορφή του θερινού τουρισμού. Την τελευταία όμως δεκαετία έχουν κάνει την εμφάνιση τους και άλλες μορφές εναλλακτικού τουρισμού που δείχνουν ότι ο μοναδικός τρόπος ανάπτυξης του νομού είναι ο τουρισμός.

Η τοπική αυτοδιοίκηση α' και β' βαθμού αλλά και οι τοπικοί φορείς του τουρισμού θα πρέπει να εξετάσουν την μέχρι τώρα πορεία του τουρισμού και να χαράξουν μια στρατηγική βασισμένη στην εμπειρία της μέχρι τώρα πορείας του τουρισμού. Επίσης θα πρέπει να αναπτυχθεί μια μεγαλύτερη πολιτική επικοινωνίας και διαφήμισης του Νομού που θα κάνει το προϊόν ευρέως γνωστό και θα ξεφεύγει από την συμμετοχή σε 1-2 εκθέσεις και την εκτύπωση ενός φυλλαδίου κάτι που ίσχυε τα προηγούμενα χρόνια. Η διαφήμιση του νομού θα πρέπει να γίνεται με την συμμετοχή στον έντυπο τύπο αλλά και στα άλλα μέσα μαζικής επικοινωνίας ραδιόφωνο, τηλεόραση αλλά σήμερα πια και μέσω internet.

Επιπλέον οι ίδιοι οι κάτοικοι που συνθέτουν το τουριστικό προϊόν της Πρέβεζας θα πρέπει να εναρμονιστούν με τις τοπικές πολιτικές για την προστασία του περιβάλλοντος και να μην στηρίζονται στην πελατειακές σχέσεις τους με τους τοπικούς άρχοντες. Αυτοί είναι που θα συγκρατήσουν το χαμηλό κόστος και θα διαφοροποιήσουν το περιβάλλον κάνοντας το προϊόν περισσότερο ελκυστικό και πιο ανταγωνιστικό επομένως θα συμμετέχουν στην αύξηση των κερδών από τον τουρισμό μέσω της γενικότερης ανάπτυξης που θα επέλθει στον νομό.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Εφαρμογή αυστηρού σχεδίου δόμησης κυρίως στην παραλιακή ζώνη ώστε να αποφεύγονται οι παράνομες καταπατήσεις και η άναρχη δόμηση. Οι τοπικοί φορείς θα πρέπει επίσης να φροντίζουν ώστε οι παραλίες να παραμένουν καθαρές και ελεγχόμενες χωρίς προβλήματα ρύπανσης και παράνομου κάμπινγκ.

2. Η Πρέβεζα διαθέτει ένα πλήθος αρχαιολογικών και ιστορικών μνημείων τα οποία πρέπει να αναδειχθούν όχι μόνο τοπικά αλλά και παγκόσμια και οι όποιες παρεμβάσεις σε αυτά θα πρέπει να είναι ενιαίες και να εναρμονίζονται με το φυσικό περιβάλλον.

3. Αξιοποίηση περιοχών φυσικού κάλους και κυρίως της λίμνης Ζηρού μέσω της ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού και υποδομών που δεν θα υποβαθμίσουν το υπάρχον φυσικό περιβάλλον.

4. Ενίσχυση των πολιτιστικών και θρησκευτικών στοιχείων κυρίως μέσω της ανάδειξη τους αλλά και των αναπλάσεων των παραδοσιακών νερόμυλων, των ελαιοτριβείων αλλά και των παραδοσιακών νεροτριβών.

5. Αναβάθμιση και προβολή των τοπικών προϊόντων ώστε να γίνουν πιο ανταγωνιστικά αλλά και ποιοτικά δίνοντας τους την δυνατότητα να διακινηθούν και εκτός των ορίων του νομού.

6. Βελτίωση και συντήρηση του υπάρχοντος οδικού δικτύου αλλά και των οδικών δημοτικών δικτύων (ασφαλτόστρωση) ώστε να δίνεται η δυνατότητα της εύκολης πρόσβασης σε όλον τον νομό. Αλλά και ανάπτυξη των υποδομών ύδρευση, αποχέτευση, ηλεκτροφωτισμού κ.α.

Τα έργα αυτά θα πρέπει να πραγματοποιούνται σε όλο τον νομό ώστε να αποφεύγεται η άνιση ανάπτυξη.

7. Ευαισθητοποίηση των πολιτών για την προστασία του περιβάλλοντος και κυρίως του ποταμού Λούρου και του Αμβρακικού κόλπου αλλά και αστυνόμευση του κόλπου ώστε να αποφεύγεται η παράνομη αλιεία και το παράνομο κυνήγι.

8. Δημιουργία εγκαταστάσεων διαμονής με αυστηρές προδιαγραφές που θα αναβαθμίσουν το τουριστικό προϊόν της περιοχής αλλά και κέντρων αναζωογόνησης του οργανισμού και συνεδριακού κέντρου όπου θα επιφέρουν μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών επομένως και μεγαλύτερη ανάπτυξη.

Όλα τα παραπάνω για να μπορέσουν να έχουν αποτέλεσμα θα πρέπει να βασίζονται πάνω από όλα στην συνεργασία των κατοίκων, των τοπικών φορέων αλλά και της αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού ώστε η ανάπτυξη που θα επέρχεται να είναι ισόρροπη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ασκέλη Σ.(2005) «Επιχειρήστε αγροτουριστικά» Εκδόσεις: Κέρκυρα, Αθήνα
2. Ν.Ηγουμενάκης, Κ.Κραβαρίτης, Π.Λύτρας,(1998) “Εισαγωγή στον τουρισμό” Εκδόσεις: Interbooks, Αθήνα
3. Ν. Ηγουμενάκης “Τουριστική οικονομία”(1997) Εκδόσεις: Interbooks, Αθήνα

Ηλεκτρονικές σελίδες:

- <http://www.hellaskps.gr> Ελληνική ιστοσελίδα Γ' ΚΠΣ
- <http://www.gnto.gr> Ελληνική ιστοσελίδα Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης
- <http://www.antagonistikotita.gr> Ελληνική ιστοσελίδα Ε.Π.ΑΝ.
- <http://www.peproe.gr> Ελληνική ιστοσελίδα ΠΕΠ Ηπείρου
- <http://www.agrotour.gr> Ελληνική ιστοσελίδα Εταιρίας ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.
- <http://www.preveza-map.gr> Ελληνική ιστοσελίδα Νομού Πρέβεζας
- <http://www.greek-ecotourism.gr> Ελληνική ιστοσελίδα για τον οικοτουρισμό
- <http://www.oee.gr> Ελληνική ιστοσελίδα Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας
- <http://www.trekking.gr> Ελληνική ιστοσελίδα
- <http://www.in.gr./agro/> Ελληνικός δικτυακός τόπος
- <http://www.ecocrette.gr> Ελληνική ιστοσελίδα
- <http://users.forthnet.gr> Ελληνική ιστοσελίδα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ (ΟΜΑΔΑ : ΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ)
1. Πως βλέπετε την εξέλιξη του εναλλακτικού τουρισμού στην Πρέβεζα και κατά πόσο υπάρχουν προοπτικές αξιολογής ανάπτυξης;
2. Πιστεύετε ότι προωθείται σωστά το τουριστικό προϊόν του Νομού;
3. Η τιμή του τουριστικού προϊόντος σε τι επίπεδα κυμαίνεται, θεωρείται ότι είναι ελκυστική προς τους επισκέπτες και τους μόνιμους κατοίκους ή όχι;
4. Ποιες ελλείψεις παρατηρείτε από πλευράς υποδομών στο πλαίσιο της τουριστικής ανάπτυξης ;
5. Πως κρίνεται την διάχυση του τουριστικού προϊόντος στον Νομό;
6. Ποιες είναι κατά την γνώμη σας οι επιπτώσεις από αυτή την διάχυση του τουριστικού προϊόντος;
7. Πιστεύετε ότι η στροφή προς τον εναλλακτικό τουρισμό προωθεί την τοπική ανάπτυξη;
8. Πιστεύετε ότι ο εναλλακτικός τουρισμός βοηθάει στην ανάδειξη και προβολή των ιδιαίτερων μνημείων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου σας;
9. Πιστεύετε ότι ο εναλλακτικός τουρισμός συμβάλει στην ανάδειξη και προώθηση των τοπικών προϊόντων;
10. Πιστεύετε ότι ο εναλλακτικός τουρισμός βοηθάει στην ισόρροπη ανάπτυξη όλων των τοπικών κοινωνιών του Νομού ;
11. Πιστεύετε ότι ο εναλλακτικός τουρισμός βοηθάει τις τοπικές κοινωνίες να ευαισθητοποιηθούν γύρω από το θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος;
12. Πώς κρίνετε την συμβολή των κρατικών ενισχύσεων και επιδοτήσεων για την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού και κατά πόσο ενημερώνεται ο τοπικός επιχειρηματικός πληθυσμός;
13. Ποιες μορφές εναλλακτικού τουρισμού έχουν προοπτικές ανάπτυξης στον Νομό και ποιες λιγότερο;

1. Γνωρίζετε τι είναι ο εναλλακτικός τουρισμός και πως βλέπετε την εξέλιξη του;
2. Πιστεύετε ότι προωθείται σωστά το τουριστικό προϊόν του Νομού ;
3. Η τιμή του τουριστικού προϊόντος σε τι επίπεδα κυμαίνεται;
4. Είναι ελκυστική προς τους επισκέπτες και τους μόνιμους κατοίκους ή όχι;
5. Πιστεύετε πως η στροφή προς τον εναλλακτικό τουρισμό προωθεί κατά κάποιο τρόπο την τοπική ανάπτυξη;
6. Ποια προβλήματα εντοπίζετε σε αυτή την ανάπτυξη;
7. Επιζητείται την ανάπτυξη του τόπου;
8. Πως κρίνεται την διάχυση του τουριστικού προϊόντος στον Νομό;
9. Πιστεύετε ότι ο εναλλακτικός τουρισμός βοηθάει στην ανάδειξη και προβολή των ιδιαίτερων μνημείων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου σας;
10. Πιστεύετε ότι ο εναλλακτικός τουρισμός βοηθάει τις τοπικές κοινωνίες να ευαισθητοποιηθούν γύρω από το θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος ;
11. Πιστεύετε ότι ο εναλλακτικός τουρισμός βοηθάει στην ισόρροπη ανάπτυξη όλων των τοπικών κοινωνιών του Νομού ;
12. Πιστεύετε ότι ο εναλλακτικός τουρισμός συμβάλει στην ανάδειξη και προώθηση των τοπικών προϊόντων;
13. Πιστεύεται πως οι κρατικές ενισχύσεις και επιδοτήσεις συμβάλουν στην

ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού στην Πρέβεζα;

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ (ΟΜΑΔΑ: ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ)
1. Γνωρίζετε τι είναι ο εναλλακτικός τουρισμός και πως βλέπετε την εξέλιξη του;
2. Πιστεύετε ότι προωθείται σωστά το τουριστικό προϊόν του Νομού ;
3. Η τιμή του τουριστικού προϊόντος σε τι επίπεδα κυμαίνεται;
4. Είναι ελκυστική προς τους επισκέπτες;
5. Ποιοι τομείς κατά την γνώμη σας χρειάζονται βελτίωση για την καλύτερη πρόσβαση στον Νομό;
6. Είστε ευχαριστημένοι από την παροχή υπηρεσιών κατά την διάρκεια παραμονής σας στον Νομό;

Β. ΕΡΓΑ ΣΤΟ Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER+						
1.2.2. ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ						
1.2.2 1.		ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΚΙΓΚΛΙΔΩΜΑΤΩΝ	Δ.Δ. ΑΓΙΑΣ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΓΑΣ	127.322,3 3	76.393,39	60%
1.2.2 2.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	ΙΔΡΥΣΗ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΕΤΡΑΣ	Δ.Δ. ΒΑΛΙΔΟΝΟ ΥΣΑΣ ΔΗΜΟΣ ΦΑΝΑΡΙΟΥ	211.385,8 0	126.831,33	60%
1.2.2 3.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΙΔΡΥΣΗ ΜΟΝΑΔΑΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΛΥΚΟΥ ΚΑΛΑΜΠΟΚΙΟΥ	Δ.Δ. ΒΑΛΑΝΙΔΟ ΡΑΧΗ ΔΗΜΟΣ ΦΑΝΑΡΙΟΥ	327.144,8 4	163.572,42	60%
		ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΜΟΝΑΔΑΣ ΔΙΑΛΟΓΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΛΥΚΟΥ ΚΑΛΑΜΠΟΚΙΟΥ	Δ.Δ. ΒΑΛΑΝΙΔΟ ΡΑΧΗ ΔΗΜΟΣ ΦΑΝΑΡΙΟΥ	122.950,0 0	56.427,58	60%
1.2.2 8.	ΕΚΤΡΟΦΕΙΑ ΘΗΡΑΜΑΤΩΝ	ΕΚΤΡΟΦΗ ΑΓΡΙΟΧΟΙΡΩΝ	Δ.Δ. ΚΑΜΑΡΙΝΑ Σ ΔΗΜΟΣ ΖΑΛΟΓΓΟΥ	200.564,0 5	100.282,03	60%
			ΣΥΝΟΛΟ	986.367,0 2	523.506,75	
1.2.3. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ, ΤΟΜΕΑΚΗ ΔΡΑΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ						
1.2.3 2.	ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΟΜΟΕΙΔΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΜΕΛΕΤΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΓΟΡΑΣ (ΣΕΠΕ)	ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΑΔ ΑΣ	28.000,00	21.000,00	75%

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ - ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ				
ΗΜ/ΝΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ	% Δ.Δ.
16/4	Προμήθεια εξοπλισμού για την παραγωγή νέων, πρόσθετων προϊόντων μαρμάρου	Δ.Δ. Καναλιού Δ. Φαναριού	155.000 €	49%

	Επέκταση και εκσυγχρονισμός μονάδας παραγωγής προϊόντων διογκωμένης πολυστερίνης για διάφορες χρήσης	Δ.Δ Νέας Σαμψούντας Δ. Ζαλόγγου	1.426.545 €	49%.
	Επέκταση Ξυλουργείου	Δ.Δ Φιλιπιάδας Δ.Φιλιπιάδας	189.380 €	49 %.
10/9	Ίδρυση μονάδας διαλογής, τυποποίησης και συσκευασίας εσπεριδοειδών, ακτινιδίων και λοιπών οπωροκηπευτικών	Δ.Δ. Πέτρας Δ. Φιλιππιάδος	1.876.600,00 €	55%.
17/7	Ίδρυση μονάδας επεξεργασίας, τυποποίησης και συσκευασίας ελαιολάδου σε συσκευασίες καταναλωτή	Δ.Δ. Λούρου Δ. Λούρου	594.000	51%
	Εκσυγχρονισμός χοιροτροφικής μονάδας δυναμικότητας 220 χοιρομητέρων με τα παράγωγά τους	Δ.Δ Μιχαλιτσίου του Δ. Πρέβεζας	561.000	50%.
15/10	Εκσυγχρονισμός μονάδας πάχυνσης πουλερικών δυναμικότητας 43.000 πατρογονικών ορνίθων	Δ.Δ Ρωμιάς	351.000	50%
	Ίδρυση μονάδας προϊόντων τσιμέντου	ΒΙ.ΠΕ. Πρέβεζας	1.296.494	55%
	Ίδρυση μονάδας παραγωγής προϊόντων αρτοποιίας και ειδών ζαχαροπλαστικής	Δ.Δ. Φιλιπιάδας Δ.Φιλιππιάδας	1.400.000	49%
13/6/2007	Ίδρυση βιοτεχνίας παραγωγής μεταλλικών προϊόντων από σίδηρο και αλουμίνιο	Δ.Δ. Φιλιππιάδας Δ.Φιλιππιάδας	349.500	50%
	Εκσυγχρονισμός χοιροτροφικής μονάδας	Δ.Δ Ωρωπού Δ. Λούρου	1.980.000	45%